

Gorenjski Glas

ČETRTEK, 30. OKTOBRA 2014

LETO LXVII, ŠT. 87, CENA 1,70 EUR, 14 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Praznika reformacije in spomina na mrtve

Konec tedna bo za dan daljši, za jutrišnji državni praznik. Sledi mu 1. november, dan spomina na mrtve, skupaj z nedeljo se bodo prilegli dela prosti dnevi, s katerimi se končujejo tudi letošnje jesenske počitnice.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Dan reformacije, 31. oktober, ki je v Sloveniji od leta 1992 državni praznik, praznujemo, ker je reformacija močno prispevala h kulturnemu razvoju in nacionalni zavesti Slovencev. Dala nam je prvo knjigo v slovenskem jeziku, Katekizem Primoža Trubarja.

Državni praznik in dela prost (letos sicer pride na soboto) je tudi 1. november, sekularizirana različica katoliškega praznika vseh svetih. Verniki se tega dne spominjajo vseh svetnikov,

ki v preostalem letu nimajo svojega dne, naslednji dan, 2. november, pa je namenjen spominu vseh pokojnih oziroma vseh vernih duš. Vsi pa se tega dne spomnimo umrlih svojcev in jim v spomin in spoštovanje grobove še posebno slovesno okrasimo s cvetjem in prižigamo sveče. Zadnja leta se tudi na grobovih pozna, da se nam je življenjski standard poslabšal, vse manj je namreč razkošnih ikeban in več cenenejšega okrasja, sveč pa menda še vedno prižgemo več kot kjerkoli drugje. Ta praznik

pa je tudi priložnost za druženje živih, družine, sorodnikov, prijateljev, s katerimi lahko uživamo proste dni in se veselimo življenja.

Oba praznika častimo tudi z uradnimi slovesnostmi, dan reformacije z državnoproslavo, dan spomina na mrtve pa s komemoracijami ob spomenikih umrlih v vojnah in polaganji vencev na znane in na dolgo zamolčane grobove, letos še nekoliko pozorneje ob obeležjih prve svetovne vojne, saj zaznamujemo stoto obletnico njenega začetka.

V dneh pred 1. novembrom so ljudje urejali grobove svojcev. / Foto: Gorazd Kavčič

Rešujejo tudi z žičnic

Jamarski reševalci so sicer usposobljeni predvsem za reševanje iz jam, toda njihov delokrog je precej širši: med drugim rešujejo tudi z žičnic, kar so pred dnevi vadili na Krvavcu. [▶ 10. stran](#)

T212

P613

P603

• NOVI MODELI
• SEJEMSKI POPUST

Salon Ljubljana, Šmartinska c. 106 T: 01 600 80 30 E: salon.lj@int-vrata.si
Salon Gorenja vas, Todraž 11 T: 04 510 54 00 E: info@int-vrata.si
www.int-vrata.si

Težave zaradi upada naročil

V kranjskem Iskraemecu imajo letos zaradi zamud pri uvajanju pametnih števecv na evropskem trgu manj naročil, kot so načrtovali. Med številnimi ukrepi za znižanje stroškov je prišlo na vrsto tudi odpuščanje.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V kranjski družbi Iskraemeco, ki je že sedem let v egiptovski lasti, so bili sredi meseca zaradi zaostrenih razmer in negotovosti na pomembnih trgih, predvsem pa zamude pri uvajanju pametnih števecv v Nemčiji in Veliki Britaniji, primorani odpustiti 28 delavcev, uvedli pa so tudi štiridnevni delovni teden. Kot so sporočili, se zelo trudijo obdržati čim več od približno 820 zaposlenih in upajo, da nadaljnja

odpuščanja ne bodo več potrebna. Skupina Iskraemeco je sicer lani ustvarila 87 milijonov evrov prihodkov (95 odstotkov na tujih trgih) in 8,5 milijona evrov dobička, leto pred tem pa 97 milijonov evrov prihodkov in 4,5 milijona evrov dobička, tudi v prvih devetih mesecih letošnjega leta pa so kljub padcu prihodkov poslovali z dobičkom, »kar je rezultat skrbnega vedenja nad stroški in v preteklih letih uspešno uvedenih optimizacij poslovanja«. [▶ 3. stran](#)

DANES PRILOGE:

ZELENA GORENJSKA
KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO
NEPREMIČNINE&DOM

JELOVICA

VABLJENI
NA DAN
ODPRTIH VRAT
HIŠE JELOVICA
Petek, 7. 11. 2014

☎ 080 23 23
www.jelovica-hise.si

GORENJSKA

Smučišče 2864 se zamika v leto 2015

Letos je po besedah idejnega vodje projekta smučišča 2864 v Bohinju Boštjana Čokla čas za ureditev smučišča potekel, zlasti po zaslugi nagajanj in politične nestabilnosti v državi.

4

GORENJSKA

Darkov varnejši korak

Odziv na dobrodelno akcijo Za Darkove nove noge, ki se je začela decembra lani, je bil tako dober, da je Darko Đurić novi nožni protezi že dobil na testiranje.

5

ZELENA GORENJSKA

Inovacija za bolj varčno tuširanje

Inovativni dijak tretjega letnika gimnazije iz Domžal Jure Miklavčič si je zamislil Sistem za varčevanje z vodo.

11

GG+

Lobanjo so umili in v prt zavili

Čas je zakril številne stare običaje, tudi tiste, povezane s slovesom pokojnika. Eden takih je bilo umivanje in v prt zavijanje lobanje ob prekopu ali pokopu novega pokojnika v stari grob.

17

VREME

Precej jasno bo. Zjutraj in dopoldne bo po nižinah megla ali nizka oblačnost. Zjutraj bo malo pod 0, podnevi okoli 10 °C.

 -1/11 °C

jutri: precej jasno

Spomin na mrtve

Kranj – Ob 1. novembra, dnevu spomina na mrtve, je bila osrednja žalna slovesnost v kranjski občini včeraj. Mrtvim so se poklonili pri spomeniku na Mestnem pokopališču Kranj in tam položili cvetje ob spomenik NOB. Že prej so položili cvetje ob spomenik padlim pri Šorlijevem mlinu, ob spomenik Janezu Bleiweisu, ob spomenik Staneta Žagarja v vojašnici Petra Petriča ter ob spomenika povojnim žrtvam med mestnim pokopališčem in TC Tuš Planet Kranj ter povojnim mobilizirancem na mestnem pokopališču. Danes bodo cvetje ob 9. uri položili ob spomenik Simona Jenka, Franceta Prešerna, Bazoviškim žrtvam in Janeza Puharja v Prešernovem gaju, ob 9.30 pa pri doprsem kipu Nejca Zaplotnika pred Planinskim društvom Kranj. Ob 9.40 bo sledilo polaganje cvetja pri doprsem kipu Josipa Slavca pri Stari pošti, ob 9.45 pri doprsem kipu Rudolfa Maistra na Maistrovem trgu, ob 10.30 pri doprsem kipu Franceta Prešerna pri Prešernovi hiši in ob 10.35 pri kipu Franceta Prešerna pri Prešernovem gledališču.

Pišimo lepše zgodbe za srečno prihodnost otrok

Ljubljana – Podjetje Hofer postaja stalni podpornik projekta Botrstvo in bo letos v okviru trajnostne iniciative Danes za jutri podprlo projekt Pišem lepše zgodbe, ki ga pod okriljem Botrstva v Sloveniji vodi Zveza prijateljev mladine Ljubljana Moste-Polje. Od 27. oktobra in vse do razprodaje zaloga bodo lahko kupci v poslovalnicah Hofer v posebni ponudbi z nakupom pisala pomagali otrokom v stiski in prispevali sredstva v sklad Botrstva. Cena pisala Botrstvo znaša 6,99 evra. Podjetje bo od celotne količine prodanih pisal v okviru projekta Pišem lepše zgodbe namenilo 35 tisoč evrov socialno ogroženim otrokom in zagotavljanju njihovih enakih možnosti.

Na pokopališča z avtobusom

Kranj – Iz kranjske občine so sporočili, da bo na dan spomina na mrtve, v soboto, 1. novembra, do pokopališča vozil avtobus mestnega prometa številka 15, ki vozi na relaciji Kolodvor–Planina–Pokopališče–Primskovo–Kranj–Pokopališče. Avtobus bo vozil na pol ure od 9. do 18. ure. Podrobni vozni red si lahko ogledate na spletnih strani www.alpetour.si.

Ob ujmah razmislek o zavarovanju nepremičnin

»Naravne ujme so vse pogostejše, zato naj ljudje preverijo, kako imajo zavarovane nepremičnine,« pravi Janka Planinc, direktorica Zavarovalnice Triglav, Območne enote Kranj.

CVETO ZAPLOTNIK

Kako ocenjujete letošnje poslovanje Zavarovalnice Triglav na Gorenjskem?

»Območna enota Kranj, ki posluje na območju severozahodne Slovenije, je po obsegu zbrane zavarovalne premije tretja največja območna enota Zavarovalnice Triglav in ena najuspešnejših. V prvem polletju letošnjega leta je v primerjavi z enakim obdobjem lani dosegla rast premije tako pri premoženjskih kot pri življenjskih zavarovanjih.«

Letos se škodni dogodki kar vrstijo – žled, veter, poplave ... Kako je to vplivalo na poslovanje zavarovalnice?

»Število naravnih ujmov in s tem povezanih škodnih dogodkov se zaradi spreminjajočih se vremenskih in podnebnih razmer povečuje. V letošnjem prvem polletju so na poslovni rezultat med drugim vplivali izredni škodni dogodki, še zlasti neurje s snegom in žledom, ki je našim zavarovancem na območju celotne države povzročilo za okoli 10 milijonov evrov škode. Zaradi viharnege vetra sredi maja je bilo 1,5 milijona evrov škode. V Triglavu se zavedamo, da je ob takih škodnih dogodkih najpomembnejša hitra in učinkovita storitev, zato jih obravnavamo strokovno in ažurno, škode pa izplačujemo že naslednji dan po oceni, če se stranka z njo strinja. To velja tudi za škodo zaradi poplav, ki so pred dnevi prizadele tudi območje občin Škofja Loka, Gorenja vas - Poljane in Žiri. Na tem območju smo takoj aktivirali vso našo cenilno službo, s škorinji na nogah pa so vse od jutranjih ur kot pomoč pri zbiranju prijavi škod pomagali

Janka Planinc, direktorica Zavarovalnice Triglav, Območne enote Kranj / Foto: Tina Dokl

tudi naši zastopniki, ki sicer skrbijo za zavarovanost tega območja.«

Kaj ob vse pogostejših naravnih ujmah svetujete ljudem? Na kaj morajo biti pozorni pri sklepanju zavarovanj nepremičnin?

»Zavarovancem svetujemo, da preverijo ustreznost zavarovalne zaščite oziroma zavarovano kritje na svojih zavarovalnih policah. Pozorni morajo biti na kritja, ki so vključena v posamezna zavarovanja oziroma pakete zavarovanj za nepremičnine, kot so poplava, meteorne vode, plaz itd. Preverijo naj tudi ustreznost limitov oz. višine kritja, do katere je nepremičnina zavarovana. V Zavarovalnici Triglav opažamo, da ljudje še vedno ne posvečajo ustreznega pomena kakovostnemu premoženjskemu zavarovanju, saj je v Sloveniji po naših ocenah še vedno nezavarovanih okoli 40 odstotkov vseh stanovanj.«

Ali za Gorenjce še vedno velja, da je pomembno, da imajo dobro zavarovano hišo in avto? Kaj pa nezgodna in življenjska zavarovanja?!

»Pregovorno »gospodarni« Gorenjci imajo zelo radi hišo in stanovanje, zato tudi poskrbijo, da sta dobro zavarovani. To kažejo tudi naši podatki, saj imamo na Gorenjskem enega najvišjih deležev zavarovanosti stanovanjskih premoženj in zavarovanj za dom med vsemi območnimi enotami zavarovalnice ter visoko zavarovanost avtomobilske odgovornosti. Toda na Gorenjskem znamo ceniti tudi svoja življenja, saj po naših informacijah Gorenjci sklenejo več življenjskih zavarovanj, kot je povprečje v Sloveniji.«

Je negotovost na kapitalnem trgu vplivala tudi na nekdanj priljubljena naložbena življenjska zavarovanja?

»V zadnjem obdobju beležimo rast sklepanja klasičnih življenjskih zavarovanj, pri katerih zavarovalnica jamči za izplačilo dogovorjene zavarovalne vsote ob poteku zavarovalne pogodbe. Pri tej vrsti zavarovanja stranka – zavarovalec ne prevzema naložbenega tveganja, temveč ga prevzame zavarovalnica. Pri naložbenih zavarovanjih se t. i. varčevalni del premije nalaga v izbrane sklade, pri tem pa zavarovalec z izborom skladov vpliva na lastno naložbeno politiko in morebitne donose. V preteklosti, v obdobju pospešene gospodarske rasti, so se ljudje več odločali za naložbena zavarovanja, gospodarska kriza pa je nato pokazala tudi na možnost padca vrednosti enot premoženja in posledično tudi vrednosti na naložbenem računu.«

Podatki iz polletnega poročila Zavarovalnice Triglav kažejo na upad avtomobilskih zavarovanj – tako avtomobilske odgovornosti kot avtomobilskega kaska. Kaj je razlog za to?

»Glavni vzroki za to so nadaljevanje agresivne cenovne konkurence med zavarovalnicami, nižja premija zaradi akcij pospeševanja prodaje in vključevanja zavarovancev v bonitetni program Triglav komplet, gospodarska kriza in racionalnejše obnašanje strank. To v gospodinjstvih vpliva na staranje in zmanjševanje voznega parka in posledično na to, da odjavljajo zavarovanja in zmanjšujejo obseg zavarovanosti avtomobilskega kaska. V zavarovalnici se na zmanjševanje zavarovanosti odzivamo z različnimi prodajnimi ukrepi, z oblikovanjem novih in s prenovo obstoječih produktov ter z različnimi akcijami.«

Poštne storitve na sto štirinajstih bencinskih črpalkah

Ljubljana – Pošta Slovenije je oktobra sodelovanje s podjetjem Petrol razširila na 114 bencinskih servisov po vsej Sloveniji. Bencinski servisi po Sloveniji zdaj opravljajo sprejem navednega pisma Petrol, priporočenega pisma Petrol ter sprejem paketa Petrol, v prihodnje pa na bencinskih servisih načrtuje tudi izročanje paketov. Pošta in Petrol sicer sodelujeta vse od leta 2008, ko sta svojim strankam najprej ponudila prve testne poštne storitve, nato pa sodelovanje še v istem letu razširila na 47 bencinskih servisov po Sloveniji. Ključna prednost poštne storitve na bencinskih servisih za uporabnike poštne storitve je dostop do poštne storitve tudi izven delovnega časa poštnice. Stranke lahko na Petrolu opravljajo poštne storitve v notranjem poštne prometu.

Odslej tudi visokošolski program gradbeništvo

Kranj – V Visoki šoli za gradbeno inženirstvo Kranj so v oktobru uspeli pridobiti akreditacijo za visokošolski strokovni program gradbeništvo. Včeraj so pripravili informativni dan, na katerem so prihodnji študentje dobili vse informacije o programu. Študij, ki je plačljiv, traja tri leta, po končanem izobraževanju pa diplomant pridobi naziv diplomirani/diplomirana inženir/ka gradbeništva. »Zastavljen je tako, da je diplomantom višje strokovne šole omogočen neposredni prehod v 2. letnik. V tretjem letniku je možna izbira med dvema moduloma, in sicer gradbene konstrukcije ali infrastruktura z ekologijo,« so sporočili z visoke šole za gradbeno inženirstvo in dodali, da je posebnost programa v osredotočenosti na sanacije in energetska učinkovitost obstoječih gradenj.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme JANEZ NOVAK iz Žirov.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Vokalna ekstaza v Škofji Loki

Aktivni člani Lions kluba Škofja Loka so poskrbeli, da se boste v petek, 21. novembra, lahko naučili odlične glasbe na koncertu skupine Perpetuum Jazzile. Koncert, ki bo dobrodelne narave, si boste ob 19.30 lahko ogledali v Športni dvorani Trata v Škofji Loki. Vstopnice po 20 evrov so naprodaj na prodajnih mestih Eventima, v Turizmu Škofja Loka, Turističnem društvu Škofja Loka ter pri nas na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju.

Ker pa naročnikov Gorenjskega glasa ne moremo pustiti praznih rok, smo za vas pripravili tri pare vstopnic za ogled koncerta. Nagradno vprašanje za sodelovanje v žrebanju se glasi: Naštejte nekaj hitov skupine Perpetuum Jazzile. Odgovore s svojimi podatki pošljite do četrтка, 6. novembra, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova 4, Kranj ali na: koticek@g-glas.si.

Težave zaradi upada naročil

1. stran

Medtem ko je pridobivanje naročil v prvi polovici leta sledilo postavljenim načrtom, pa do načrtovane povečanja povpraševanja v drugem polletju ni prišlo. »Trg števec električne

javnosti v kranjski družbi. Večje povpraševanje po pametnih števcih sicer obstaja v Rusiji in okoliških državah, vendar v Iskraemecu ocenjujejo, da je rizično plačil zanje prevelik. Za nameček so vojne razmere izničile tudi obetavne po-

štiridnevni delovni teden za zaposlene v proizvodnji in službah, povezanih z izvedbo naročil. Še v začetku leta so v Iskraemecu načrtovali ukinitve programa nerentabilnih indukcijskih števec do konca leta, ker pa manjši obseg trga za te števce še

morebitnih presežnih zaposlenih, na tej podlagi pa so sredi oktobra odpustili 28 zaposlenih. »

Zaradi naštetih razlogov nameravajo tudi v letu 2015 obdržati proizvodnjo na ravni letošnje, ker pa letos poteka kar nekaj razpisov za dobavo pametnih števec elektroenergetskim podjetjem v Evropi v letih 2016–2020, ob uspešni dodelitvi poslov predvidevajo rast proizvodnje v Kranju že v letu 2016. »Lokacija v Kranju, v Evropki uniji, pomeni konkurenčno prednost tako z vidika kakovosti kot tudi logistike,« poudarjajo v Iskraemecu, kjer kategorično zavračajo vnovične govornice, da je družba znova naprodaj. Kot pravijo, je že pred časom lastnik Ahmend ElSewedy na takšno vprašanje odgovoril, da je vložek v Iskraemeco zanj strateškega pomena. »Od kje in s kakšnim namenom se stalno pojavljajo dezinformacije o nameravani prodaji podjetja, nam ni jasno,« se čudijo. Rakunova še dodaja, da za proizvodnjo v Kranju že načrtujejo posodobitve in širitve, ki bodo sledile uspešnemu pridobivanju poslov pri menjavi števec s pametnimi po letu 2016. »Že zadnjih nekaj let smo veliko vlagali v posodabljanje proizvodnih linij elektronskega programa, usposabljanju zaposlenih v proizvodnji, kjer se delovna mesta spreminjajo iz enostavnih v visokotehnološka. Proizvodnja v Kranju seveda ostaja in se tehnološko prilagaja tržnemu povpraševanju,« je zagotovila.

Sumida je najboljši tuji investitor

Podjetje Sumida z Blejske Dobrave je prejelo nagrado v kategoriji uspešni poslovni rezultati.

URŠA PETERNEL

Blejska Dobrava – Javna agencija SPIRIT Slovenija je letos že devetič po vrsti podelila priznanja za najboljše tuje naložbenike. Nagrado Invest Slovenia FDI Award je v kategoriji uspešni poslovni rezultati prejelo podjetje Sumida Slovenija z Blejske

podjetju je 239 zaposlenih, dodana vrednost na zaposlenega je 37.000 evrov, skoraj 100 odstotkov proizvedenega izvozi, lani so imeli dva milijona evrov čiste dobička. Bonitetna ocena skozi Bisnode Failure model ocenjevanja rizičnosti podjetij je AAA. Tveganje s poslovnega sodelovanja s

Direktor Sumide Janez Ločniškar / Foto: Gorazd Kavčič

Dobrave. »Tuji investitor je japonsko podjetje Sumida. Podjetje je lep primer prehoda iz obstoječega znanja podjetja Iskra na tujega investitorja (Vogt ter kasneje Sumida). V podjetju z Blejske Dobrave delovno intenzivno proizvodnjo nadomeščajo z avtomatizacijo in izdelujejo več sto različnih drobnih delov za avtomobilsko industrijo. Kljub avtomatizaciji ohranjajo in še povečujejo število zaposlenih. V

tem podjetjem je zanemarljivo in podjetje ima visoko napoved uspešnosti v prihodnje,« so zapisali v obrazložitvi. Podjetje Sumida je eno uspešnejših v jeseniški občini, direktor je Janez Ločniškar, na Blejski Dobravi pa ta čas gradijo nove proizvodno-skladiščne prostore. Priznanja za najboljše tuje naložbenike v ostalih kategorijah so prejeli še Hofer trgovina, Elrad International in Količevo Karton.

V Iskraemecu so ta mesec odpustili 28 zaposlenih, trudijo pa se, da do odpuščanj ne bi več prišlo. / Foto: Gorazd Kavčič

energije na področju EMEA regije, kjer ima Iskraemeco tretji tržni delež med konkurenti, se je enostavno skrčil. V Evropi se prvi večji projekti implementacije pametnih števec obetajo šele v letu 2016, kar časovno precej zaostaja za tržnimi napovedmi. Na dveh pomembnih trgih, v Nemčiji ter Veliki Britaniji, pa prihaja do večjih zamud pri sprejemanju zakonodaje, ki podpira uvažanje pametnega merjenja,« je razložila Milena Rakun, predstavnica za odnose z

sle na bližnjem vzhodu in v severni Afriki (Libija, Sirija, Irak, Iran) . Sicer načrtovana nižja prodaja v prvem polletju je že v začetku leta zahtevala zategnitev pasov v Iskraemecu. V proizvodnji so v dogovoru s sindikatom uvedli večjo fleksibilnost pri delu (neenakomerno razporejen delovni čas) ter povečali delovno intenzivnost predvsem v prodaji in razvoju, zaradi zniževanja obsega naročil v zadnjem kvartalu pa so uvedli tudi

vedno obstaja, so se odločili, da ta delovno intenziven program obdržijo tudi še v prihodnjem letu, saj preostalih zaposlenih s tega programa zaenkrat še ne morejo zaposliti v proizvodnji pametnih števec. Ker kljub vsem izvedenim ukrepom glede na pričakovani obseg poslovanja v letošnjem in prihodnjem letu ne morejo več zagotoviti dela vsem zaposlenim, je vodstvo družbe septembra v soglasju s sindikatom oblikovalo kriterije za ugotavljanje

Jutri svetovni dan varčevanja

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Že od leta 1924 je 31. oktober svetovni dan varčevanja. Državni statistični urad je ob tej priložnosti postregel s podatki o varčevanju v

slovenskih gospodinjstvih. Leta 2013 so slovenska gospodinjstva privarčevala 14,4 odstotka razpoložljivega dohodka. Da smo Slovenci varčen narod, dokazuje primerjava z ostalimi državami:

stopnja varčevanja v Sloveniji je bila od leta 2000 dalje višja od povprečja držav Evropske unije, najvišjo stopnjo varčevanja so slovenska gospodinjstva izkazovala v letu 2006, kar 17,3 odstotka, to

je bila najvišja vrednost tudi med vsemi državami članicami EU. Po tem letu se je stopnja varčevanja gospodinjstev v Sloveniji zmanjševala in sedaj se je po sedmih letih znova zvišala in naša država spet velja za eno najvarčnejših držav članic EU in je celo nad povprečjem držav v evrskem območju.

Tudi letos odličja za kranjskogorski Hit

Kranjska Gora – Z letošnjega Gostinsko-turističnega zbora v Portorožu so uslužbenci Hit Alpine domov prinesli kar pet odličij. Tekmovanja so se udeležili v kategoriji kulinarične artistike, kjer je Nenad Mladenović osvojil zlato medaljo, v tekmovalju sobaric, kjer sta Edina Skenderović in Brigita Berdnik osvojili srebrni priznanji, ter v tekmovalju hotelskih recepcij; tu je Špela Vidmar osvojila srebrno medaljo, Domen Šušteršič pa zlato. »Številna priznanja so dokaz kakovostnega dela in visoke strokovne usposobljenosti gorenjskih turističnih delavcev, ki spadajo v sam vrh stroke v Sloveniji,« so zadovoljni v največjem kranjskogorskem turističnem podjetju, kjer jih veseli tudi dejstvo, da je Turistično-gostinska zbornica organizacijo GTZ v prihodnjem letu prvič zaupala družbi Hit v Novi Gorici, matični družbi kranjskogorske Hit Alpinee.

Vlada razrešila generalnega direktorja policije

Ljubljana – Vlada je na včerajšnji seji na predlog notranje ministrice Vesne Gyököös Žnidar razrešila generalnega direktorja policije Stanislava Venigerja in za v. d. generalnega direktorja potrdila direktorja uprave kriminalistične policije Marjana Fanka. Ministrica je po seji vlade pojasnila, da je Veniger odločitev sprejel z »najvišjo stopnjo profesionalnosti«, seznanil jo je, da izpolnjuje pogoje za upokožitev in da bo to možnost tudi izkoristil. V tem tednu bo skupaj z ministrico sodeloval na slovesnostih, pri katerih policija sodeluje v sklopu prihajajočega praznika. V. d. generalnega direktorja policije bo Marjan Fank, dolgoletni izkušeni karierni policist. Lani ga je Stanislav Veniger imenoval za direktorja uprave kriminalistične policije, pred tem je Fank opravljal naloge pomočnika direktorja uprave kriminalistične policije.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjske (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog. / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,70 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračun DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Begunjska flota na navtičnem sejmu

Uspešna predstavitev šestih Elanovih plovil na navtičnem sejmu v Biogradu na moru

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Biograd na moru – Družba Elan je na letošnjem navtičnem sejmu v Biogradu na moru, ki velja za enega pomembnejših v regiji, uspešno premierno predstavila nova plovila iz družine Elanovih blagovnih znamk. Predstavljeni navtični program je obsegal šest novih plovil.

Kot nam sporočajo iz Elana, so zadovoljni z odzivi obiskovalcev in potencialnih novih kupcev, saj

nakazujejo, da je tudi nova linija plovil odgovor na aktualna povpraševanja kupcev. »Tudi sicer je Elanova navtična divizija vedno uspešnejša, saj oktobra beleži porast naročil za kar 40 odstotkov v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta. Proizvodnja za letošnje leto je razprodana in glede na dosedanjo prodajo ter odprta naročila se za leto 2014 pričakuje skoraj 40 odstotkov višji obseg prodaje plovil kot leto prej,« še dodajajo v Elanu.

Letošnji Okusi Radolce

Radovljica – Po lanskoletni premieri Okusov Radolce se gostinci iz občine Radovljica tokrat povezujejo v še večjem obsegu in verjamejo, da je 'vse več dobrih gostiln'. To je tudi slogan letošnje akcije, ki poleg odlične lokalne hrane ponuja tudi kulinarne predstavitve in gostovanja. Prvi in uvodni dogodek bo že danes, 30. oktobra, na Linhartovem trgu v Radovljici od 16. ure dalje. Predstavili se bodo lokalni kmetje, čebelarji, zeliščarji, sirarji. Ob odprtju bo nastopil Andrej Šifrer.

Popravek

V članek Umrl je Stanko Košir, ki je bil objavljen 24. oktobra v 85. številki Gorenjskega glasa, se je vrinila napaka. Stanko Košir je umrl v petek, 17. oktobra 2014, v starosti 97 let. Za neljubo napako se sorodnikom opravičujemo.

Uredništvo

Smučišče 2864 se zamika v leto 2015

Letos je po besedah idejnega vodje projekta smučišča 2864 v Bohinju Boštjana Čokla čas za ureditev smučišča potekel, kot ocenjuje predvsem po zaslugi nagajanj in politične nestabilnosti v državi.

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – »V projekt smo skupaj s partnerjem Leitner vložili že več kot 1,5 milijona evrov in ne mislimo odnehati sedaj, ko smo že tako blizu. Prav zato s projektom nadaljujemo in ga bomo tudi dokončali,« pravi Boštjan Čokl iz podjetja Bohinj 2864, ki je pred tremi leti predstavilo megalomanski projekt smučišča z okoli 30 kilometri prog in povezavo med Koble ter Soriško planino. Denar je bil namenjen pripravi gradbene dokumentacije. Čas je za ureditev dela smučišča v letošnjem letu potekel, pojasnjuje Čokl: »Predvidevali smo, da bi – če bi sklep vlade o sofinanciranju prejele v sredini septembra – lahko zgradili in postavili del naprav, se pravi izgradili in zagnali gondolski sistem G1 in G2, ki bo potekal po obstoječih terenih propadle Koble. Urejeno bi bilo tudi zasneževanje ter dodatna

proga, vse v okviru oziroma dostopu z gondol G1 in G2. Zdaj je za to prepozno, letošnja sezona je izgubljena.«

Na račun napovedi o izgradnji dela smučišča še letos se je obregnil tudi eden od bralcev, ki je v pismu zapisal, da ni primera na svetu, kjer bi v dveh mesecih iz popolne ničle postavili celotno smučišče, žičniški sistem, zasneževanje, posekali in pripravili teren in vse tudi preizkusili, da bi 1. decembra tudi varno obratovalo. Kot je še zapisal bralec, po njegovih predvidevanjih iz tega smučišča nikoli ne bo nič: »V nekaj letih bo jasno, kdo se moti, ali gre za manipulacijo, na osnovi katere hoče nekdo potegniti velik denar ali so tu neki drugi nameni. Skoraj zagotovo pa se bo z zadelo prej ali slej ukvarjalo sodstvo. Sicer pa je po mojem boljši, da ne uspe, saj bi se uničilo veliko lepe narave, ekonomski rezultat pa bi bil negativen, saj je v času napredujoče tople grede nesmiselno

graditi nova smučišča do takšne nadmorske višine, kjer bodo zime brez snega in temperature previsoke za umetnega.«

Čokl kljub številnim tovrstnim pomislekom vztraja, težave pa povzročajo tudi finance, saj so načrtovali 50-odstotno sofinanciranje projekta, ki od letošnjega poletja ni več mogoče: »Težava so politične razmere, od začetka projekta je to že četrta vlada, ob vsakokratni menjavi je treba vse začeti znova, spreminjajo se tudi direktive in pogoji financiranja. Tako je od letos poletja po novem mogoče le še 35-odstotno sofinanciranje od države.« Možnosti, da bi lahko usposobili naprave stare Koble, po Čoklovih besedah ni: »Infrastrukture nekdanje Koble ni več, razen starih žičnic, ki so pokvarjene, nedelujoče, brez vseh papirjev in dovoljenj. Nikoli nismo računali, da bi usposabljali infrastrukturo nekdanje Koble, glede na

odločbo ministrstva in odvzem koncesije pa bi morala ŽTG Koble že pred letom dni odstraniti vse naprave in objekte in vzpostaviti prvotno stanje v naravi, večina lastnine nekdanje ŽTG Koble pa se prodaja na dražbah.«

Še vedno pa se soočajo tudi z ovirami nekaterih lastnikov nepremičnin in zemljišč na območju, planiranem za smučišče, med drugim tudi lastnikoma Gostišča Janez na Kobli Janezom Tičarjem in Markom Bogatajem. Njihov zastopnik Dušan Vrtačnik je omenil celo, da je gradbeno dovoljenje za smučišče 2864 pona-rejeno, kar nameravajo tudi dokazati. Čokl očitke zavrača: »Zavračajo dejstvo, da je bilo gradbeno dovoljenje izdano in da je veljavno ter pridobljeno skladno z vsemi zakoni in postopki.« Čokl še ocenjuje, da možnosti za miren dogovor med strankami ni več, zahteve Tičarja in Bogataja pa naj bi bile povsem nerazumne.

Bohinj z novim občinskim svetom

Na ustanovni seji je novoizvoljeni občinski svet potrdil svoj in mandat župana Franca Kramarja.

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – Minuli četrtak so na konstitutivni seji Bohinjci dobili nov občinski svet, ki je tudi potrdil starega-novega župana Franca Kramarja. V občinskem svetu občine Bohinj je glede na dosedanjo sestavo prišlo do precejšnjih sprememb, sedem mest, torej mesto več, je pripadlo Listi za Bohinj župana Franca Kramarja, tako so mesta v občinskem svetu zasedli Vesna Arh, Jože Sodja, Milena Cesar, Pavel Zalokar, Jerica Gašperin in Mirko Jeršič, zaradi svetniškega odstopa župana Franca Kramarja pa ga bo kot sedmega svetnika liste nadomestila Darja Lazar. Drugouvrščena Ekipa za prihodnost Bojana Travnja je zasedla pet mest, in sicer so se poleg Travnja v občinski svet uvrstili še Jerneja Potočnik, Urška Preželj, Tomaž Medja in predsednik uprave Žičnic Vogel Boštjan Mencinger. Po enega svetnika so ohranile Nsi,

Novi sestav občinskega sveta občine Bohinj brez nadomestne svetnice Darje Lazar

SDS in SLS z Jožefom Cvetkom, Marijo Ogrin in Dušanom Jovičem. Novost je svetnik Liste za pravičnost, enakost, prihodnost Robert Franjič, nekaj svetnikov pa se je iz občinskega sveta poslovilo, tako je povsem izpadla Lista za bohinjski jutri, Socialni demokrati in SNS, enega svetnika pa je izgubila SDS. Konkretnije slike koalicija-opozicija v občinskem svetu še ni, najverjetneje pa se bo izoblikovala na prvih sejah občinskega sveta, glede na pretekli mandat

pa je občinski svet, če bo Ekipa za prihodnost prevzela izključno opozicijsko vlogo, razdeljen 8 – 8. Na ustanovni seji so svetniki prisluhnili poročilu volilne komisije, potrdili mandate županu in svetnikom ter izvolili Komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, ki jo bodo sestavljali predsednica Vesna Arh in člani: Mirko Jeršič, Bojan Traven, Jerneja Potočnik in Jožef Cvetek.

Občinski svet že 6. novembra čaka izredna seja, na kateri bodo izvolili preostale

komisije, nadzorni odbor ter podelili mandat nadomestnemu članu sveta. Izredna seja pa je sklicana zaradi dejstva, da bo novi občinski svet na prvi redni seji moral opraviti že prvo obravnavo proračuna za prihodnje leto. Župan Franc Kramar je poudaril, da upa na konstruktivno sodelovanje novega občinskega sveta v prihodnjih štirih letih: »Upam, da ne bomo imeli opozicije in koalicije, temveč da nas bo vse vodila le želja po lepši prihodnosti Bohinja.«

Zimski tulipan
vez duše in srca

Roman je napisan tako, da braleca moralno in duhovno dvigne in v njem vzbudi lastno notranjo moč. Pisateljica se pri delu dnevno srečuje z ljudmi: z njihovimi željami, hrepenenjem in hotenjem kot tudi s težavami, izzivi, problemi. Zgodba bo univerzalno pomagala vsakemu, saj bo na enostaven način pridobil nova znanja, nov pogled na duhovnost, na svoje življenje, pa tudi novo pot sprejemanja samega sebe takšnega, kakršen je.

Cena knjige v kompletu s petimi DVD-ji o življenju priljubljene princeze Diane je le

24⁹⁰ EUR
* poština

Komplet knjige in DVD-jev lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju, ga naročite po telefonu št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas

Darkov varnejši korak

Odziv na dobrodelno akcijo Za Darkove nove noge je bil tako dober, da je Darko Đurić novi nožni protezi že dobil na testiranje.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – »Novi protezi mi omogočata veliko več stvari kot prejšnji. Hoja sama je varnejša in udobnejša, bolj podobna naravni hoji. Tudi stopnice in neravni tereni niso več ovira,« je pred nekaj dnevi povedal Darko Đurić, Podbrežan, vzornik številnim, plavalni as med invalidi. Predstavitev dobrodelne akcije Za Darkove nove noge širši javnosti je bila letošnje pomlad, čeprav so z akcijo dejansko začeli že decembra lani ob svetovnem dnevu invalidov. Spomladi so na novinarski konferenci podrobneje razložili, da je polna cena novih bionskih mikroprocesorskih protez nemškega proizvajalca Ottobock skoraj 120 tisoč evrov brez DDV-ja, ker pa nemški proizvajalec že dolga leta sodeluje s slovenskim Univerzitetnim rehabilitacijskim inštitutom Soča in ker ima

nemško podjetje tudi poseben sklad za financiranje vrhunskih športnikov, so dali popust in končna cena Darkovih novih protez je slabih 80 tisoč evrov. Za Darka je bil tudi to prevelik finančni zalogaj, od Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije naj bi dobil le okrog 6500 evrov. Zato je stekla akcija pomoči. »Odziv na dobrodelno akcijo je bil tako dober, da smo v začetku septembra lahko nakazali avans, ki je omogočil, da sem dobil proteze na testiranje. V tem času se ukvarjamo še z vsemi potrebnimi nastavitvami, da ju bom lahko celostno izkoristil. Končni izračun pa bo znan po desetem

novembru, ko bo opravljen tudi uradni prevzem novih protez,« je pred nekaj dnevi povedal Darko in dodal: »V akcijo je bilo vključenih veliko ljudi, ki so pomagali na različne načine. Nekateri so donirali sredstva, drugi pomagali pri organizaciji, športniki so darovali rekvizite, umetniki svoja dela «

Nakazila donacij so potekala prek Društva Sonce s sedežem v Podbrezjah. »Imam izkušnje s tem, kako morajo pregledno potekati dobrodelne akcije, saj so mi dobri ljudje v preteklosti že pomagali, in upam, da se bom tudi tokrat vsem lahko zahvalil z rezultati,« je dejal dvakratni svetovni plavalni prvak med

»Novi protezi mi omogočata veliko več stvari kot prejšnji. Hoja sama je varnejša in udobnejša, bolj podobna naravni hoji. Tudi stopnice in neravni tereni niso več ovira,« je povedal Darko Đurić, Podbrežan, vzornik številnim, plavalni as med invalidi.

Za spremembo Darko ni fotografiran v bazenu, ampak na kranjskem stadionu. Dvakratni svetovni plavalni prvak med invalidi se sicer že intenzivno pripravlja na svetovno plavalno prvenstvo prihodnje leto. / Foto: Tina Dokl

invalidi, ki pridno trenira in cilja na uvrstitev na svetovno plavalno prvenstvo prihodnje leto, kot je še dejal: »Začenja se Projekt Glasgow 2015, ki je prvi etapni cilj na poti do olimpijskih iger 2016 v Rio de Janeiru. Prvi teden v novembru me čakajo še priprave v Carigradu, februarja bom prvič šel tudi na višinske priprave v Sierrro Nevado. Sezona bo naporna, ampak le

s profesionalnim pristopom bom lahko ponovil oziroma izboljšal že dosežene rezultate.« O Društvu Sonce je še povedal: »Društvo je konec marca ustanovilo devet posameznikov s ciljem spodbujanja in razvijanja rekreativnega in tekmovalnega športa, zlasti športa invalidov, spodbujanja telesne aktivnosti s ciljem ohranjanja zdravja in hitrejše integracije invalidov

v okolje in delo ter sodelovanja pri ohranjanju in izboljševanju kakovosti naravnega okolja in zdravja ljudi. Člani društva sodelujemo pri vseh večjih akcijah v Podbrezjah, npr. pri čistilnih akcijah, povezujemo se s sorodnimi organizacijami in društvi, npr. z Alenom Kobilico, pred novim letom pa načrtujemo srečanje invalidov športnikov.«

Kivi bogato obrodil

Štiri gajbice kivija so Martinjakovi iz Velesovega že nabrali, vsaj še dvakrat toliko ga je še na drevesu in ga bodo pobrali te dni.

SUZANA P. KOVAČIČ

Velesovo – Z obiranjem se ne mudi tako, ker kivi prenese tudi kakšno »rahlo« stopinjo pod ničlo. Kivi je pri Martinjakovih letos zares obilno obrodil. Kosmati sadež je ne samo je lep na pogled, ko se zmehča, je tudi okusno sladek in poln vitaminov. Devetnajst let je, kar ga je Tone Martinjak posadil. »Pravilno je treba delati z njim, še najpomembnejše je pravilno obrezovanje. Ko bo odpadlo listje, ga bom porezal, čez zimo bo drevo

počivalo, nizke temperature lepo prenese. Cveteti bo spet začel po 15. juniju prihodnje leto, poletno rez pa opravim po cvetenju. Rodni so samo prvi štirje zalistniki, ostali naprej samo podivjajo in te obrežem,« je dejal iz izkušenj in dodal: »Kivi je odporen in nima naravnega sovražnika in o kakšnem špricanju ni govora. Edino gnojilo, ki mu ga dodajam, je trava z vrta. Pri sajenju potaknjencev je pomembno, da je koreninski vrat deset centimetrov višji od nivoja zemlje, zato da voda na rastišču

ne zastaja. Za gojenje je potrebna tudi uspešna opravičitev, zato morajo biti v bližini ženskih rastlin, da rodijo, posajene tudi moške. Enega sem precepil avgusta in šele drugo leto bom videl, ali se je prijel. Vendar če vam kivi še četrto leto ne obrodi, ga odstranite ali cepite.« Kivi ima na splošno rad bolj mokra tla, morda je tudi zaradi tega letos tako obrodil. Poleti ne potrebuje pretirane vročine, Tone Martinjak pravi, da ga je ob lanskih visokih temperaturah kar »opeklo«.

V času obiranja morajo biti plodovi še trdi, v hladni, zračni, a ne presuhi kleti bodo počasi dozorevali, tako da jih lahko uživaste čez celo zimo. »Ne smejo pa biti skladiščeni v bližini jabolk. Po nekaj jih med jabolka položimo samo takrat, ko jih želimo jesti, da se zmehčajo,« svetuje Tone Martinjak. Poleg po svetu najbolj razširjene sorte kivija, Actinidie delicose, imajo Martinjakovi na vrtu še t. i. bavarski kivi. Ta je droban, malce drugačnega a prav tako odličnega okusa. Sajenje in vzgoja potekata enako kot pri »navadnem kiviju«, le da ima bavarski kivi še eno posebno lastnost: je odlično naravno odvajalo.

Tone Martinjak; na vrtu kiviju ustreza mesto ob zavetrnem pročelju hiše, kjer ga je ob opori speljal kot vinsko trto.

Neposredne povezave iz Celovca
v zimski sezoni 2014/2015

Preko Dunaja
in Kölna
v Amsterdam,
London, Pariz
in Barcelono

do 4 x dnevno **DUNAJ**

sre. & sob. **BERLIN**

sre. & sob. **HAMBURG**

pon., sre., pet., sob.
od decembra naprej tudi čet. & sob. **KÖLN**

+43(0)463/415000

www.kaernten-airport.at

/KaerntenAirport

Nova le dva svetnika

MATEJA RANT

Gorje – Na ustanovni seji občinskega sveta občine Gorje minuli teden so potrdili mandate vsem novoizvoljenim svetnikom in se seznanili z izvolitvijo Petra Torkarja za župana, ki je na volitvah prepričljivo premagal tekmece Roka Petermana.

Tako kot v vrhu občine volitve bistvenih sprememb niso prinesle niti v enajstčlanskem občinskem svetu, saj bo svoje delo nadaljevalo kar devet svetnikov. Kot samostojni svetniki bodo nastopali Janez Kolenc, Ivan Ratek, Boštjan Komar,

Borut Kunstelj, Danijela Mandeljc, Jakob Por ter novince Urban Mulej in Dominik Piber. Stranko SD bosta še naprej zastopala Ivan Hočevar in Branko Banko, prej samostojni svetnik Janez Poklukar pa bo v novem mandatu predstavljala stranko SDS. V nadaljevanju so svetniki imenovali komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, ki jo bo vodil Janez Kolenc. Občinski svetniki naj bi se na prvi redni seji zbrali 19. novembra, ko naj bi po besedah župana Petra Torkarja že predstavili tudi osnutek proračuna za prihodnje leto.

Novoizvoljeni občinski svetniki (manjka Jakob Por) z županom Petrom Torkarjem (skrajno levo) / Foto: Matic Zorman

O sodobnem suženjstvu

Kranj – Prešernovo gledališče Kranj bo v sodelovanju z Inštitutom za delavske študije v sklopu dogodka Predstava se predstavi, ki ga pripravlja Klub PGK in na katerem bodo predstavili ustvarjalce predstave Hilda, pripravilo tudi okroglo mizo z naslovom Ime ... česa je Hilda? Neoliberalni obrat in sodobno suženjstvo. Potekala bo ta ponedeljek, 3. novembra, v stolpu Škrlovec po predstavi Hilda. Na njej bosta sodelovala Anita Tolič, članica programskega odbora Inštituta za delavske študije ter absolventka anglistike in sociologije kulture na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, in Boštjan Remic, podiplomski študent kulturnih in religijskih študij ter član programskega odbora Inštituta za delavske študije.

Spodbuda za lepši Kranj

Pri Turističnem društvu Kranj so tudi letos ocenjevali najlepše izložbe in pročelja v starem mestnem jedru, kamor se po obnovi vendarle vrača več živahnosti.

VILMA STANOVNIK

Kranj – »Kranj ima lepo staro mestno jedro in čeprav nekatere trgovine zapirajo svoja vrata, se odpirajo nove in prenovljene. V zadnjih letih je bilo tako veliko želja, da staro mestno jedro zaživi in občinska uprava je zaposlila tako imenovanega managerja, ki ga imajo tudi nekatere ostale občine. Mislim, da bo tudi to pripomoglo k oživiljanju mesta, hkrati pa je za trgovce oziroma najemnike lokalov dobrodošla tudi subvencija pri najemnini za lokale. Vse to so spodbude, morda pa bi bilo treba najti

še kakšen način, da bi mesto res zaživel,« je ob slovesni podelitvi priznanj in pohval za naj izložbo in naj pročelje v starem mestnem jedru Kranja poudaril predsednik Turističnega društva Kranj Andrej Tavčar.

Tudi letos si je namreč tričlanska komisija pri Turističnem društvu Kranj od maja do septembra ogledovala izložbe in pročelja v starem mestnem jedru Kranja. Pri akciji Naj izložbe so ocenjevali po kriterijih zanimivosti in privlačnosti izložb, pri pročeljih pa so poleg urejenosti fasade, oken in vrat ocenjevali tudi urejenost okolice.

V središču starega dela Kranja se še v tem letu obeta odprtje novega lokala, Čokoladnice iz Olimij.

Med izložbami sta si pohvali zaslužili Krščacuna in trgovina Buvard, priznanje za tretje mesto je dobila izložba trgovine Pika Noga-vička, za drugo mesto Stela, za prvo pa Drogosan. »Vesela sem priznanja, saj pri nas že od leta 1919 skrbimo za videz Kranja, izložbo pa urejam sama,« je povedala Marjeta Benčina iz Drogosana.

Med pročelji sta pohvalo dobila Cukrarna Hostel Kranj in Špela Petermelj. Pohvalo za tretje mesto je prejela Tatjana Vajd, za drugo mesto Štefan Klinar, za prvo mesto pa pročelje Glavnega trga 12 na čelu s cvetličarno Matjaža Beguša.

»V stavbi smo štirje stanovalci, poleg tega je tudi lokal. Vsi skupaj se solidarno odločamo za urejanje, veliko zaslug za urejenost pa ima zlasti Matjaž,« je v imenu stanovalcev na Glavnem trgu 12 povedala Tadeja Murn, ki je na četrtkovi slovesnosti v Mestni hiši prevzela priznanje.

Priznanje za najboljšo izložbo je Marjeti Benčina iz Drogosana izročil predsednik TD Kranj Andrej Tavčar.

Najlepše pročelje ima stavba na Glavnem trgu 12, priznanje pa je iz rok Andreja Tavčarja prevzela Tadeja Murn.

V Vodica le tri svetnice

Med novoizvoljenimi svetniki Občinskega sveta občine Vodice sta kar dve tretjini obrazov novih.

JASNA PALADIN

Vodice – Novoizvoljeni župan in svetniki Občine Vodice so se v torek zbrali na ustanovni seji Občinskega sveta.

Po uvodnih pomislekih zaradi neusklajenosti statuta in poslovnika Občinskega sveta je predsednik občinske volilne komisije Marko Drinovc podal poročilo volitev, iz katerega je bilo razvidno, da so letos volitve potekale brez kakršnih koli pritožb, nato pa je tričlanska komisija potrdila vse izvoljene mandate. Že svoj drugi županski mandat je tako tudi uradno začel Aco Franc Šuštar, 15-članski občinski svet pa sestavljajo: Žiga Janežič, Mija Cankar, Marjan Podgoršek, Andraž Hönigsmann, Rok Cankar, Miran Vertačnik, Anton Kosec, Margareta Barle, Mojca Ločniškar, Jože Podgoršek, Anton Kokalj, Anton Aljaž, Peter Podgoršek, Damijan Repnik in Anton Logar. Še

Svetniki občine Vodice se bodo predvidoma sestajali vsak tretji torek v mesecu.

en mandat so volivci zaupali petim svetnikom, deset pa jih je v tej vlogi letos prvič. Največ mest v občinskem svetu imata Lista Srce občine Vodice in Lista neodvisnih krajanov, in sicer po štiri, SDS in NSi bosta imeli tri svetnike, SD pa enega.

»Že smo dokazali, da smo lahko enotni, da vemo, kakšne so naše prioritete in da lahko kljub finančnim

omejitvam veliko naredimo. Tudi v tem mandatu moramo takoj zavihati rokave in začeti z delom,« je svetnike nagovoril župan Aco Franc Šuštar in jim – čeprav v poslovniku vodiškega občinskega sveta slovesne prisege ni – namenil nekaj izbranih besed. »Zavezujem se, da bom z vsemi močmi delal za čast in blaginjo občine in občanov. Naj vas vse skupaj

na prvem mestu vodi pripravnost občini ter skrb za naše skupno dobro in naj velja slogan Vsi za občino, občina za vse.«

Svetniki so sprejeli tudi sklep o imenovanju komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, ki jo sestavljajo: Peter Podgoršek (predsednik), Rok Cankar, Anton Logar, Mojca Ločniškar in Mija Cankar.

OKUSNE JEDI
v manj kot eni uri

OKUSNE JEDI V MANJ KOT ENI URI je dopolnjena izdaja knjige Jedi na hitro. V njej je na 96 straneh zbranih 90 preizkušenih receptov, primernih za vsak letni čas.

10 EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Z novim zagonom v nov mandat Domelu priznanje za energetska učinkovitost

Prejšnji teden se je na ustanovni seji sestel tudi novi občinski svet v Železnikih. Šteje 17 članov, od katerih jih kar devet pripada stranki SLS.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Železniki – Konstitutivno sejo je vodil najstarejši izvoljeni svetnik Leopold Nastran, ki je novemu občinskemu svetu zaželel dober začetek mandata. »Novi mandat začnemo z novim zagonom, da naredimo čim več dobrega v korist občanom in občanom,« je dejal predsedujoči, preden je povzela besedo direktorica občinske uprave Jolanda Pintar, ki je svetnikom pojasnila nekatere tehnične podrobnosti delovanja tega občinskega organa. V občinskem svetu 2014–2018 je namreč kar enajst novincev. Od 17 svetnikov jih mora biti prisotnih osem, da občinski svet lahko veljavno sklepa, za dvotretjinsko večino, ki jo zahteva večina nekaterih odločitev, pa celo dvanajst. Kakšen je sedežni red, kako bodo glasovali, kakšna so določila poslovnika glede razprave in še marsikaj drugega so lahko slišali svetniki na ustanovni seji v Železnikih. Pintarjeva je tudi napovedala, da bodo v prihodnje dosledneje vztrajali pri 38. členu poslovnika

V občinskem svetu v Železnikih je 14 svetnikov in tri svetnice. / Foto: Andrej Tarfila

glede trajanja razprave. Ne želijo je omejevati, saj se v razpravi oblikujejo dobri predlogi, radi pa bi jo bolj skoncentrirali, da se seje ne bi pretirano vlekle. Seje v Železnikih so bile namreč v minulem mandatu zelo dolge, tudi po pet ur.

Volilna komisija je poročala o izidu volitev za župana, na katerih je s prepričljivo večino zmagal dosedanji župan Anton Luznar pred edinim protikandidatom Petrom Krekom. V občinski svet je bilo izvoljenih devet

svetnikov županove stranke SLS, po trije iz strank SDS in SD, po enega svetnika pa imata NSi in Premik. Sestava je pretežno moška, saj so v občinskem svetu le tri ženske, kot rečeno, pa je v 17-članski sestavi kar enajst novih članov. Volilna komisija je poročala tudi o izidu volitev v šestih krajevnih skupnostih. Občinski svet je nato potrdil svoje mandate in mandat župana Antona Luznarja, ki je ob zahvali za zaupanje tudi povedal, da bo občino še naprej vodil

poklicno. Zatem so svetniki poimensko glasovali o komisiji za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja. V njej bodo Jernej Bešter, Mirko Berce in Leopold Nastran. Ob tem je občinska svetnica Branka Krek Petrina navrgla, da se bodo tudi v novem mandatu očitno nadaljevale stare metode z glasovalnim strojem.

Na prihodnji seji novembra bodo v Železnikih sestavili odbore in komisije, decembra pa bodo že prvič brali proračunske dokumente.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Ljubljana – Podjetje Domel je letošnji prejemnik najvišjega priznanja v projektu Modre prakse energetske učinkovitosti, ki so ga ta teden podelili na slavnostnem dogodku Projekta 310 v Ljubljani. Med nominirance za priznanje sta se uvrstili tudi podjetje Letrika in enajst občin iz koroške in savinjske regije skupaj s partnerji. Posebni priznanji sta prejeli modri praksi Inštituta Jožef Stefan in studio Matjaž Gostenčnik.

Pogoni iz Domela, razviti med letom 2008 in 2013, ki so kot modra praksa prepričali sedemčlansko strokovno komisijo, ustrezajo najvišjemu standardu IE4 in so na trgu danes prepoznani kot serijsko proizvedeni pogoni z najvišjim izkoristkom. Izkoristki motorjev se v odvisnosti od moči gibljejo od 90 do 95 odstotkov, izkoristki pretvornikov pa 95 do 98 odstotkov, kar

uvršča Domelove produkte v svetovni vrh energetske učinkovitih pogonov. V izračun prihranka energije je upoštevan EC motor razreda IE4 z močjo 4,5 kW, ki je vgrajen v industrijski prezračevalni sistem, pojasnjujejo v Domelu. Tak motor v primerjavi s standardnim asinhronskim motorjem razreda IE2 na leto prihrani 4 MWh električne energije oziroma 2 t emisij CO₂. »Če ta prihranek pomnožimo z letno proizvodnjo tovrstnih motorjev v Domelu, dobimo prihranek energije 100 GWh, ki je ekvivalenten letni proizvodnji srednje veliki hidro elektrarni na Savi. Prihodnost pripada proizvodni, ki so varčni z električno energijo, energetska potratne naprave bodo v prihodnjih letih v državah EU sistematično umaknjene s trga. In to je priložnost za inovativne in energetske učinkovite rešitve,« je prakso in izbor komentiral Matjaž Čemažar, direktor razvoja v podjetju Domel.

Teden kulturne dediščine primer dobre prakse

Škofja Loka – Ko je oktobra v Sloveniji potekal teden kulturne dediščine, je Zavod RS za šolstvo v Radovljici pripravil regijski posvet Kako s kulturo izboljšamo otrokom in mladostnikom vsakdan. Ob tej priložnosti so predstavili tudi primer dobre prakse, in sicer teden kulturne dediščine v Škofji Loki, ki je zajel kar 21 dogodkov in v aktivno pripravo in izvedbo projekta vključil otroke od vrtca in osnovnih šol do mladih v srednjih šolah, pa tudi več institucij v občini. Primer dobre prakse sta predstavili Nataša Gorenc z Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, sicer tudi nacionalna koordinatorica tedna kulturne dediščine, in Mateja Hafner Dolenc z Občine Škofja Loka, ki projekt koordinira v občini. Škofja Loka v nacionalnem projektu sodeluje od leta 2006, ko je bila gostiteljica velikega otvoritvenega dogodka ob takratnem tednu kulturne dediščine z nosilno temo o gradovih, utrdbah in mestnih obzidjih. Sodelovalo je trideset organizacij. Tudi sedaj se v projekt vključuje veliko število institucij, na letošnjem pa je ob spoznavanju kulturne dediščine in zavedanju pomena njenega ohranjanja sodelovalo devetsto otrok. Vsaka od loških šol (in tudi vrtec) je pripravila vsaj en dogodek, v Osnovni šoli Škofja Loka Mesto pa so pripravili kar projektne teden, pri katerem so o kulturni dediščini govorili v vseh razredih in pri večini šolskih predmetov.

Potrebno bo sodelovati

Na ustanovni seji občinskega sveta občine Medvode je slovesno prisegel novi župan Nejc Smole, potrdili so tudi mandate novoizvoljenih svetnikov.

MATEJA RANT

Medvode – Na ustanovni seji so potrdili mandate vseh novoizvoljenih svetnikov, še prej pa je predsednica volilne komisije Martina Hren predstavila poročilo o izidu volitev v občinski svet in volitev župana. Na volitvah za župana je glasovalo 6477 volilnih upravičencev oziroma 49,88 odstotka, na volitvah v občinski svet pa 6443 volilnih upravičencev oziroma 49,61 odstotka.

Potem ko je dvajset let občino vodil Stanislav Žagar, je na letošnjih lokalnih volitvah krmilo prevzel Nejc Smole, ki so mu volivci naklonili 3627 oziroma 56,55 odstotka glasov. Stanislav Žagar je prejel 2224 oziroma 34,67 odstotka glasov, Leon Merjasec 340 oziroma 5,30 odstotka glasov in Ivo Rep 223 oziroma 3,48 odstotka glasov. Precejšnje spremembe so volitve prinesle tudi v občinskem svetu, saj se je v 23-članskem občinskem

svetu zamenjalo kar 14 svetnikov. V njem bo po novem sedelo sedem žensk, kar je tri manj kot doslej. Največ svetnikov bosta imeli po novem listi Glas aktivnih Medvoščanov in Nestranska lista za napredek krajev občine Medvode, vsaka po pet. SMC in SDS imata po tri svetniške mandate, NSi in DeSUS po dva, po enega pa ZKO – Zelena koalicija, SD in SLS. Lista Glas aktivnih Medvoščanov, v katero sta se združili listi Glas in

Lista aktivnih Medvoščanov, ima po novem enega svetnika več, prav tako je enega svetnika pridobila Nestranska lista za napredek krajev občine Medvode. Novinka v občinskem svetu je Stranka Mira Cerarja, ki jo bodo zastopali kar trije svetniki. V primerjavi s prejšnjim mandatom pa je največ izgubila SDS, ki ima zdaj v občinskem svetu kar dva svetnika manj. Enega svetnika manj ima po novem tudi DeSUS. Enako število svetniških mandatov pa je uspelo ohraniti NSi, SLS, Zeleni koaliciji in SD. Brez svetniških mandatov pa sta ostali LDS in Zares, ki sta imeli v prejšnjem mandatu vsaka po enega svetnika.

Po slovesni prisegi je novi župan Nejc Smole poudaril, da čas, v katerem prevzemajo krmilo skupnosti, ni lahek. »Pred nami ne bo 100 dni, da se spoznamo in privadimo drug drugega. Pred nami je mnogo nalog, ki nas že čakajo.« A po drugi strani je to po njegovem tudi obdobje, ko bodo uspevale tiste skupnosti, ki se bodo znale povezati in sodelovati. »Če bomo delovali enotno in v duhu povezovanja, se bodo dobre ideje množile in slaba volja delila. Upam, da bomo čim večkrat izbrali pot, ki povezuje,« si je ob nastopu mandata zaželel Smole.

Novi župan Nejc Smole (v prvi vrsti na sredini) in novoizvoljeni svetniki občine Medvode

GLASOVNICA Glasujte in sodelujte v zrebanju za letno vinjeto

NAJ POLKA 2014

IME IN PRIIMEK

NASLOV

1. MLADI GODCI
2. DOR MA CAJT
3. SEKSTAKORD
4. OGNJENI MUZIKANTJE
5. AUFBIKS
6. HOZENTREGARJI

KRAJ

POŠTNA ŠT.

VPIŠI ŠT. ANSAMBLA

ŠT.

Glasovnico pošljite do vključno 27.11. na naslov:
RADIO GORENC, Balos 4, 4290 Trzič

www.radiogorenc.si

Resnična ljubezen Mojca Štefelin

Škofja Loka – V Galeriji Sokolskega doma se s samostojno razstavo, imenovano Resnična ljubezen, predstavlja domačinka Mojca Štefelin, ki je sicer po poklicu vzgojiteljica. Kot pravi avtorica, iz njenih barvitih slik veje ljubezen do otrok, iskrenih ljudi, narave in vsega lepega, kar prihaja iz srca in česar se ne da kupiti. Ostaja zvesta vrednotam, ki se danes žal izgubljajo, kot so resnična ljubezen, poštenost, resnica, spoštovanje, zdravje, vera, veselje. Mojca Štefelin je začela slikati pred tremi leti, ko je dobila moč, veselje in energijo za življenje, ki jo je veliko naučilo. Barve ji dajejo energijo, saj je po srcu in duši optimistka, ki želi delati dobro. »Če dobite ob gledanju mojih slik vsaj nekaj od moje pozitivne energije, naj vas osreči – skozi življenje pojdite pogumno in veselo,« pravi avtorica, ki se zahvaljuje mentorici Milojki Bozovičar za vzpodbudo ter nasvete pri ustvarjanju ter akademski slikarki Agati Pavlovec, ki je postavila razstavo, ki bo na ogled do sredine novembra.

Pozitivna energija: Mojca Štefelin / Foto: Matic Zorman

Finale Chopinovega zlatega prstana

Bled - Jutri, v petek, 31. oktobra, ob 18. uri bo v Festivalni dvorani potekal sklepni del letošnjega 10. Mednarodnega tekmovanja pianistov za Chopinov zlati prstan. Sobotni otvoritveni koncert, ki ga je gostila Baročna dvorana Radovljiske graščine, je bil pravi glasbeni spektakel, saj so igrali člani žirije, vrhunski umetniki, ki jih običajno vidimo na velikih odrih Cankarjevega doma ali podobnih koncertnih dvoranah. Tokrat jih je bilo moč poslušati na enem koncertu, pridružila pa sta se jim tudi direktor tekmovanja Benjamin Izmajlov in mezzo sopranistka Manca Izmajlova. Žiriji predseduje slovenska klavirska virtuosinja svetovnega slovesa in častna članica Slovenske filharmonije Dubravka Tomšič. Jutrišnji zaključni koncert s simfoničnim orkestrom ter koncertom nagrajencev bo hkrati tretji, finalni krog tekmovanja kategorije do 32 let. Ta večer bo zaznamovan tudi s praznovanjem poljskega veleposlaništva ob njihovem dnevu državnosti, skupaj s turškim veleposlaništvom pa praznujejo 600 let prijateljstva. Tekmovanje je za razvoj pianizma v Sloveniji in v svetu izrednega pomena in ima priznanja vodilnih mednarodnih institucij ter umetnikov.

KINO SPORED

CINEPLEX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 1. 11.

17.55 KARMEN
20.00, 22.40 BES
20.25 PREUSMERJENI
15.55 KDO MI UGRABI ŽENO
20.20 NA KONCU MAVRICE
16.25, 18.20 VLOGA ZA EMO
16.00, 18.00 ČEBELICA MAJA
16.40 ČEBELICA MAJA, 3-D
18.15, 22.00 MALI BUDO
18.35, 22.45 OUIJA
20.30 NI JE VEČ
16.10, 22.25 DRAKULA: SKRITA ZGODBA

Nedelja, 2. 11.

18.30, 20.00 BES
20.25 PREUSMERJENI
16.30 KDO MI UGRABI ŽENO
14.10, 20.20 NA KONCU MAVRICE
14.30, 16.25, 18.20 VLOGA ZA EMO
14.00, 16.00, 18.00 ČEBELICA MAJA

14.45, 16.40 ČEBELICA MAJA, 3-D
18.15, 21.10 MALI BUDO
18.35 OUIJA
20.30 NI JE VEČ
14.15 LABIRINT
16.10 DRAKULA: SKRITA ZGODBA

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Četrtak, 30. 10.
18.00 ČEBELICA MAJA, 3-D, sinhro.

Petek, 31. 10.
16.00 ČEBELICA MAJA, sinhro.
18.00 ČEBELICA MAJA, 3-D, sinhro.
20.00 PRETEKLOST

Sobota, 1. 11.
20.00 PRETEKLOST

Nedelja, 2. 11.
18.00 ČEBELICA MAJA, 3-D, sinhro.

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravo do spremembe programa.

Usoda v rokah Herbolarie

Na Loškem odru je gostoval radovljiški Linhartov oder s predstavo Herbolaria/Rastlinjarka sodobnega mehiškega dramatika Ricarda Pereza Quitta v režiji Alenke Bole Vrabc.

SAMO LESJAK

Škofja Loka – Dramska predstava po domači, sicer krstni izvedbi na Slovenskem, uspešno gostuje tudi na odrih ostalih gledališč, na izvrsten odziv pa je naletela tudi na letošnjem tradicionalnem srečanju gorenjskih komedijantov. V predstavi skozi podobe treh ženskih likov Zle matere, Zle ženske in Milijonarke prepoznavamo trpko problematiko sodobnega sveta, ki je prežet z medčloveško odtujenostjo, pohlepom, begom v mamila ter z razkrhanimi družinskimi odnosi. V soočenju s skrivnostno Herbolario oz. Rastlinjarko, za katero se zdi, kot da je prisposoda sveta – pramati Gea, pa tudi Pozaba, v kateri Zlo in Dobro vladata z isto močjo, pa se razkrije vsa njihova tragika. Kot pravi dramaturg predstave Rok Andres: »Pereča vprašanja današnjega časa so zavita v včasih prostaški, včasih magičen, a vselej skrivnosten jezik. Zakaj je avtor toliko negativnih čustev položil v same ženske like? Morda

Odlična igralska zasedba Herbolarie na Loškem odru: Januša Avguštin (Herbolaria), Lili Andrejaš (Milijonarka), Tatjana Rituper (Zla mati) in Urša Langus (Zla ženska) / Foto: Matic Zorman

prav zato, da bi skozi žensko občutljivost vzpostavil vertikalo, ki sega od zemeljskega površja v globino pekla in nekončne višave nebes.« Tri ženske, ki se soočijo s Herbolario, so sicer prepričane v smisel svoje življenjske poti, čeprav so pravzaprav le korak od dokončne lastne pogube. Prav srečanje s Herbolario, ki jo spoznavamo v njenih monologih, iz katerih veje

modrost, jim še lahko vrne upanje, pa četudi prava katarza ne bo možna brez pozabe. Večplastna osebnost in dvo-umna narava glavne protagonistke – je človek, rastlina, morda le materializirano nezavedno – bogati fabulativni lok same drame, obenem pa skozi eksistencialno tematiko odpre prostor transcendenci, ki (morda edina) lahko ponudi uteho.

Za brezhibnost odrskega dogajanja so poleg režiserke in prevajalke Alenke Bole Vrabc, ki je z Aleno Mehle poskrbela tudi za kostumografijo, zaslužni še dramaturg Rok Andres, scenografinja Tadeja Peternel, za glasbo je poskrbel Blaž Trček, za odrski gib Kaja Lin Avguštin, za tehnično vodstvo pa Gordana Granatir.

Globok pečat Hieronima Ullricha

Ob gradu Khislstein stoji Ullrichova hiša, v kateri med drugim potekajo zanimivi kulturni večeri Gorenjskega muzeja. Kdo je pravzaprav bil Hieronim Ullrich, po katerem se hiša imenuje?

SAMO LESJAK

Kranj – Gost nedavnega muzejskega večera, ki potekajo v Vojnomirovi dvorani Ullrichove hiše, je bil dr. Marko Mugerli iz Gornjesavskega muzeja, ki je predstavil življenjsko pot Hieronima Ullricha (1811–1866), pa tudi zanimivo zgodovino po njem imenovane hiše, ki je že dolga stoletja povezana z gradom Khislstein.

Hišo in grad opazimo že na Merianovi upodobitvi Kranja v štiridesetih letih 17. stoletja. Natalis Pagliaruzzi, sitarski podjetnik, je leta 1792 kupil grad Khislstein. Leta 1809 mu je cesar podelil plemiški naziv za zasluge pri napredovanju v sitarstvu, v letih francoske okupacije (1810–1814) je bil župan Kranja, kasneje pa tudi upravitelj okrajne gosposke. Hišo je kupil leta 1830, po letu 1844 pa je postala še bolj povezana s sitarstvom, saj sta jo kupila Konrad in Rudolf Lokar. Bila sta med najbolj podjetnimi in narodno zavednimi Kranjčani ter

Marko Mugerli je predstavil dosežke Hieronima Ullricha, med katere sodi tudi izdelava prvega gozdno-gospodarskega načrta za Pokljuko leta 1837.

lastnika sitarskega podjetja, ki je zaposlovalo nad tristo ljudi iz mesta in okolice.

Leta 1860 je hišo kupil Ullrich, sicer po rodu Čeh, ki se je poročil s Slovenko Marijo Stroj. Po poklicu je bil gozdar. Najprej je služboval po zasebnih gozdnih veleposestvih na Češkem in Moravskem, službena pot ga je nato vodila v naše kraje. V Bovcu je imel funkcijo v komorni carinski

upravi, bil je tudi gozdarski upravitelj Blejskega gospodarstva. Od 1859 je deloval kot ravnatelj Zoisovih fužin na Javorniku. Bil je tudi izpraševalec pri državnih izpitih za območje gozdnega gospodarstva v Ljubljani. Izdelal je prvi gozdno-gospodarski načrt na Kranjskem. Ullrich je bil med ustanovitelji gozdarskega društva za avstrijske alpske dežele in njegov prvi generalni tajnik.

Društvo je delovalo pet let in redno izdajalo nemško pisana poročila, ki jih je urejal Ullrich osebno.

Imel je bogato knjižnico nemških, francoskih in italijanskih klasikov ter zgodovinskih del, ki pa so se žal porazgubila. Bil je dober znanec pesnika Franceta Prešerna, s katerim sta se srečevala predvsem v kranjski Kazini, Prešeren pa mu je podaril celo lastnoročni prepis rokopisa Nebeške proces je, vključno s posvetilom. V hiši so Ullrichovi bivali še v prvi polovici 20. stoletja, zato ni nič nenavadnega, da se je prijelo hišno ime pr Ullrich. Nekateri starejši Kranjčani se še spominjajo Franje Ullrich, zadnje lastnice obeh hiš iz Ullrichovega rodu. Kot človek, ki se je zavzemal za dvig izobrazbene ravni Slovencev, bi bil Ullrich prav gotovo zadovoljen, da hiša sedaj služi kot prostor Gorenjskega muzeja, v kateri potekajo dogodki s pomembno kulturno-izobraževalno noto.

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjski-glas.si

Lovil zmago in rekord

Rok Puhar iz Šenčurja je z dvaindvajsetimi leti najmlajši zmagovalec ljubljanskega polmaratona, s prvim mestom pa je postal tudi letošnji državni prvak v teku na enaindvajset kilometrov.

VILMA STANOVNIK

Ljubljana – Letošnji 19. Ljubljanski maraton je bil po marsičem rekorden, saj se ga je v dveh dneh udeležilo prek dva-ndvajset tisoč tekačev in tekačic, na skupnem startu nedeljskega maratona in polmaratona pa je bilo prek devet tisoč udeležencev. Prvi med njimi je bil v cilju Rok Puhar, ki je 21-kilometrsko razdaljo pretekel v času 1:07:41. Tako je kar za dobri dve minuti ugnal drugouvrščenega Avstralca Andrewa McLonda.

Rok je z dvaindvajsetimi leti postal najmlajši zmagovalec ljubljanskega polmaratona. V cilju je bil zato vesel, pa tudi malce razočaran. »Žal mi je za nov državni rekord pri mlajših članih zmanjkalo dvaindvajset sekund. Kar nekaj težav je namreč na progi povzročal veter, zato so bile razmere zahtevne. Sem pa nekaj časa tekkel v skupini z Etiopijcem in dvema Rusoma. Kosta dva od njih odstopila, sva z enim od Rusov ostala sama, večino časa pa sem prav jaz narekoval tempo

Rok Puhar je prvi pritekel v cilj nedeljskega polmaratona.

teka,« je povedal Rok, ki je za ljubljansko tekmo treniral predvsem zadnja dva meseca. »Kar precej sem treniral, vmes sem šel tudi na tekmo v Zagreb, kjer pa sem zaradi vročega vremena odstopil. Danes

sem malce lažje tekkel tudi zaradi številnih gledalcev, ki so nas spodbujali ob progi. Kar nekaj med njimi je bilo tudi mojih navijačev, zato so tudi oni zaslužni za to zmago,« je v cilju pripovedoval Rok Puhar, ki bo

letos šel še na evropsko prvenstvo v krosu, po tekmi pa si je zaželel za tekača malce nenavadnega okrepčila. »Morda se sliši malce čudno, vendar imam poseben ritual, da po vsakem polmaratonu grem v McDonalds, tam pa si privoščim cheeseburger in vse ostalo. Nočem delati reklame za hitro prehrano, ampak tako pač je,« je z nasmehom povedal zmagovalec Rok Puhar, sicer študent tretjega letnika germanistike na filozofski fakulteti, ki se s tekom ukvarja peto leto.

»Moj do sedaj najboljši rezultat je bil, ko sem letos v Nemčiji pet kilometrov pretekel v času 14:22, kar je državni rekord za mlajše člane. Tudi sicer zaenkrat več tečem krajše razdalje,« je še dodal Rok.

V ženskem polmaratonu je bila dobrih deset minut za Rokom v cilju tudi prva ženska, saj je s časom 1:17:52 zmagala Eleanor Davis iz Velike Britanije. Druga in najboljša Slovenka v ženski kategoriji je bila Neja Kršinar s časom 1:19:23.

Ekipa Elana najboljša

ZORAN RAČIČ

Locarno – Na finalnem tekmovanju svetovnega pokala v skokih na cilj je nastopilo rekordno število ekip. Ob jezeru Maggiore se jih je zbralo 44, najbolj zadovoljni pa so bili naši padalci, saj so ubranili naslov skupnega zmagovalca. Ekipe Elana v postavi Uroš Ban, Senad Salkič, Borut Erjavec, Domen Vodišek in Matej Bečan je v Švico potovala z odličnim izhodiščem 40 točk naskoka pred Italijani. »Motiva nam nikoli ni manjkalo in tudi tokrat je bilo tako. Resda smo uspehov že vajeni, toda novih se ne branimo,« so v en glas poudarjali člani Elanove ekipe, ki je bila tokrat nekoliko spremenjena (zaradi

poškodb sta doma ostala Roman Karun in Peter Balta). »Ko smo že v uvodni seriji naredili odličen rezultat, smo vedeli, da smo na pravi poti. Vmes se je pripetila še kakšna manjša napaka, toda na koncu je zmaga gladka in povsem zaslužena. Tudi svoje zmage sem izjemno vesel, pokazalo se je dobro delo v zadnjih dveh tednih,« se je zmage na tekmi med posamezniki razveselil Matej Bečan. Skozi celotno tekmovanje je namreč potekal tudi srdit boj za skupno zmago med posamezniki, kjer se ja na koncu uspeha veselil Nemeč Stefan Wiesner. Naš najboljši, Domen Vodišek, je osvojil končno drugo mesto, tretji pa je Senad Salkič.

Domžalčani v polfinalu

Kranj – V torek so povratno srečanje v četrtfinalu pokala Slovenije odigrali nogometaši Olimpije in Domžal. 3:1 so zmagali Domžalčani in se uvrstili v polfinale. V Mariboru pa sta Maribor in Kalcer Radomlje odigrala zaostalo tekmo osmine finala. Boljši so bili domači nogometaši, ki so zmagali z 1:0 in se bodo v četrtfinalu pomerili s Krko. Kljub praznikom pa nogometaši v 1. slovenski nogometni ligi Telekom ne bodo počivali. Že jutri bo Maribor gostil Domžale. Ostale tekme bodo v nedeljo. Ekipe Kalcer Radomlje bo gostila Zavrč. V 2. SNL bo v nedeljo ob 14. uri Triglav gostil Ankaran Hrvatini, Roltek Dob odhaja na gostovanje k Dravinji Kostroj, Šenčur pa v Kidričevo k Aluminiju. V 3. SNL center bodo vse tekme 11. kroga jutri ob 14.30: Sava Kranj bo gostila Rudar Trbovlje, Britof Kočevje, Jezero Medvode Kalcer Radomlje B., Šobec Lesce pa Kolpo. Zarica Kranj odhaja na gostovanje k Zagorju, Komenda k Ivančni Gorici, Bled Hirter pa k Iliri Extra Luxu. Jutri ob 14.30 bodo tekme odigrali tudi v Gorenjski nogometni ligi. Pari: Žiri – Jesenice, Kondor Godešič – Velesovo, Niko Železniki – Visoko, Bohinj – Polet, Predvor – Naklo, JuRentA Bitnje – FC Podbrezje in Jecom Sport DLN – Ločan.

Derbi Olimpiji

Kranj, Jesenice – V torek so hokejisti odigrali tekmi v članskem državnem prvenstvu. Triglav je gostil Maribor in ga premagal z 8:2, v Podmežakli pa so se hokejisti Jesenic pomerili s Telemach Olimpijo in morali priznati premoč z 2:4. Konec tedna se bo nadaljevalo tekmovanje v INL. V soboto bodo Kranjčani gostovali pri HC Alge Elastic Lustenau, v nedeljo pa jih čaka še gostovanje pri EHC Bregenzerswald. MK Bled bo v soboto gostil ekipo Zell am See, v nedeljo pa Celje. Jeseničani so v soboto prosti, v nedeljo pa bodo na domačem ledu ob 18. uri gostili EC Zell am See.

Na košarkarska leta niso pozabile

Natanko štirideset let po tem, ko so košarkarice škofjeloškega Kroja osvojile naslov slovenskih prvakinj in se borile za vstop v takratno zvezno ligo, so se znova zbrale v dvorani Poden.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Prava ligaška tekma nove sezone košarkaric Odeje v 2. SKL v domači dvorani, ko so se v soboto zvečer v gorenjskem derbiju pomerile z ekipo Kranjske Gore - Jesenic (in izgubile s 47:49), je bila res prava priložnost, da so se pri loškem košarkarskem klubu spomnili zgodovinskega

Ekipe Kroja s trenerjem Andrejem Grahom po štiridesetih letih: manjka le Biserka Balderman Komac.

dogodka izpred štiridesetih let. Takrat so se namreč njihove košarkarice, ki so osvojile prvo mesto v 1. SKL za ženske, borile za vstop v takratno zvezno ligo. Na kvalifikacijskem turnirju v Nišu

so sicer osvojile 4. mesto in jim podvig ni uspel, tako njim kot klubu pa so še po štiridesetih letih ostali lepi spomini.

»V klubu se sicer večkrat spomnijo na nas in nas

povabijo na različne obletnice in srečanja, vendar pa smo mi med seboj bolj malo povezane, pa tudi za delo v klubu enostavno ne najdemo časa. Sedaj, ko druga za drugo postajamo upokojenke, bo morda lažje. Smo pa vesele, kadar smo skupaj. Spominov na leta, ko smo igrale košarko, je res veliko, in prav danes smo se zme-nile, da se bomo bolj redno srečevale,« je povedala kapetanka ekipe Tanja Strel Mihovilovič. Poleg nje so leta 1974 v ekipi Kroja igrale še Jelka Potnar, Nuša Vrbinc, Olga Miljković, Biserka Balderman, Vera Milič, Nada Eržen, Tina Nemeč, Nada Biček, Mira Jesenko in Joža Habjan, ki pa v Nišu nato ni odpotovala. Ekipo je vodil trener Andrej Grahek.

Zanimiv ženski košarkarski obračun se danes ob 19. uri obeta v ŠD Planina, ko bo ekipa ŽKK Triglav v 2. krogu mednarodne regionalne lige gostila košarkarice ŽKK Partizan.

Z GORENJSKIM GLASOM
DO CENEJŠE VSTOPNICE ZA
OGLED TEKME!

Izrežite ta kupon in si zagotovite vstopnico za ogled nogometne tekme med domačim Triglavom in Ankaran Hrvatini, ki bo v nedeljo, 2. novembra 2014, ob 14. uri na stadionu v Kranju.

NAMESTO REDNE CENE VSTOPNICE, KI JE 5 EVROV, BOSTE ZA VSTOPNICO S TEM KUPONOM ODŠTELI LE 3 EVRE.

Podprimo naše športnike in navijajmo skupaj!

Jekleni gasilci odpotovali v Phoenix

Domen Pavlič med akcijo / Foto: Gorazd Kavčič

SIMON ŠUBIC

Brnik – Najboljši slovenski tekmovalci v prestižni gasilski disciplini Najtežji dve minuti v športu Domen Pavlič (PGD Begunje), Matic Zupan (PGD Moste), Anže Habjan (PGD Podnart), Gregor Stanonik (PGD Gorenja Vas) in Amer Čosić (GE Nova Gorica) so se v torek navezali na svetovno prvenstvo Firefighter Combat Challenge, ki bo potekalo v Phoenixu v ZDA. Po petih letih treningov, odrekanih in dokazovanj gasilci pričakujejo, da se bodo letos zavrteli na sam vrh. »Lansko 14. mesto med svetovnimi resnično najboljšimi gasilskimi tekmovalci je odlična iztočnica. Letos bomo še boljši. Pričakovanja so velika. Trenirali smo, kolikor se je le dalo, in po svojih najboljših močeh

se bomo potrudili, da bomo upravičili naša pričakovanja, pričakovanja svojih najbližjih in vseh Slovencev,« je pred odhodom povedal begunjski prostovoljni gasilec Domen Pavlič.

»Ko smo avgusta na Bledu slovenski gasilci dokazali, da spadamo med elito najboljših tekmovalcev najtežjih dveh minut v športu, je bilo nekoliko lažje, saj smo bili na domačem terenu. Konkurenca čez lužo bo neizprosna. Kljub temu se veselimo druženja s prijatelji in kolegi, neverjetnega vzdušja in časti ter spoštovanja, s katerimi tam sprejmemo gasilce,« je dodal Matic Zupan, član PGD Moste.

V Arizoni naše gasilce najprej čakajo kvalifikacije (med 2. in 6. novembrom), finale Firefighter Combat Challenge 2014 pa bo potekal 8. in 9. novembra.

Tatovi so vedno na preži

Kranj – Policisti so pred dnevi obravnavali dve prijavi o tatvini. Neznani storilec je v prvem primeru v gostinskem lokalu na Kokrici oškodovanki iz denarnice izmaknil denar. Delo mu je olajšala oškodovanka, ki je denarnico brez nadzora odložila za točilno mizo. Še bolj drzen pa je bil tat, ki je na Jesenicah od zadaj pristopil do starejše občanke in ji z ramen iztrgal torbico. Odnesele je manjši znesek gotovine. Tatvine sodijo med najpogostejša kazniva dejanja. Z neskrbnim ravnanjem, ko npr. denarnico odložimo vsem na oči ali denar razkazujevamo v javnosti, lopove še dodatno vabimo h kraji, opozarja policija. Pozorni bodite na okolico tudi pri dvigovanju gotovine na bankomatu ali v banki, denar in dokumente pa imejte vedno tesno pri sebi na ustreznih mestih (v notranjem žepu ali okoli pasu), predvsem zaradi žeparjev. Torbice so glede zaščite premoženja manj primerne.

Oživljanje ni pomagalo

Zgornje Jezersko – V torek dopoldne so jezerski gorski reševalci prihiteli v gozd na Zgornjem Jezerskem, kjer je pri krajanu prišlo do srčnega zastoja. Reševalci so obolelega oživljali do prihoda reševalne ekipe Nujne medicinske pomoči Kranj, a je oseba kljub oživljanju umrla na kraju dogodka. Truplo so prenesli z nosili iz gozda do najbližje gozdne ceste, kjer ga je prevzela pristojna služba.

Rešujejo tudi z žičnic

Jamarski reševalci so sicer usposobljeni predvsem za reševanje iz jam, toda njihov delokrog je precej širši: med drugim rešujejo tudi z žičnic, kar so pred dnevi vadili na Krvavcu.

SIMON ŠUBIC

Krvavec – Smučarska sezona je pred vrati, zato so se jamarski reševalci, ki so poleg gorskih reševalcev pri nas zadolženi za reševanje ujetih na žičniških napravah, pred dnevi znova preizkusili v reševanju z žičnic z uporabo vrhne tehnike. Jamarska reševalna služba Slovenije po besedah njene vodje Walterja Zakrajška takšne vaje redno izvaja vsako jesen, letošnje na smučišču Krvavec pa se je udeležilo 45 njihovih reševalcev. Porazdelili so jih v več skupin, ki so izvedle različne vrste reševanj. »Izvedli smo reševanja ljudi, ki so normalno sedeli na ustavljeni sedežnici, uprizorili pa smo tudi reševanje mrtvega s sedežnice in reševanje psa, saj je tudi sicer dovoljeno, da potniki na sedežnico vzamejo tudi psa. Za to vajo smo uporabili reševalnega psa,« je razložil.

Do ponesrečencev oziroma ujetih na žičniških napravah je možno priti s pritrditvijo vrvi na žičnico s pomočjo nekaj metrov dolgega droga. Po tej vrvi se

Jamarski reševalci so pred letošnjo smučarsko sezono reševanje z žičnic vadili na Krvavcu. Foto: Mateja Mažgan

reševalec povzpne do osebe ter jo nato po vrvi spusti na tla. Druga možnost je, da reševalci pridejo po stebri do žičnice in se po njej spustijo do osebe. S seboj imajo seveda tudi reševalno vrv. »Reševanja iz jam so pogosto zelo dolga, lahko tudi večdnevna. Vendar pa zaradi dobre opreme poškodevanca v nosilih ne zebe,

prisoten pa je običajno tudi zdravnik, ki poskrbi za najnujnejše. Reševanje z žičnic pa je specifično predvsem zaradi tega, ker so te nesreče najpogostejše pozimi, ko so temperature nizke in je potrebno v čim krajšem možnem času rešiti vse osebe,« je Zakrajšek še predstavil glavno razliko med reševanjem iz jam in z žičnic.

Glede na to, da je v Sloveniji registriranih več kot 12 tisoč jam, jamarski reševalci prvenstveno rešujejo ponesrečene v jamah, a ne zgolj v njih. Kot smo že omenili, so usposobljeni tudi za reševanje z žičnic, poleg tega pa tudi iz industrijskih jaškov, vojaških podzemnih sistemov, sotesk in tudi iz zapuščenih rudnikov, medtem ko imajo v aktivnih rudnikih urejeno svojo reševalno službo, je razkril Zakrajšek.

Tako kot njihovi gorski kolegi so tudi jamarski reševalci prostovoljci. Na podlagi pogodbe z državo ima lahko jamarska reševalna zveza na voljo 55 operativnih jamarskih reševalcev, medtem ko je vseh jamarjev z opravljenim izpitom za jamarskega reševalca preko dvesto. »Biti jamarski reševalec ni kar tako, saj ob reševanju ponesrečenec kdaj tvegamo tudi svoja življenja. Težavnost reševanja je lahko izjemno zahtevna. Zato moramo imeti reševalci dovolj potrebnega znanja in rednih urjenj, ki jih izvedemo nekajkrat na leto,« je še povedal Zakrajšek po končani vaji na krvavskih žičnicah.

Vzrok nesreče napačno pristajanje

Najhujšo nesrečo s toplozračnim balonom v Sloveniji je avgusta predlani neposredno zakrivil pilot zaradi napačne tehnike pilotiranja v pristajalni fazi, so ugotovili preiskovalci.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – Neposredni vzrok za najhujšo balonarsko nesrečo v Sloveniji, v kateri je avgusta 2012 na Ljubljanskem barju umrlo šest oseb, je napačna tehnika pilotiranja v pristajalni fazi, je Služba za preiskovanje letalskih nesreč in incidentov ta teden objavila v končnem poročilu o preiskavi nesreče. Preiskava je še pokazala, da so bili posredni vzroki za nesrečo nespoštovanje veljavnih letalskih predpisov s področja letenja s toplozračnimi baloni, pomanjkljiva meteorološka priprava na izvedbo leta in neupoštevanje vremenskih razmer v času poleta. Spomnimo: nesreča se je zgodila 23. avgusta 2012 nekaj minut pred 8. uro zjutraj v bližini Iga, ko je balon, s katerim se je peljalo 32 ljudi, ob pristajanju večkrat udaril v tla, vmes pa trčil še v drevo. Več potnikov je popadalo iz košare, ostale je zajel ogenj. Štirje ponesrečenci so umrli na kraju nesreče, dva pa kasneje v bolnišnicah.

Služba za preiskovanje letalskih nesreč je v končnem poročilu agenciji za civilno letalstvo ter pristojnemu ministrstvu za infrastrukturo in prostor podala tudi več varnostnih priporočil v zvezi s komercialnim letenjem s toplozračnimi baloni (slika je simbolična). / Foto: Gorazd Kavčič

Kot piše v poročilu, je bil balon na dan nesreče plovil, pilot pa je imel veljavno dovoljenje pilota prostoletečega balona in veljavno zdravniško spričevalo za 2. razred. Čeprav pilot ni izpolnil zahteve letalskega nadzornika z junija 2012, naj predloži rezultate

specialnega zdravstvenega pregleda vida, zaradi česar je imel tudi začasno prepoved pilotiranja balona, pa zdravstveno stanje pilota po oceni preiskovalcev ni vplivalo na nesrečo.

Nepravilnosti je bilo še več. Preiskovalci tako niso našli zahtevane pogodbe o

uporabi balona med Društvom balonarski center Slovenija in operatorjem Balonarski center. Operator na dan nesreče ni imel dovoljenja za opravljanje komercialnih prevozov z baloni, imel pa je sklenjeno zavarovanje zrakoplova iz odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam, potnikom in prtljagi. Na nesrečo so sicer vplivale tudi meteorološke razmere, vendar pa pilot ni imel vzpostavljene radijske zveze s kontrolno zračnega prometa in je polovico leta opravil na višinah brez njene odobritve. Do požara je prišlo, ker pilot pri pristanku ni zaprl zapornih ventilov na jeklenkah, na katerih je ob trku v drevo prišlo do poškodbe.

Kazensko odgovornost pilota balona Mira Kolenca bodo še ugotavljali. Tožilstvo ga preganja zaradi povzročitve splošne nevarnosti iz malomarnosti, za kar mu grozi kazen do osmih let zapora, postopek pa je trenutno v fazi sodne preiskave.

ZELENA GORENJSKA

Inovacija za bolj varčno tuširanje

Inovativni dijak Jure Miklavčič iz Domžal si je zamislil Sistem za varčevanje z vodo.

URŠA PETERNEL

»Ob vsakokratnem tuširanju me je zmotilo dejstvo, da moram čakati na toplo vodo. V tem času pa v odtok odteče veliko neuporabljene, neoneksane, kvalitetne pitne vode. To me je zelo motilo, zato sem začel razmišljati o izboljšavi. Kaj storiti z izgubljenim pitno vodo, ki iz armature priteče, preden dosežemo izbrano temperaturo?«

zalivanje rož ... Vodo, ki bi dosegla izbrano temperaturo, pa bi ventil preusmeril nazaj v tuš. Na ta način bi bistveno zmanjšali izgube pitne vode; v domačem primeru je Jure ugotovil, da njegova štiričlanska družina po nepotrebnem izgublja približno petdeset litrov vode dnevno, in to samo pri tuširanju (dodatne izgube so tudi pri ostalih vodnih armaturah). Letne izgube znašajo kar

Jure Miklavčič s plaketo / FOTO: ARHIV JURETA MIKLAVČIČA

Takole bistvo svoje odlične »zelene« ideje razlaga sedemnajstletni Jure Miklavčič iz Domžal, sicer dijak tretjega letnika Gimnazije Vič. Jure je svojo idejo nadgradil in razvil Sistem za varčevanje z vodo, za katerega je na nedavnem natečaju TESSI zasedel prvo mesto v kategoriji dijaki. Natečaj je bil namenjen srednjim šolam, ki si še posebej prizadevajo za varstvo okolja. In kaj je bistvo Juretove inovacije? Zamislil si je, da bi hladno vodo, ki priteče iz armature, dokler ne bi bila ogreta na izbrano temperaturo, prek preklopnega pasivnega ventila preusmerjal v zbiralnik. Tako zbrano vodo bi lahko uporabil za druge koristne namene, denimo za sanitarno vodo, pralni stroj,

18.980 litrov: to je pitna voda, ki jo plačamo, a zavržemo, pravi Jure. Investicija v Sistem za varčevanje z vodo bi, tako je izračunal Jure, stala 110 evrov, toliko bi stal nakup upogljive vodovodne cevi, zalogovnika vode in preklopnega ventila (za montažo bi poskrbeli sami). Letni prihranek vode bi znašal 50 evrov, v dobrih dveh letih bi se torej investicija povrnila, obenem pa bi varčevali tudi z vodo, ki je po Juretovih besedah nenadomestljiva naravna dobrina, ki ni dosegljiva vsem ljudem.

Jure je že izdelal prototip sistema, išče sponzorje oziroma partnerje, ki bi mu pomagali, da se sistem uveljavi na trgu, prizadeva pa si tudi za patentiranje svojega izuma.

Dnevi pasivnih hiš

Fakulteta za arhitekturo, Konzorcij pasivna hiša in Eko sklad pripravljajo od 7. do 9. novembra Dneve pasivnih hiš. S tem se pridružujejo vsakoletni akciji, ki že nekaj let poteka v Avstriji, Nemčiji in drugod, ko si je možno ogledati številne pasivne hiše po različnih krajih. »Dnevi pasivnih hiš so priložnost, da se čim več ljudi živo spozna z energijsko najbolj varčnimi stavbami,« pravijo organizatorji. Od petka do nedelje si bo mogoče ogledati 24 pasivnih hiš po vsej Sloveniji, tudi na Gorenjskem. Gorenjske pasivne hiše, ki bodo med drugim odprle svoja vrata, so pasivna hiša Modern Grand Domžale, pasivna hiša Veritas Domžale, pasivna hiša Klivent Zbilje, pasivna hiša Bitnje, pasivna hiša Spodnja Senica, pasivna hiša Bogataj Županje Njive in pasivna hiša Hraše pri Medvodah. Na ogled se je treba prijaviti prek spletne strani. Sočasno bodo organizirani spremljajoči dogodki pri članih Konzorcija pasivna hiša: predavanja o pasivni hiši, individualni posveti z energetskimi svetovalci, arhitekti ...

Na Jesenicah predelujejo odpadne sveče

Jeseniško podjetje Plastkom je bilo prvo v državi, ki je začelo predelovati odpadne sveče. Letno jih predelajo do 1200 ton, tako pridobljene surovine pa zvečine prodajajo v Nemčijo.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Od leta 2010 na Jesenicah deluje podjetje Plastkom, ki se ukvarja s predelavo odpadnih sveč. Bili so prvo podjetje pri nas, ki je začelo predelovati sveče (danes poleg njih v Sloveniji deluje še eno tovrstno podjetje, in sicer v Ljutomeru). Kot je povedala direktorica Plastkoma Mojca Korbar, letno predelajo do 1200 ton odpadnih sveč. Sistem ravnanja z odpadnimi svečami v Sloveniji od leta 2008 ureja uredba, po kateri morajo upravljavci pokopališč in komunalne službe poskrbeti za ločeno zbiranje sveč. Za prevzem polnih zabojnikov sveč in oddajo v predelavo skrbijo štiri podjetja, ki delujejo v sklopu tako imenovanih shem (Interseroh, Sveko, Pronis in Zeos). Plastkom ima pogodbi o predelavi sklenjeni s podjetjema Interseroh in Sveko. Po besedah Mojce Korbar jim na mesec pripeljejo okrog sto ton odpadnih sveč iz omenjenih dveh shem. »Količina je kakšen mesec večja, kakšen mesec manjša. Pomladi in poleti je dovoza manj, takrat delamo v samo eni izmenji – zaposlenih nas je dvanajst, v jesen-

Foto: Gorazd Kavčič

Direktorica Plastkoma Mojca Korbar

skih mesecih pa se količina poveča in delamo v dveh izmenjah,« je povedala Korbarjeva. Ob tem je dodala, da bi si v podjetju želeli, da bi bil dovoz v predelavo bolj reden, nenazadnje tudi zato, ker so odpadne sveče, ki se kopičijo pri komunalnih podjetjih, umazane in imajo več dela z ločevanjem in predelavo. In kako sploh poteka postopek predelave odpadnih sveč? Po besedah sogovornice sveče na traku najprej presortirajo – ločijo parafinske od elektronskih. Parafinske gredo naprej v stroje, kot je trgalec, mlinci – tam se plastika zmelje. Vosek se predela posebej, prav tako

ločijo (z magneti) pokrovčke. Tako predelano plastiko prodajo kupcem v tujino, zlasti Nemčijo in Italijo, in se uporablja v gradbeništvu, zlasti za izdelavo cevi. Tudi vosek prodajo v Nemčijo, uporabljajo ga za izdelavo prižigalnikov za peči, del pa tudi za nove sveče. Aluminijaste oziroma železne pokrovčke pa oddajo pooblaščenemu podjetju in se kot surovina ponovno uporabijo zlasti v železarski industriji.

Več dela imajo v Plastkomu z elektronskimi svečami, kjer morajo ročno ločiti pokrovček, ki ga edinega lahko predelajo. Ostale dele

(baterije in PET ohišje) pa morajo oddati pooblaščenim podjetjem v posebno predelavo. »Veliko lažje je predelati parafinske sveče, pri elektronskih se namreč lahko predela le majhen del sveče. Tako bi lahko rekla, da so klasične parafinske sveče bolj prijazne do okolja, saj se lahko predelajo v celoti,« je dejala Mojca Korbar. Kot je dodala, podjetje normalno posluje, prostore na Jesenicah imajo v najemu, poleg predelave sveč pa imajo dovoljenje tudi za predelavo druge plastike, kar pa zavzema le manjši del celotne proizvodnje.

Vsako mesec jim v predelavo pripeljejo okrog sto ton odpadnih sveč. Zaposlenih imajo dvanajst delavcev.

Novi urniki rednega odvoza odpadkov

Kot vsako leto tudi letos z novembrom prehajamo za zimski urnik rednega odvoza bioloških odpadkov, kar pomeni, da bomo **biološke odpadke odvažali vsak drugi teden**. Glede na izkušnje preteklih obdobij smo se odločili, da čas zmanjšane pogostosti odvoza bioloških odpadkov skrajšamo za en mesec, torej od novembra 2014 do marca 2015. Nove urnike boste prejeli na dom. Bodite pozorni na morebitne spremembe dneva odvoza odpadkov na vašem območju.

Če se količine vaših bioloških odpadkov v zimskem času ne zmanjšajo, se lahko odločite za začasni najem večjega oz. dodatnega zabojnika za biološke odpadke. Naročilo nam sporočite na e-naslov info@krlocuj.me ali po običajni pošti na naslov Komunala Kranj, d.o.o., Ulica Mirka Vadnova 1, 4000 Kranj. Vabimo vas, da obiščete našo spletno stran www.krlocuj.me, kjer objavljamo vse informacije o pravilnem ravnanju z odpadki. Na tem mestu lahko

kadarkoli preverite, katere odpadke po urniku odvažamo. V spletnem kvizu in igri Očistimo mesto lahko preverite svoje znanje o ločevanju odpadkov. **Za uspešno reševanje vas tudi nagradimo, zato vabljeni k »igranju«**. Posebej za naše najmlajše smo pripravili tudi igro Spomin, ki otroka na zabaven način uči ločevanja odpadkov.

Tudi v zimskem času odsvetujemo neposredno odlaganje bioloških odpadkov v zabojnike. Ob nizkih temperaturah ti odpadki zmrznejo in se sprimejo z zabojnikom, kar posledično predstavlja velike težave pri praznjenju. Pri odlaganju odpadkov v zabojnike za biološke odpadke moramo paziti, da jih nikoli ne odložimo v navadni plastični vrečki. S tem namreč onemogočimo nadaljnjo predelavo odpadkov. Uporabimo vrečke iz biološko razgradljivih materialov. Odpadke lahko odložimo tudi zavite v časopisni papir ali v papirnati vrečki.

 Komunala Kranj

Biorazgradljive vrečke lahko kupite tudi pri Komunali Kranj (cena paketa 25 7-litrskih vrečk znaša 2,04 €).

Za zmanjšanje onesnaženja zabojnika za biološke odpadke nudimo biorazgradljive vreče prostornine 120 (primerne tako za 80- kot 120-litrsko zabojnik) in 240 litrov. Vreče niso namenjene odlaganju bioloških odpadkov poleg zabojnikov, pač pa zaščiti notranjosti zabojnika.

Čisto je lepo.

KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO

Gorenjska je imela dobrega kandidata

Inovativni mladi kmet leta 2014 je postal Boris Uranjek iz Planice pri Framu, gorenjski kandidat na izboru je bil Janez Zupanec iz Vogelj, ki se je predstavil z inovacijo pri pakirni liniji.

CVETO ZAPLOTNIK

Železniki – Zveza slovenske podeželske mladine in Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije sta v petek na prireditvi v Železnikih sklenila letošnji, sicer že osmi izbor inovativnega mladega kmeta oz. kmetice, na katerem se je za laskavi naziv potegovalo šest kandidatov z različnih koncev Slovenije. Pri izboru so upoštevali, kako inovacija vpliva na povečanje prihodkov oz. zmanjšanje stroškov, na posodobitev kmetijske pridelave in predelave, na izboljšanje pogojev za delo, dobrobit živali, kakovost pridelkov in proizvodne zmogljivosti zemljišča, na zmanjšanje onesnaženosti in povečanje gospodarske vitalnosti kmetijskega gospodarstva. Komisija, ki jo je vodila Andreja Krt Stopar, je na podlagi strokovne ocene ter ogleda kmetije in inovacije za inovativnega mladega kmeta leta 2014 razglasila Borisa Uranjeka s Planice pri Framu. Ko je Boris pred petimi leti prevzel turistično in ekološko kmetijo, je že prvo leto

Janez Zupanec iz Vogelj, edini gorenjski kandidat na letošnjem izboru za inovativnega mladega kmeta, pravi, da v Sloveniji primanjkuje strokovnjakov, specializiranih za določeno področje, zato se mu zdi prav, da gredo mladi novosti pogledat v tujino in da potlej tako pridobljeno znanje prilagodijo svojemu okolju. / Foto: Andrej Tarfila

povečal pridelovanje ekološke zelenjave, s katero v okviru partnerskega kmetovanja zdaj oskrbuje okoli 35 strank. Leto kasneje je pustil službo in odprl butično prodajalno za prodajo domačih izdelkov in izdelkov iz okoliških kmetij, letos je vzpostavil še spletno trgovino. Ekološkega turizma na kmetiji se je lotil

na inovativen način, pri tem pa tako otrokom kot odraslim omogoča aktivno spoznavanje dogajanja na kmetiji – od priprave čaja do spanja na seniku in ustvarjalnih delavnic. Novost je tudi permakulturno kmetovanje.

Edini gorenjski kandidat na izboru je bil Janez Zupanec iz Vogelj. Na kmetiji

so že pred desetimi leti kot dopolnilno dejavnost registrirali predelavo zelenjave in sadja, a so jo potlej, ko je Janez uspešno kandidiral na razpisu za mladega prezemnika in postal gospodar, preusmerili v pridelovanje ter predelovanje zelja in kisle repe. Na leto dajo na trg okoli dvesto ton kisle zelja, sto ton kisle repe in dvajset ton rdeče pese, tržijo jih pod blagovno znamko, ki nosi domače hišno ime Jerin. Janezova inovacija je pakirna linija. Predlani je v prostorih, ki jih je najel od Kmetijsko gozdarske zadrage Sloga Kranj, postavil novo pakirnico. Ker je ugotovil, da slovenski potrošnik ni naklonjen pakiranju zelenjave v vrečke, v tujini pa je bilo možno dobiti le takšno pakirnico, je sam načrtoval pakirno linijo, ki mu omogoča pakiranje v lončke brez dodatnih konzervansov. Inovacija bi v prihodnje rad izpopolnil tako, da bi v lončke vgradil še ventil, ki bi omogočal odvajanje zraka. Načrtuje gradnjo novega objekta za predelavo (kisarno) z

Dr. Janez Benedičič, kmet iz Martinj Vrha (v pogovoru s predsednikom kmetijsko gozdarske zbornice Cvetkom Zupančičem), je bil kot lanski zmagovalac izbora glavni »krivec«, da je bila prireditev tokrat v Železnikih. Benedičič je razvil trosilec gnoja, ki lahko trosi gnoj bočno ali nazaj, z inovacijo je izboljšal sušilnico za sušenje krme, razvil je avtomatsko tržnico ... / Foto: Andrej Tarfila

zmogljivostjo 1500 ton, za kar je že pridobil gradbeno dovoljenje.

Na izboru za inovativnega mladega kmeta so zbrane nagovorili Klemen Mezeg, predsednik Društva podeželske mladine Škofja Loka, Rok Damijan, predsednik Zveze slovenske podeželske mladine, Cvetko Zupančič,

predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Tadeja Kvas Majer, direktorica direktorata za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, in Anton Luznar, župan občine Železniki. Nastopila sta ansambel Kvartet za pet in folklorna skupina KUD Nemilje Podblica.

lipbled
Pesem gozda v vašem domu!

ODKUP
hlodovine

Vse dodatne informacije glede odkupa hlodovine so vam na voljo pri regijskih odkupovalcih:

Gorenjska

Igor KOROŠEC, gsm: 030 610 880
e-naslov: igor.korosec@lip-bled.si

Skladišče hlodovine LIP Bohinj

Andrej CVETEK, gsm: 030 640 588
e-naslov: andrej.cvetek@lip-bled.si

Ljubljanska kotlina, Selška in Poljanska dolina, Žiri ter Polhov Gradec

Vili DEMŠAR, gsm: 040 700 058
e-naslov: demsar@lip-bled.si

Notranjska, Dolenjska in Kočevsko

Bojan BARAGA, gsm: 030 634 434
e-naslov: bojan.baraga@lip-bled.si

Primorska

Jurij RUPNIK, gsm: 040 587 876
e-naslov: jurij.rupnik@lip-bled.si

- direktno od lastnikov gozdov
- hlodovina predelana na LASTNI žagi
- visoke odkupne cene lesa
- kratki plačilni roki in zanesljivo plačilo
- točna računalniška izmera lesa
- pošten odnos do lastnikov gozdov
- odkupujemo les smreke, jelke in bora

www.lip-bled.si

Odkup lesa se vrši:

- v tovarni LIP Bohinj
- ob gozdni cesti, primerni za tovorna vozila
- na panju.

- NOTRANJA in VHODNA VRATA
- LESENA OKNA, BALKONSKA VRATA
- PARKETI, LAMINATI
- POHIŠTVO IZ MASIVNEGA LESA
- KLJUKE, SENČILA, POSTELJNI VLOŽKI IN LEŽIŠČA

PONUDBA NOTRANJE OPREME
NA ENEM MESTU

Prostovoljci bodo pogozdovali

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Zveza tabornikov Slovenije in Zavod za gozdove Slovenije bosta v soboto, 15. novembra, pripravila vseslovensko prostovoljsko akcijo, med katero bodo ljubitelji narave v gozdovih, ki jih je februarja letos poškodoval žled, sadili sadike gozdnega drevja. Lokacije, kjer bodo sadili sadike, prijave in zbirna mesta bodo objavljena na spletni strani www.obnovimo-gozdove.si. Za posamezne lokacije bo število udeležencev omejeno. Na zbirnih mestih bodo prostovoljce pričakali taborniki in gozdarji, ki jim bodo tudi pokazali pravilno sajenje in jih seznanili z vlogo gozdov. Ker je sajenje sadik enostavno opravilo, se akcije lahko udeležijo prostovoljci vseh generacij. Za delo naj se primerno oblečejo in obujejo, prinesejo s sabo rovnico

ali kramp, dobrodošle pa so tudi delovne rokavice ter plastične vreče ali torbe za prenašanje sadik po delovišču.

Kot je povedal Damjan Oražem, v. d. direktorja Zavoda za gozdove Slovenije, bodo pri obnovi poškodovanih gozdov dali prednost naravnemu pomlajevanju sestojev, deloma pa si bodo morali pomagati tudi s sadnjo sadik gozdnega drevja. Ocenjujejo, da bo treba posaditi približno 2,5 milijona sadik. V okviru jesenske prostovoljske akcije naj bi jih posadili 26 tisoč, kar ustreza površini 12 hektarjev; še približno toliko pa naj bi jih tudi spomladi in v naslednjih letih. Denar za sadike so prispevala nekatera podjetja, skupine ter tudi občani, ki s pošiljanjem SMS-sporočil s ključno besedo GOZD na številko 1919 prispevajo en evro za nakup sadik.

Spremembe v registru

Kmetje so ta teden prejeli nov izpis iz registra kmetijskih gospodarstev, v katerem je ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano že upoštevalo spremembe, ki sta jih prinesla spremenjeni zakon o kmetijstvu in novi pravilnik o registru kmetijskih gospodarstev.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – In katere so glavne spremembe? Nosilec kmetije je lahko le fizična oseba, ki ni poslovni subjekt in ima stalno prebivališče v Sloveniji. Po uradni dolžnosti se kot člani kmetije vpišejo vsi, ki so starejši od petnajst let in živijo na istem naslovu kot nosilec kmetije. Če ta želi, da se kot člani vpišejo tudi njegovi sorodniki, ki ne živijo na istem naslovu, a delajo na kmetiji, mora to urediti na upravni enoti. Namestnik nosilca kmetije je po novem obvezen le za kmetije, ki uveljavljajo ukrepe kmetijske politike. Novost je rubrika Zaposleni na kmetiji, kamor je treba vpisati vse, ki delajo na kmetiji na podlagi pogodbe o zaposlitvi. Gerki (grafične enote rabe zemljišč

Planine se po novem uvrščajo v Gerk travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi.

kmetijskega gospodarstva) še vedno ostajajo, vendar se soležni Gerki po uradni dolžnosti povežejo v blok, ki je določen kot strnjena površina kmetijskih zemljišč v rabi istega kmetijskega gospodarstva. Uvajajo se nove vrste rabe Gerkov (jagode na njivi, travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi ...), nekatere rabe

se ukinjajo (neobdelano kmetijsko zemljišče, kmetijsko zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem ...) ali se spreminjajo opisi dosedanje vrste rabe. Spremembe so tudi pri določitvi največjih upravičenih površin, novost v izpisu je tudi rubrika Informacija o neuskladenosti podatkih, kjer so navedena vsa neskladja.

»Izbrana kakovost« za domačo hrano

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je pred nedavnim izbralo in javno predstavilo uradni znak za novo shemo kakovosti »izbrana kakovost«, ki jo prinaša spremenjeni zakon o kmetijstvu. Z znakom, imenovanim Izbrana kakovost – Slovenija, želi potrošnikom olajšati prepoznavanje kakovostnih domačih izdelkov, proizvajalcem pa omogočiti vključitev v zaupanja vredni sistem označevanja. Pravilnik o postopku priznanja označbe so poslali v potrditev Evropski komisiji, sektorski odbori pa pripravljajo specifikacije, to je kakovostne zahteve, ki jih bodo za uporabo znaka morali izpolnjevati proizvajalci. Specifikacije bo potrdilo ministrstvo, izpolnjevanje pogojev, predpisanih v specifikaciji, pa bodo preverjali certifikacijski organi. Proizvajalci, ki bodo izpolnjevali predpisane zahteve, bodo prejeli certifikat in lahko začeli

Znak Izbrana kakovost – Slovenija

uporabljati znak na svojih izdelkih. Ko bo dovolj izdelkov že imelo takšen znak, bo ministrstvo začelo kampanjo promocije znaka med potrošniki. Po zakonu o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov bo polovico denarja za to prispevala država, ostalo pa proizvajalci.

Znak Izbrana kakovost – Slovenija naj bi postal osrednji znak kakovosti slovenske hrane, podobno kot je v Avstriji AMA Gütesiegel, v Franciji Label Rouge in na Bavarskem Geprüfte Qualität – Bayern.

Trgovina Klasje vam ponuja:

- rezervne dele za traktorje in drugo kmetijsko mehanizacijo,
- traktorje: Zetor, IMT, UTB, Štore, Torpedo, Ursus, Tomo Vinkovič,
- novejšje tipe traktorjev: John Deere, New Holland, Lindner, Lamborghini, Landini, Same, Steyer, Massey Ferguson, Fendt, Deutz, Hurlimann, Carraro,
- rezervne dele za priključke: Sip, Creina, Tehnostroj, kosilnice BCS, plugi (tuji proizvajalci),
- ponujamo vam tudi stekla za kabine, vse tipe akumulatorjev, olja, maziva, filtre, svetlobno opremo ...,
- popravilo traktorjev in montažo stekel kabin,
- prodaja in popravilo kardanolov, rezervni deli za kardane,
- rezervne dele pošljemo po pošti,
- prodaja traktorjev ZETOR.

Več informacij dobite pri nas:

Klasje, d. o. o., Kranj, Cesta na Klanec 9, 4000 Kranj
Tel.: 04/2331 375, 04/2357 710, GSM: 041/628 065, 031/628 065
E-pošta: klasje@siol.net

Gozdno gospodarstvo Bled

ODKUP LESA

Smo zanesljiv in močan partner lastniku gozdov po celotni Sloveniji. Letno odkupimo okoli 300.000 m³ lesa. Odkupujemo vse vrste gozdnih sortimentov.

Za vse dodatne informacije v zvezi z odkupom lesa in gospodarjenjem v vašem gozdu se obrnite na naše ODKUPOVALCE

območje Radovljice in Kranja

Matej Kordež
Mobi: 041 397 428
E-pošta: matej.kordez@ggbled.si

območje Jesenic in Zg. Savske doline

Blaž Klinar
Mobi: 051 305 347
E-pošta: blaz.klinar@ggbled.si

območje Bohinja in Pokljuke

Tomaž Markelj
Mobi: 041 718 990
E-pošta: tomaz.markelj@ggbled.si

območje Selške in Poljske doline

Simon Potočnik
Mobi: 040 327 953
E-pošta: simon.potocnik@ggbled.si

Gozdno gospodarstvo Bled d.o.o., Ljubljanska cesta 19, 4260 Bled, Slovenija. Tel: (04) 575 00 00 www.ggbled.si

trženje gozdarstva in kmetijstva, Žabnica
T.: 04 255 13 13, F: 04 255 13 16, M: 051 391 011
e-pošta: info@smrekcacenter.si

GOZDARSKI STROJI IN OPREMA

AKCIJA!!!

Snežne freze
McCULLOCH

Motorne žage
JONSERED

Jonsered

VERSO X za traktorje do 120ks

Paket vsebuje:

- vpetje nakladača
- LCS Ergo Drive Hidravlika
- Zajemalka 180cm

VOGEL NOOT
SOIL SOLUTIONS

PRODAJA IN SERVIS
Damjan Zaplotnik

Tel.: +386 (0)31 375 278
mail: d.zaplotnik@korotan-kranj.si
www.korotan-kranj.si

KOROTAN d.o.o.

NEPREMIČNINE&DOM

Nepremičninske družbe pozivajo k pridobitvi energetske izkaznice

Do januarja 2015 je dogovorjeno prehodno obdobje, ko se dopušča oglaševanje nepremičnin brez navedbe kazalnikov.

MIROSLAV CVJETIČANIN

Kranj – Z začetkom prihajajočega leta bodo uvedeni inšpekcijski ukrepi proti kršiteljem, ki ne bodo pridobili energetske izkaznice. Predvidena globa bo najmanj 300 evrov.

S pomočjo energetske izkaznice je na enem mestu podan pregled potrebnih energentov za delovne stavbe in na tej osnovi je nepremičnina razvrščena v enega od devetih energijskih razredov. Bistveni

del izkaznice je predlagani nabor ukrepov za racionalnejšo rabo energije in predlog za investicijsko vzdrževanje stavbe. Izdelujejo jo neodvisni licencirani strokovnjaki, izdajajo pa izdajatelj s pridobljenim pooblastilom Ministrstva za infrastrukturo in prostor. Obstaja energetska izkaznica, ki se izda za nestanovanjske stavbe, in izkaznica, ki se izda za vse stavbe, stanovanjske in nestanovanjske. Po veljavnem energetskem zakonu pri prodaji in oddaji

stanovanjskih in poslovnih nepremičnin za dobo nad enim letom velja obveznost predložitve energetske izkaznice najkasneje pred sklenitvijo pogodbe in obveznost navedbe kazalnikov energijske učinkovitosti pri oglaševanju nepremičnine. Iz nepremičninskih družb AJP, d. o. o., in Fesst, d. o. o., so nam sporočili, da je do januarja 2015 dogovorjeno prehodno obdobje, ko se dopušča oglaševanje brez navedbe kazalnikov, z letom 2015 pa bodo uvedeni inšpekcijski

ukrepi in izrečene globe. Zato nepremičninske družbe pozivajo svoje stranke, da pravočasno pridobijo energetske izkaznice. Ena prvih stavb v Kranju s pridobljeno veljavno izkaznico je poslovna stavba Stara pošta na vходу v staro mestno jedro. Problemi lahko nastanejo pri stanovanjih v večstanovanjskih zgradbah, saj korektna izkaznica le za posamezno stanovanje, ki nima zagotovljenega ločenega ogrevanja, ni mogoče izdelati. Torej je smiselna izdelava izkaznice za celo stavbo in nato za posamezne dele, kar je povezano s stroški, ki padejo tudi na lastnike, ki stanovanja ne nameravajo prodati ali oddati. Na ta problem opozarjata tudi nepremičninski podjetji AJP in Fesst ter upravniki, ki si v svojih stanovskih združenjih v okviru Gospodarske zbornice Slovenije prizadevajo za spremembo zakonodaje v smislu, da bi se strošek izdelave kartice

lahko kril iz sredstev rezervnega sklada.

Energetske izkaznice predstavljajo na eni strani strošek, na dolgi rok pa bodo doprinesle k preglednosti in na enem mestu zbranemu naboru ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti nepremičnine. Ti ukrepi predstavljajo koristen napotek, kaj je priporočeno na nepremičnini narediti najprej,

da se investicija v energetsko učinkovitejšo stavbo čim prej povrne. Dejstvo je, da se po Gorenjskem v zadnjem času kar precej vloga v energetsko sanacijo stavb, predvsem v obliki obnov fasad in streh, kar je seveda dobrodošlo. Tako bo sanirana nepremičnina v višjem razredu (označenem na energetske izkaznici) in s tem tudi več vredna ob mogoči oddaji ali prodaji.

- NEPREMIČNINSKO POSREDOVANJE
- UPRAVLJANJE STAVB
- KRATKOROČNO KREDITIRANJE

Koroška cesta 2, 4000 Kranj, 04/ 236 73 73,
www.fesst.si

Stara pošta že ima svojo energetske izkaznico.

paket preprosto asistenca:

za ugoden plin in domsko asistenco 24 ur na dan!

izberite najpreprostejšo rešitev -
preklopite na eni adriaplin

in si hkrati zagotovite ugodno ogrevanje vode in doma ter kuhanje na zemeljski plin, poleg tega pa še domsko asistenco. z njo vam eni adriaplin prikoči na pomoč tudi, ko gre v vašem domu kaj narobe, npr. ko se pokvari vodovodna ali električna napeljava, če se zamašijo odtoki ali ne dela grejtel, če se poškodujejo vrata, okna ali streha in tudi, če vam ukradejo ključke. v primeru škodnega primera smo vam tako na voljo 24 ur na dan, vsak dan!

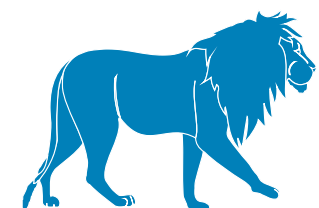
adriaplin

eni

pokličite 080 33 00 ali obiščite eni-adriaplin.si

Iščete nov dom ali kupca za svojo nepremičnino? Oddajate ali najemate stanovanje, hišo ali poslovni prostor? Celovita rešitev na enem mestu. Za vas delamo

AJP
Kranj d.o.o.

Aktivno-Jasno-Preudarno

Kranj, Koroška cesta 2,
4000 Kranj, gsm: 031/330 - 040,

www.ajp.si

DOM

Pred poplavami se lahko zavarujemo tudi sami

Naravna nesreča ali točneje naravna katastrofa v obliki poplav je zopet v obup spravila dobršen del Gorenjske. Smo bili spet nepripravljeni ali enostavno ni moč utesi naravnim silam?

MIROSLAV CVJETIČANIN

Zagotavljanje poplavne varnosti je zakonska odgovornost države. A če se vedno znova in vse pogosteje srečujemo s težavami, se upravičeno sprašujemo, zakaj država ne stori »skoraj ničesar« ali pa, kaj lahko sami storimo za osebno varnost domov oziroma stanovanjskih ali poslovnih stavb. Država in občina sicer vestno in redno sprejemata odločitve o evakuaciji, potem ko je škoda že nastala ali v najboljših primerih, ko se predvideva, da bo do naravnih nevarnosti šele prišlo. Imamo Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, a še vedno je po toči zvoniti prepozno, čeprav si priznavamo, da

smo v najnujnejših primerih lahko zadovoljni tudi s tako pomočjo.

Pripravimo se na poplave

Laže je to napisati, kot pa storiti. Voda v naš dom vdre skozi vrata, okna, odprtine za prezračevanje, kanalizacijo, talne straniščne odtoke, korita, svetlobne jaskše. Voda ne pozna ovir in dovolj je najmanjša odprtina, skozi katero nam lahko poplavi dobršen del ali kar ves dom. Za preprečevanje oziroma blažitev posledic poplav ter za osebno in vzajemno zaščito smo odgovorni tudi sami kot lastniki, upravljavci ali uporabniki objektov. Osnovni ukrepi za preprečevanje posledic poplav so med drugimi

lahko naslednji: v prostorih, ki so podvrženi poplavljanju, mora biti talna obloga taka, da ji voda ne škodi, taka, ki se hitro čisti in suši. Oprema naj ne bo lesena, ampak zidana ali iz materialov, kot sta PVC ali kovina, kot je na primer zidana kuhinja, zidani, plastični ali kovinski regali. V takih prostorih naj ne bo vrednejših dobrin, če pa ne gre drugače, naj bodo pospravljene čim višje. Priporočljivo je v tla izdelati poglobitev, zato da je mogoče čim večji del vode izčrpati s potopno črpalko. Lastna priročna potopna črpalka je v rizičnih objektih obvezna oprema. Če obstaja možnost povratnega vdora kanalizacijskih voda, je namestitve protipovratne lopute na

glavni kanalizacijski iztok iz objekta zelo priporočljiva. Na vse odprtine, skozi katere bi v objekt lahko vdrla voda, namestimo pripomočke za tesnjenje. Sklenitev ustreznega zavarovanja za kritje škode na objektu in opremi zaradi poplave in izlitja kanalizacije pri vaši zavarovalnici je nujna. Posebna pozornost velja centralnem ogrevanju in električni napeljavi. Če živite na poplavnih območjih, je njun prostor nadstropje višje. Če ostanemo brez elektrike ali ogrevanja, so posledice še hujše. Etažne električne omarice, ki omogočajo etažni izklop in vklop, nas lahko rešijo precejšnjih zagat. Enako je z ogrevanjem.

▶ 16. stran

Primer protipoplavnih vhodnih vrat. Pri nas je protipoplavna vrata še težko dobiti, vendar bo kmalu drugače.

lipbled®

Pesem gozda v vašem domu!

prodajni saloni LIP BLED

BLEED - Industrijski prodajni center, T. 031 346 857
 LJUBLJANA - prodajni center BTC - Dvorana 2, T. 041 771 254
 LJUBLJANA - prodajni center Rudnik, T. 051 605 295
 MARIBOR, T. 041 372 368
 KRANJ - Šenčur / CUBIS center, T. 051 641 242
 MURSKA SOBOTA - MEŠIČ center, T. 041 754 405
 NOVO MESTO - center TRBANC, T. 030 629 978

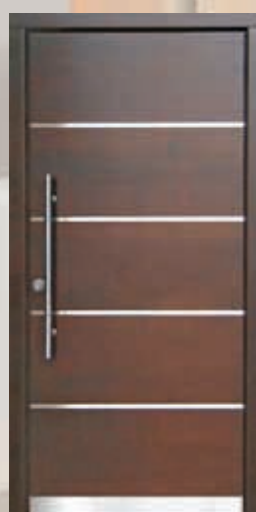
franšizni prodajni saloni LIP BLED

KROMBERK pri Novi Gorici - GROSS, T. 05 330 38 00
 CELJE - nasproti poslovne stavbe EMO, T. 040 254 460
 BREŽICE - v prostorih bivšega KERAMETAL-a, T. 051 418 318
 MARIBOR - ROLES, T. 031 346 814
 KOPER, T. 05 994 57 73
 SLOVENJ GRADÉC, T. 040 168 716

www.lip-bled.si

AKCIJSKA PONUDBA vhodna vrata TREND

TREND 105
1.368,00 € / kos

TREND 110
1.391,00 € / kos

TREND 115
1.310,00 € / kos

TREND 180
1.263,00 € / kos

* cene za omenjene modele in dimenzije veljajo od 1.11. do 30.11. 2014 v prodajnih salonih LIP BLED v Sloveniji za 100% gotovinsko predplačilo. Navedene cene vsebujejo 22% DDV, ki lahko znaša 9,5%, v kolikor se ob nakupu v poslovalnicah LIP BLED dogovorite še za montažo izdelkov. Izmere so v primeru montaže s strani podjetja LIP BLED brezplačne in jih opravi naš strokovnjak po vplačilu avansa za naročilo vrat. Fotografije so simbolične, saj lahko pride do razlik v barvi površine pri tiskanju ali nastavitvah ekrana. Vsi dodatki, spremembe in cene za ostale dimenzije kot navedeno, se obračunajo po veljavnem ceniku LIP BLED. Popusti iz rednih oz. posebnih akcij za omenjene modele ne veljajo oz. se ne seštevajo. Splošne in podrobnejše informacije o ponudbi in akciji prejmete na prodajnih mestih podjetja LIP BLED. Spremembe in napake v tisku so možne.

- vhodna vrata iz smrekovega lesa s pokončno strukturo lesa (do dimenzije 110 x 220 cm)
- dimenzija profila WV 68 mm
- odkapni profil lesen ali E 500
- dvojno tesnilo po treh straneh, nasadila Ø 20 mm, 3D
- ključavnica s 5 ali 3-točkovnim zaklepanjem
- kljuka INOX E6 obojestransko, cilinder standard K1 ali namesto kljuka držalo INOX 75 cm D 3006 na zunanji strani

- steklo skupina G1, Ug=1,1 W/m²K, 32 dB
- prag BS 1932
- končno lakirana po *lipbled* barvni karti

V ceni vključen vgrajen sistem PROTI KRIVLJENJU.

PONUDBA NOTRANJE OPREME NA ENEM MESTU

NOTRANJA in VHODNA VRATA, OKNA, PARKETI in LAMINATI, POHIŠTVO, KLJUKE in OKOVJE, SENČILA, POSTELJNI VLOŽKI in LEŽIŠČA, OPAŽNE PLOŠČE

DOM

Z nagrajeno kuhinjo želijo prodreti tudi na avstrijski trg

Pohištvo Potočnik iz Dorfarj je izdelalo kuhinjo, ki je na letošnjem pohištvenem sejmu v Ljubljani pobralo kar pet priznanj, tudi najvišje.

SIMON ŠUBIC

Dorfarje, Trata – Na nedavnem sejmu pohištva Ambient Ljubljana je mednarodno komisijo med razstavljenimi izdelki s svojo funkcionalnostjo in vrhunskim oblikovanjem najbolj navdušila kuhinja Smreka in Terazzo, ki jo je izdelalo Pohištvo Potočnik iz Dorfarj. Letošnje najvišje priznanje top of the top (omenjena kuhinja je sicer prejela še štiri druga priznanja) pa ni prvo, ki jo je na ljubljanskem pohištvenem sejmu prejel samostojni podjetnik Aleš Potočnik, ki je mizarško delavnico od očeta prevzel pred štirinajstimi leti, sicer pa predstavlja že četrto generacijo mizarjev v družini. Najvišje priznanje je namreč za kuhinjo Les iz masivnega slovenskega lesa akacije in jesena prejel že lani, poleg tega sta se njegovi kuhinji med deset najboljših sejmskih izdelkov uvrstili tudi v letih 2011 in 2012. Našeta priznanja so seveda tudi zasluga priznanega oblikovalca Jurija Krapeža, s katerim Potočnik sodeluje že od leta 2007.

»Prvotna zamisel je bila, da letošnjo kuhinjo izdelamo iz masivnega smrekevega lesa in surovega betona, a se je oblikovalec odločil, da nekoliko omili mojo idejo in se je raje odločil za terazzo, torej brušen beton, ki ga je pogosto uporabljal

Aleš Potočnik predstavlja že četrto generacijo mizarjev v družini, mizarško delavnico pa je od očeta prevzel pred štirinajstimi leti. / Foto: Matic Zorman

Nagrajena kuhinja Smreka in Terazzo je plod dobrega sodelovanja z oblikovalcem Jurijem Krapežem. / Foto: Matic Zorman

Plečnik, do pojava keramičnih ploščic pa je bil tudi zelo uporaben za kopalnice in stopnišča,« je pojasnil Potočnik, ki je sicer surov beton že uporabil pri kuhinji, s katero se je na ljubljanskem sejmu predstavil pred petimi leti. »Vendar ni požela pravega odziva. Očitno je bila ideja res predivja,« se nasmehne. Morda nenavadno za slovenski prostor, ne pa tudi na drugih trgih, saj je Potočnik uporabo betona v kuhinjah prvič zasledil že leta 2009 na sejmu v Milanu, ki ga redno obiskuje zadnjih sedemnajst let, enako tudi kölnski sejem. »Milanski sejem je glede spoznavanja novih trendov v oblikovanju kuhinj v Evropi zagotovo najpomembnejši,« je pristavil. Smreka ni pogosto uporabljen material za kuhinje, nastala pa je po zamisli, da iz poceni materiala nastane kakovosten in uporaben izdelek, je še razložil.

Nagrajena kuhinja Smreka in Terazzo je tudi med obiskovalci ljubljanskega sejma požela odličan odziv, pravi Potočnik, prejel je tudi že nekaj konkretnih povpraševanj. »Ta kuhinja najbolj sodi v lesene hiše, zato je najbrž bolj kot za slovenski zanimiva za avstrijski trg. V Avstriji zagotovo obstajajo kupci, ki bi jih ta kuhinja zanimala, zato jo bomo predstavili tudi na sejmih

na Dunaju in v Celovcu,« je dejal.

Pohištvo Potočnik ni znano le po kuhinjah, saj izdelujejo kompletno notranjo opremo od notranjih vrat do različnega pohištva za stanovanjske in poslovne objekte. Podjetje je od leta 2000, ko je mizarško obrt prevzel Aleš, precej zrastle. »Računam, da bomo prihodnje leto rast še povečali, saj precej vlagamo v trženje, zlasti na avstrijskem trgu,« je povedal Potočnik, ki je ob Vrbskem jezeru odprl svoje predstavništvo Möbel Potočnik GmbH, svoji kuhinji pa ima od marca razstavljeni tudi pri poslovnem partnerju na Dunaju.

Lani so se iz Dorfarj, kjer so bili prostorsko precej utesnjeni, preselili v nekdanje prostore Jelovice v industrijski coni Trata. Tam imajo na razpolago 1700 kvadratnih metrov proizvodnih in razstavnih površin, kar jim poleg lažje organizacije dela nudi tudi možnost nadaljnje rasti. Že od leta 2008 uporabljajo t. i. CAD-CAM tehnologijo, ki je bila takrat precejšnja novost tudi za evropski prostor. Letos so investirali v novo tehnologijo za proizvodnjo notranjih vrat, še pove Potočnik. »Poleg klasičnih vrat izdelujemo tudi vrata nestandardnih višin, vrata s skritimi podboji in s posebnimi vrstami odpiranja,« je še razložil.

◀ 15. stran

Protipoplavna vrata

Na našem tržišču so še vedno redkost, čeprav so se nekateri proizvajalci hitro prilagodili našim potrebam. Prav tako se je moč oskrbeti še z drugimi priročnimi sredstvi, ki nam objekt lahko trajno ali vsaj začasno zaščitijo pred vdorom vode. PVC ali druge za vodo neprepustne folije so na voljo v prodajalnah s kmetijskim ali gradbenim materialom. Dobrodošle so tudi OSB, kovinske ali druge vrste plošč, letve, deske. Vseskozi moramo imeti pripravljen širok lepilni trak, tesnilni trak, silikon, »purpen«, pletene vreče za žito, iz jute, plastične folije ali tekstilne, napolnjene s peskom ali zemljo, da preprečimo izpiranje nasipnega materiala.

Protipoplavna vrata so vodotesna proti potisni ali stoječi vodi do vodnega stebra približno meter in pol. Pri nevarnosti visoke vode se s pomočjo na primer kompresorja prek skritega ventila napihne cevno tesnilo in tako prepreči vdor vode. Protipoplavna vrata so največkrat testirana do poldruega metra vode. V tem primeru je kljuka montirana na višini metra in sedemdeset centimetrov. Taka vrata so sicer dražja, vendar je ta razlika v ceni z navadnimi neprimerljiva z njihovo pomočjo ob poplavih.

Najhitrejša, najlažja in najučinkovitejša je zaščita, ki jo lahko napravimo sami. Na vse talne odtokove namestite vrečo s peskom, tudi v stranski školjki. Ne pozabite na sifon umivalnika, pomivalnega korita, pralnega stroja, vse to moramo zatesniti z lesenim, plutastim ali plastičnimi

čepi. Zid pred vhodnimi, terasnimi, kletnimi vrati in okni se vam v takih primerih ne sme smiliti. Plošče raznih materialov so dobrodošle, vendar morajo biti pravilno in močno pritrjene, privijačene v zid. Režo med zidom in ploščami zatesnimo z lepilnim trakom, tkanino, gumo, montažno peno, silikonom. Popravilo zidu oziroma fasade bo vseeno cenejše od škodice, ki nastane, če se ne zaščitimo. Če si ne morete privoščiti primernih plošč, potem si lahko pomagata z navadnimi deskami, ki jih predhodno oblečete s plastično folijo, polivinilom.

Na tržišču je mogoče dobiti že narejene zapore, ki se enostavno montirajo brez vrtanja v zidove. To so montažne zapore raznih dimenzij, strokovno narejene in že večkrat preizkušene. Montirajo se predvsem na odprtine vrat in oken.

Inovacija podjetja Vratom je dobila nagrado Gospodarske zbornice Slovenije za inovacijo – za zatesnitev vratne odprtine pred vdorom vode.

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Lobanjo so umili in v prt zavili

Čas je zakril številne stare običaje, tudi tiste, povezane s slovesom pokojnika. Eden takih je bilo umivanje in v prt zavijanje lobanje ob prekopu ali pokopu novega pokojnika v stari grob.

JOŽE KOŠNJEK

Smrt in slovo od pokojnika je eden tistih dogodkov in ena od tistih postaj človekovega življenja, s katero so bili povezani številni običaji in obredi, ki so zagotovili pokojnemu miren odhod v onostranstvo, živim pa nadaljevanje življenja. Tudi sam se iz svojega otroštva in mladosti spominjam običajev, ko je umrl kdo od vaščanov. Prav natančno se je vedelo, kdo mora obleči pokojnika in ga položiti na mrtvaški oder ali »pare« v domači hiši, kakšne so navade pri bedenju ob mrliču, kdaj in koliko rožnih vencev je bilo treba zmoliti ob pokojnikovi krsti, kdo je bil dolžan na pokopališču skopati jamo in jo po pogrebu zasuti in kdo je moral biti povabljen na pogrebščino po pogrebu, ki je bila običajno v

najbližji vaški gostilni. Povabila je kar na pokopališču izrekla ženska, ki je skrbelo za bedenje ob mrliču in je tudi nosila svetilko pred povorko pogrebcev od pokojnikovega doma do pokopališča, ki se je ustavila ob vsakem znamenju ob poti. Fante in moške sem slišal pripovedovati, kako so morali biti ob kopanju groba pozorni do krste ali kosti pokojnika, ki je bil zadnji položen v grob. Znanec, ki je deset let pri pogrebem servisu iz okolice Kranja pomagal pri kopanju jam, je pripovedoval, da je dolžnost biti spoštljiv do ostankov pokojnih in jih varovati pred poškodovanjem. Ravnanje s posmrtnimi ostanki je bilo nekdanje še posebej skrivnostno. Tržičani so mi pripovedovali o nekdanjem grobarju, ki takrat, ko je pri kopanju jame naletel

na ostanke prejšnjega mrliča ali krsto, nikogar, še posebej pa otrok, ni pustil blizu.

Zgodba o prtu in lobanji

Sredi septembra je dr. Nataša Gliha Komac, sodelavka Leksikološke sekcije Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, v Ukvah v kanalski dolini v Italiji presenetila s svojo monografijo z naslovom Ljudska religioznost v Kanalski dolini – O umiti in v prt zaviti lobanji. V njej po več kot pol stoletja dviga iz pozabe na Gorenjskem, na Koroškem in v Kanalski dolini zelo razširjeno navado ob prekopavanju mrliča, ko so lobanjo zadnjega pokopanega umili in zavili v prt ter jo položili k novemu mrliču. Če tega ne bi storili, pravijo, bi duša pokojnega še naprej trpela v vica, zemlja pa bi novega mrtvega vrgla ven. Ko sem po predstavitvi monografije spraševal ljudi, če morda kdo kaj ve o tej navadi, mi je Ivan Rozman iz Zgornjih Dupelj povedal, da je njegova teta Francka kar na koritu sredi vasi umivala lobanjo enega od svojih staršev in jo potem zavito v prt odnesla nazaj na pokopališče.

Umivanje je bilo pomembno obredno dejanje, izraz spoštovanja do pokojnika. Najpogosteje so lobanjo umivali z blagoslovljeno vodo, v nekaterih primerih pa so jo samo polili z vodo. To so počeli svojci pokojnega, običajno hčerke in sinovi, pa tudi bratje in sestre. Če pa ni bilo

Dr. Nataša Gliha Komac (levo), na fotografiji z recenzentko monografije Karmen Kenda Jež, je obudila spomin na starodavni običaj čaščenja pokojnikov.

naslednikov, je to storil bližnji sorodnik. V nekaterih krajih so to storili takoj, ko je prišel grobar do lobanje, v drugih pa kasneje, tudi dan pred pogrebom. Umuto lobanjo so kot v culo zavili v bel prt, navzkriž, po dva vogala skupaj, jo na dan pogreba ob grobu skрили za kup izkopane zemlje, da ni bila vsem na očeh, in jo nato položili na krsto novega pokojnika. Da je v ta obred vključena samo lobanja oziroma glava, je razumljivo. Glava je pomemben element opredeljevanja človeškega bitja, ki so mu že v zgodnjem srednjem veku pripisovali posebne, nadnaravne zmožnosti. Umivanje lobanje je bilo za čas, ko se je dogajalo, tudi očiščenje grehov in povračilo dolga staršem.

Dr. Nataša Gliha Komac je za cilj raziskovanja tega

običaja izbrala Kanalsko dolino, saj je bila rojena na Predilu, v kanalskih vaseh pa že blizu dvajset let v okviru društva Planika skrbi za tečaje slovensščine. Opise umivanja lobanje najdemo tudi v zgodbah župnika Josipa Lavtižarja, pisatelja Janeza Jalna in še posebej narodopiscev Milka Matičetova, Hrvoja Maistra in Evela Gasparinija. Josip Lavtižar je v svoji knjigi Zgodovina župnij in zvonovi v dekaniji Radolca iz leta 1897 zapisal, da so na Olšah (Ovsišah) leta 1843 umili glavo pokojnika in jo ponovno pokopali. Janez Jalen v povesti Trop brez zvoncev iz leta 1939 pripoveduje o pogrebu ponesrečenega lovca Matevža Bitenca v Srednji vasi v Bohinju, ko se je v jamo skotalila tudi v bel prt zavezana glava Matevževega očeta. V

Mavčičah naj bi lobanje umivala neka stara ženica, ki je skrbelo tudi za red na pokopališču, na Primskovem pri Kranju pa Frančiška Kern. Zapisan je dogodek z Bohinjske Bele iz julija leta 1954, ko so pokopali domačina in k njegovi krsti položili tudi v prt zavito lobanjo leta 1918 ponesrečenega železničarja, ki je bil pokopan v tem grobu. To so storili, čeprav je bil tujec. Obredno zavijanje lobanje v prt je bilo značilno tudi za Predoslje, kjer naj bi se to zgodilo še leta 1939.

Takega obreda, ki ga drugi narodi ne poznajo, danes ne srečamo več. V svojem času pa je bil nekaj posebnega, saj je bil izraz odnosa Slovencev do življenja in do smrti. Zato je prav, da se ga spomnimo vsaj za praznik, ki je pred nami.

Fotografija moškega, ki v Bilčovsu na Koroškem ob izkopanju grobu poliva lobanjo z vodo in jo umiva. Fotografija je iz knjige dr. Nataše Gliha Komac, posnel pa jo je Hrvoje Maister.

Od petka do petka

Trdovratna gospodarska kriza je v zadnjih letih v Sloveniji poglobila revščino otrok **Stran 18**

Pogovor

Zdravnica Mateja Lopuh iz jeseniške bolnišnice o bolezni in umiranju **Stran 20**

Novi župani

Sem človek dejanj, pravi novi šenčurski župan Ciril Kozjek. **Stran 21**

Od petka do petka

Ekonomska kriza je v zadnjih letih v Sloveniji pod prag revščine pahnila dodatnih sedem tisoč otrok. / Foto: Tina Dokl

Foto: Gorazd Kavčič (arhiv)

Koalicija se je glede osnovnih ukrepov za zmanjšanje primanjkljaja poenotila, je sporočil premier Miro Cerar.

Koroški primer je pokazal, da je treba dopolniti protokol ravnanja ob pojavu suma na obolenje z ebolo (slika je simbolična). / Foto: Gorazd Kavčič

Kriza poglobila revščino

SIMON ŠUBIC

Pod pragom revščine dodatnih 7000 otrok

Trdovratna gospodarska kriza je v zadnjih letih v Sloveniji poglobila revščino otrok, kaže ta teden predstavljeno poročilo Unicefa o vplivu gospodarske krize na blaginjo otrok v razvitih državah. Stopnja tveganja revščine otrok se je namreč pri nas od leta 2008 do 2012 povečala kar za 15 odstotkov, kar pomeni, da je v tem obdobju pod prag revščine zdrsnilo dodatnih sedem tisoč otrok, so izračunali v Unicefovem raziskovalnem centru Innocenti, ki je v svoji raziskavi zajel 41 držav Evropske unije in OECD. Ugotovili so, da se je revščina otrok povečala v 23 razvitih državah, Slovenija pa se je na lestvici sprememb v revščini otrok uvrstila na 26. mesto. Recesija je močno prizadela tudi mlade med 15. in 24. letom starosti, ki se ne izobražujejo, niso zaposleni in niso vključeni v poklicna usposabljanja, saj je v mnogih državah njihov delež močno narasel. Tu se Slovenija uvršča na 30. mesto. Posebej zaskrbljujoče je, da se je pri nas od leta 2008 zelo povečala tudi brezposelnost mladih, in sicer za 11 odstotnih točk na kar 21,6 odstotka vseh mladih. Poročilo med drugim tudi razkriva, da so med

recesijo mnoge države močno nazadovale tudi na področju prihodka gospodinjstva, za Slovenijo tako ocenjujejo, da je za otroke izgubila štiri leta prihodkovnega napredka. Spodbuden pa je po drugi strani podatek, da se je v enakem obdobju revščina starejših znižala za 1,8 odstotne točke, kar kaže na učinkovito oblikovane ukrepe za to skupino, navajajo v Unicefu.

Koalicija o ukrepih poenotena

Na Brdu pri Kranju je ta teden potekal koalicijski vrh, na katerem so se predsedniki in poslanci vladnih strank seznanili s pripravo sprememb proračunov za 2014 in 2015 ter z nekaterimi zakoni, ki jih v tem okviru pripravlja vlada. Predsednik vlade Miro Cerar je po štirnem srečanju poudaril, da je koalicija glede osnovnih ukrepov poenotena. Poročali smo že, da namerava vlada proračunski primanjkljaj v prihodnjem letu spraviti pod tri odstotke BDP, pri tem pa načrtuje ukrepe na prihodkovni in odhodkovni strani, ki bi na proračun učinkovali v višini 715 milijonov evrov. Med drugim načrtuje nadaljnje omejevanje stroškov dela v javnem sektorju, kar je že razjezilo sindikate. Po besedah predsednika SD Dejana Židana po koalicijskem vrhu je pri

tem pomembno, da bodo za javni sektor prihodnje leto veljali isti ukrepi kot letos, vsi ostali pa bodo sprejeti le, če bodo usklajeni s socialnimi partnerji.

Ministrska kandidatka Alenka Smerkolj

Predsednik vlade Miro Cerar je v ponedeljek napovedal, da bo po potrditvi Violete Bulc za evropsko komisarko za ministrico brez listnice, pristojno za razvoj in kohezijo, predlagal državno sekretarko v službi vlade za razvoj Alenko Smerkolj, medtem ko imena kandidata za gospodarskega ministra še ni razkril. V Kranju rojena Smerkoljeva, ki sicer živi v Ljubljani, je bila kratek čas državna sekretarka v službi vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, pred tem pa je bila vse od leta 1988 zaposlena na Ljubljanski banki, kjer je nazadnje vodila področje finančnih trgov.

Dehidracija in izčrpanost, ne ebola

Po zapletu pred tednom dni, ko sta po trditvah policije dva delavca Zdravstvenega doma Ravne na Koroškem odklonila obravnavo emigranta iz Nigerije, pri katerem je obstajal sum na ebolo, bo policija dopolnila protokol ravnanja v takšnih primerih. Po

oceni ministrstva za zdravje in Nacionalnega inštituta za javno zdravje je zdravstvena služba iz Raven po do sedaj zbranih podatkih ukrepala primerno, saj se je Zdravstveni dom Ravne najprej povezal z dežurnim epidemiologom, ta pa s Kliniko za infektivne bolezni in vročinska stanja Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana, dežurna zdravnica pa je odšla na teren in ukrepala povsem običajno, kot v vsakem podobnem primeru in sumu na katerokoli drugo nalezljivo bolezen. Kot so dodali, pa je bil žal prehitro postavljen sum na ebolo, zaradi česar je prišlo do pretiranih reakcij. Po podatkih Policijske uprave Celje so policisti minuli petek na Ravnah na Koroškem obravnavali ilegalni prehod državne meje in se pri tem za pomoč obrnili na predstavnike Zdravstvenega doma Ravne na Koroškem, »ki so na policijsko postajo prišli z zamikom, po večkratnem urgiranju policije«. Dva delavca zdravstvenega doma naj bi namreč odklonila prihod na kraj in obravnavo, šele po treh urah pa naj bi na kraj prišel tretji zdravstveni delavec z ustrezno zaščito, ki je po vizualnem pregledu ocenil, da ne gre za obolenje z ebolo, so navedli v sindikatu policistov. Zdravnica je sicer pri Nigerijcu ugotovila, da je bil močno dehidriran in izčrpan.

Slovenci v zamejstvu (427)

Čezmejni literarni tabori mladih

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Pretekli teden so na Osnovni šoli Poljane v Ljubljani praznovali 20-letnico literarnih taborov, na katere vsako leto izmenično, enkrat v Ljubljano in drugič na Koroško v K&K center v Šentjanžu v Rožu, prihajajo učenke in učenci glavnih šol iz Borovelj/Ferlach in Vetrinja/Viktring in Osnovne šole Poljane iz Ljubljane. Gre za nevsiljiv in učinkovit način spoznavanja mladih z obeh strani državne meje, za koroške otroke pa še za priljubljenost za učenje slovenščine.

Začetek literarnih taborov sega v šolsko leto 1994/1995, ko je vodja knjižnice na Osnovni šoli Poljane Francesca Žumer, doma iz Zgornje Bele v občini Preddvor, peljala skupino poljanskih šolarjev v tedanjo Državno založbo Slovenije, kjer je Helena Seljak pripravljala literarne

Francesca Žumer, začetnica in »duša« taborov

delavnice. Ob tem se je spomnila na poznanstvo z Nado Malle, učiteljico na glavni šoli v Vetrinju, in jo pregovorila, naj se z učenci udeleži delavnice. Nada pa je k sodelovanju povabila še prijateljico Tatjano Kupper, učiteljico na glavni šoli v Borovljah. Tabor je ob pomoči Slovenske prosvetne zveze iz Celovca neverjetno hitro zaživel. Prva tri leta

Tatjana Kupper

so se po enkrat letno srečevali na Koroškem, potem pa dvakrat letno, enkrat v Ljubljani in enkrat na Koroškem. Izbrali so zanimivo vsebino. Na tabor povabijo literarnega ustvarjalca iz Slovenije ali Koroške, se pogovarjajo z njim in nato pišejo o njegovih delih. Ker potekajo tabori v slovenščini, se Korošci lahko učinkovito urijo v govorjenju in v pisanju v

Nada Malle

slovenščini. Vsakič se najde tudi čas za spoznavanje Slovenije in Koroške in za pogovor o rečeh, ki zanimajo mlade.

Ob jubileju so se v soboto na poljanski osnovni šoli srečali pobudnica in »duša« taborov Francesca Žumer in njena nekdanja sodelavka v Državni založbi Slovenije Helena Seljak, s Koroške pa so prišli učiteljici Tatjana Kupper in Nada Malle ter

tajnik Slovenske prosvetne zveze Janko Malle. Prijetno je bilo poslušati njihovo pripovedovanje, kako učenci sprašujejo, če bodo šli tudi letos v Ljubljano in kako jih kar naenkrat bolj zanima učenje slovenščine. Eni so v njej bolj veščji, drugi pa manj. Za Janjo Malleja so tabori del prizadevanj Slovencev na Koroškem za utrjevanje slovenske jezikovne kompetence, česar uradni koroški dvojezični šolski sistem ne ponuja v zadostni meri. Po njegovem mnenju se mora na Koroškem okrepiti slovenski učiteljski kader, hkrati pa je treba na jezikovnem področju okrepiti sodelovanje z učitelji in izobraževalnimi ustanovami v Sloveniji ter slovenščino uporabljati v koroškem javnem življenju. Upam, da bo zgledu naših treh šol sledil še kdo, je dejal Janko Malle.

Reformacija in varčevanje

Pred svetovnim dnevom reformacije se spomnimo, za kaj je v njej pravzaprav šlo. Bila je versko gibanje, prizadevala si je za reformo Cerkve. Hkrati pa je bila upor evropskega severa proti rimskemu finančnemu izkoriščanju ...

MIHA NAGLIČ

Protestantizem in kapitalizem

Zadnji dan v oktobru je razglašen za svetovni dan varčevanja, v protestantskih deželah in tudi pri nas je hkrati praznični dan reformacije. Da je tako, je mogoče zgolj naključje, a malo globlji premislek pokaže, da sta reformacija in nagnjenost k varčevanju v najtesnejši zgodovinski in še vedno aktualni povezavi. Reformacija je bila versko gibanje, razkol znotraj Cerkve, zavil v zapletene teološke razlage. Ostroumni Karl Marx je skozi teološko preobliko ugle dal ekonomsko anatomijo tega spora. Šlo je za upor evropskega severa proti rimski lakomnosti. Rimsko središče Cerkve se je takrat dobesedno valjalo v razkošju in razsipnosti. Za vse to potrebni denar je zbiralo tudi z odpustki; tedanji Evropejci so si morali za vsako grešno malenkost kupiti odpustek. Zato so Lutra, ki je pozival k prvotni in zlasti skromnejši krščanski držji, podprli vsi po vrsti, samo da bi se rešili rimske nadlege. Najbolj se je v ta fenomen poglobil nemški sociolog Max Weber v svoji epohalni knjigi *Protestantska etika in duh kapitalizma* (1901). Protestantske cerkve so od svojih

vernikov zahtevale skromnost, tudi same po sebi so bile bistveno manj potratne od svoje rimske matere. Eden od izrazov krščanske skromnosti je tudi varčevanje. Kdor z denarjem varčuje in ga ne troši za zunanji blišč – tudi za razkošne cerkve ne – temu se denar kopiči. In ko se ga nabere dovolj, ga raje naloži v neko podjetje kot potroši. Privarčevani denar tako postane – kapital. Zato ni čudno, da so najbogatejše države na svetu ravno tiste, kjer so v večini protestanti: ZDA, Nemčija, skandinavske dežele. Od držav, ki so izrazito katoliške, so malo bogatejše le Avstrija, Francija, Italija, Španija, Latinska Amerika, kjer je katolikov največ, se koplje v revščini. V ZDA je znana kratica WASP: white, anglosaxon, protestant – bel, anglosaksonskega porekla in protestant. Državljan, ki sodijo pot to oznako, tvorijo »prvo ligo«, vsi drugi so v nižjih. Ko človek potuje po protestantskih deželah, kmalu opazi očitno dejstvo, da so verski hrami različnih reformiranih cerkva bistveno manjši in skromnejši od katoliških. Cerkve so dostikrat bolj podobne velikim lesenim lopam kot svojim mogočnim in razkošno opremljenim katoliškim vrstnicam. Očitna je tudi razlika v zunanosti

pokopališč. Na italijanskih gledaš grobnice, velike skoraj kot kake kamnite hiše, širom po Skandinaviji so grobišča podobna negovanim gozdičkom, v katerih so med drevjem potreseni kamni in leseni križi

Glavna je vera

Prvim reformatorjem, tudi našemu Trubarju, je šlo predvsem za poglobitev vere in reformo Cerkve. Mogoče je Cerkev danes pred podobnim izzivom. Na eni strani je velikanska institucija, ki se bolj ukvarja z zemeljskimi kot z duhovnimi rečmi (kar se je razkrilo tudi v poslih mariborske nadškofije), na drugi prizadevanja za posodobitev in poglobitev vere, ki jih posebej prav papež Frančišek. »Kdor vidi potrebnega in se zanj ne zavzame, ampak kupi odpustek, si ne pridobi papeževega odpuščanja, ampak božjo jezo.« Tako se glasi 45. od 95 tez, s katerimi je tedaj še katoliški menih Luter nastopil proti vatikanskemu diktatu, ki je bil v tem, da so vernike silili kupovati odpustke, z zbranim denarjem pa so gradili novo Petrovo cerkev v Rimu in živeli v razkošju. »Zakaj papež, katerega bogastvo je danes večje od največjega Krasa /rimskega politika, ki si je nagrabil velikansko bogastvo/, Petrovo

cerkev rajši ne gradi s svojim lastnim denarjem, kakor z denarjem revnih vernikov?« Papežu Frančišku tega očitka, izraženega v 86. tezi, seveda ne bi mogli nasloviti. Lahko pa bi ga mnogim cerkvenim mogočnikom pred njim in pod njim, tudi slovenskim. »Če nimajo denarja v izobilju, so dolžni tega obdržati za vsakdanje potrebe in se v nobenem primeru ne klanjati pred odpustki.« To je bila Lutrova 46. teza; danes zveni samoumevno, takrat je bila protestniška in je zahtevala reformo. Po svoje je pa še vedno aktualna, le da danes ne kupujemo več odpustkov, zato pa smo prisiljeni kot davkoplačevalci polniti bančno luknjo, ki jo je izkopal roparska bankirsko-tajkunska mafija. In ta je v našem času tista, proti kateri bi morali protestirati in jo odpraviti z novo reformacijo.

Banke v stresu

Danes nemško-italijanskega konflikta, ki sta ga v začetku 16. stoletja posebila Luter in papež v Rimu, ni. Italijan Mario Draghi je šef Evropske centralne banke (ECB), ki ima sedež v Frankfurtu. In ta je podvrgla 130 vodilnih bank v EU »stresnemu testu«. Večina ga je dobro prestala in bodo lahko še naprej opravljale svoj rop stoletja.

Značilno skandinavsko protestantsko pokopališče, južno od Stockholma – lepo, skromno, sonaravno / Foto: Wikipedija

Portret Martina Lutra v njegovi knjigi *Nagovori pri mizi (Tischreden)*, izdani 1581 / Foto: Wikipedija

Evropska finančna katedrala v Frankfurtu, sedež ECB; to je stara stavba, letos so zgradili novo, še dražjo.

Nove knjige (248)

Vedno sem rad zidal

MIHA NAGLIČ

»Ampak zame je resnica ljubša kakor laž. Še tako grda resnica je zame več vredna kakor še tako lepa laž. To sem izkusil tudi sam, ko sem bil skoraj deset let med vami. Tako sem tudi zadnjih dvajset let opazoval do zadnjih časov dogajanja tu v Žireh. Če bi ne bilo toliko te nestrpnosti, bi bilo življenje v Žireh dosti lepše. Verjemite mi, da je drugod ni ali vsaj v toliki meri ne, zato je tudi v tem oziru drugod lepše. () Zdaj sem v župniji (Vrhnik, op. p.), ki je še enkrat tako velika kot Žiri, še enkrat toliko industrijskega delavstva, vseh mogočih vrst ljudi, ali nimamo neprijetnosti in težav. Smo različnih mišljenj, smo verni in

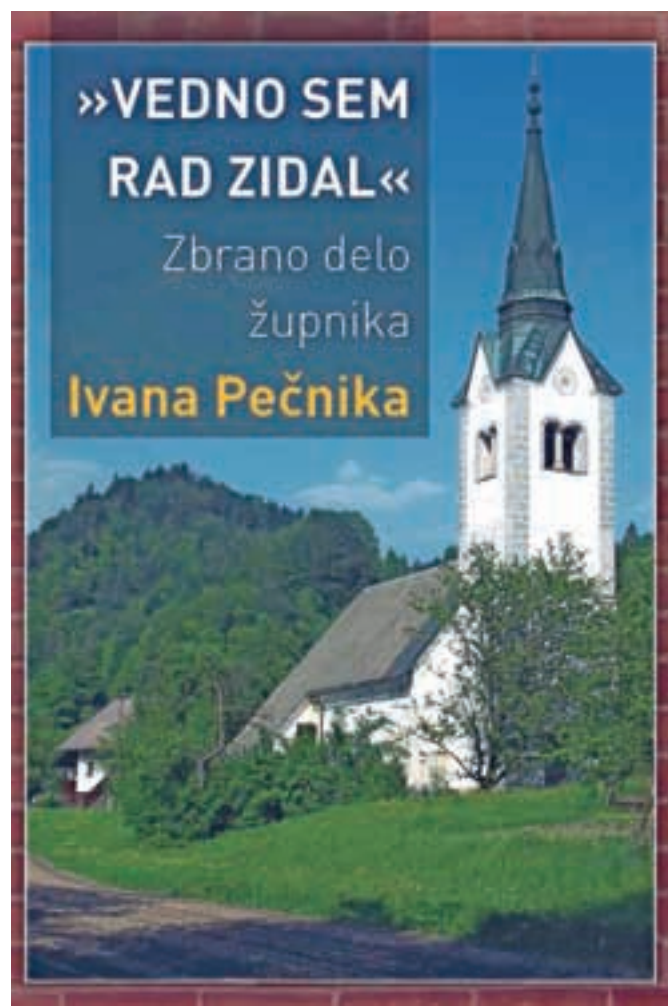
so neverni, so različnih ver, ali smo kulturni med seboj, brez nespametnih obračunavanja. Francoski filozof Voltaire, ki je v današnjih časih precej moderen, čep rav je že star francoski pisatelj, je nekje zapisal: P revelika zagrizenost razodeva omejenost. In zagrizenosti je bilo v Žireh včasih vse preveč. Takrat, ko se je zidala cerkev, in tudi v poznejših letih je ni manjkalo, in to bi rekel, je ena izmed hib tukaj v Žireh. Zato je bilo v teh nesrečnih Žireh toliko žalostnih nesreč, toliko nasilnih smrti in toliko nepotrebnih razdejanj. Zato vas, dragi Žirovci, ob sklepu svojega današnjega govora prosim predvsem eno: bodite med seboj strpni, humani, človeški. Če ste verni, gojite

med seboj bratovsko ljubezen, če ste neverni ali hočete biti socialisti, kot danes govorimo, gojite med seboj pravi socializem, to je iskreno tovarštvo. Le tako vam bo življenje res lepo, zadovoljno in tudi veselo, kar vam tudi jaz iz srca želim.«

Gornji odstavek je iz pridige župnika Ivana Pečnika (roj. v Bodovljah pri Škofji Loki 1900, umrl v Ljubljani 1988) množici žirovskih faranov ob 50-letnici njihove cerkve, 11. novembra 1962. Te besede so bile takrat in so še vedno dragoceno besedilo z visoko etično vrednostjo. Pečnik je bil žirovski

župnik v zadnjem desetletju pred drugo svetovno vojno in je veliko »zidal«. Zgradil je novo župnišče in nov prosvetni dom, obnovil staro župnišče in vrt pred njim. Potem pa so v neki februarjski noči leta 1944 partizani vse to zaminirali in požgali, od vsega ni ostal niti kamen. Po vojni se zaradi tega ni hotel vrniti v ta nesrečni kraj. Po svoje se bo med Žirovce povrnil ob letošnjem farnem prazniku sv. Martina, ko bodo predstavili njegovo »Zbrano delo«, debelo knjigo spisov, iz katerih je razvidno, da je rad tudi pisal. Dragoceno branje, ne le za Žirovce.

Vedno sem rad zidal, Zbrano delo župnika Ivana Pečnika, Salve, Ljubljana, 2014, 572 strani, 30 evrov, www.salve.si

Pogovor

Ob iztekanju življenja so potrebni mir, varnost, ljubi ljudje

Zdravnica Mateja Lopuh vodi ambulanto za zdravljenje bolečine v Splošni bolnišnici Jesenice in je hkrati državna koordinatorica za paliativno oskrbo. Vsakodnevno se srečuje s težko bolnimi, mnogim med njimi se življenje izteka. Njen mobilni telefon je prižgan 24 ur na dan. A kot pravi, je to ne obremenjuje, saj so bolniki izjemno potrpežljivi in pokličejo res, kadar so v stiski. Zasebno je Mateja Lopuh mama štirih otrok.

URŠA PERNEL

Kakšno je delo zdravnice, ki vodi ambulanto za zdravljenje bolečine?

»Moje delo je zelo razgibano, saj v ambulanti obravnavamo bolnike z najrazličnejšimi kroničnimi bolečinami, izvajamo razne invazivne postopke za lajšanje bolečine, spremljamo bolnike po operativnih posegih, sodelujemo pri urejanju bolečine pri bolnikih, ki ležijo na oddelkih, in nenazadnje se ukvarjamo s paliativno oskrbo. V naši bolnišnici zelo zgodaj seznanjamo bolnike s paliativnim pristopom, ki ne pomeni samo, tako kot žal večina misli, skrbi za bolnike ob koncu življenja, ampak pomaga izboljšati kvaliteto življenja tudi po težki operaciji, zahtevni kemoterapiji ali obsevanju. Tako so bolniki hitreje na nogah in živijo kvalitetno življenje. Tako kot so potrdile velike raziskave, zgodnji paliativni pristop vpliva na kvaliteto življenja in ga tudi podaljša.«

Hkrati ste državna koordinatorica za paliativno oskrbo, kako razvita je v Sloveniji ta vrsta pomoči neozdravljivo bolnim?

»Razvoj paliativne oskrbe v Sloveniji je opredeljen z državnim programom, ki je bil sprejet leta 2010. Program je dober in predvideva razvoj takega načina oskrbe na vseh ravneh zdravstvenega varstva. Novost, ki jo vpeljujemo, je mobilna paliativna enota, ki presega okvire institucionalne skrbi. Naša bolnišnica je prva pristopila k osnovanju take enote, ki aktivno deluje od leta 2012. Bolnika spoznamo že v bolnišnici in ga spremljamo v domače okolje. Nadaljnje vodenje poteka v soglasju z osebnim zdravnikom. Osebnih zdravnikov na Gorenjskem imajo že zelo veliko znanja in večinoma sami vodijo bolnika, včasih samo s pomočjo telefonskih

svetovanj. Model, ki smo ga razvili na Gorenjskem, je osnova razvoju v ostalih slovenskih regijah.«

Svojci pomembnejši kot najmodernejša bolnišnica

Neozdravljivo bolni so včasih umirali v bolnišnicah, zdaj pa grede trendi v smeri, da bi ostali v domačem okolju, med svojci. Zakaj je to tako pomembno?

»To je pomembno predvsem z vidika bolnika. Večinoma nihče od nas ni ljubitelj bolnišnic in gremo v bolnišnico samo, če je res nujno. Strašen je občutek, da boš tam ostal za večno, nikoli več videl svoje postelje, nikoli več pil iz svoje najljubše skodelice, gledal skozi domače okno ... Svojci so pri tem izjemna pomoč, zato jim poskušamo pomagati, kolikor je mogoče. Učimo jih raznih spretnosti, ki jih potrebujejo pri negi bližnjega. Predvsem pa jim pomagamo vrniti zaupanje, da zmorejo veliko in da je njihovo delo v tem obdobju vredno več kot najmodernejša bolnišnica. Ob iztekanju življenja so potrebni mir, varnost, ljubi ljudje. To je obdobje močnih energij.«

Kaj pa v primerih, ko bolnik ne more ostati doma?

»Žal nekaterim vseeno ni dano, da bi ostali doma. Mogoče nimajo nikogar, ki bi skrbel zanje, ali pa je taka oskrba preveliko breme svojcem. Takrat poskusimo z namestitvijo v domsko oskrbo, da bi se tam stakale vezi in bi umirajoči imel občutek varnosti. Vsi naši domovi za starejše občane imajo izjemen posluš in zelo dobro sodelujejo pri takih namestitvah. Tudi večina domskih zdravnikov je že končala izobraževanje iz paliativne oskrbe, kjer so si pridobili potrebno dodatno znanje.

Zelo pomembno je, da ne glede na to, kako se pot izteče,

Asist. mag. Mateja Lopuh, dr. med., specialistka anesteziologije: »Moja družina je nehotno vpeta v moje delo zaradi telefonskih pogovorov, ki so jim včasih priča. Sicer se o službi doma ne pogovarjamo veliko. Vedo pa, da če me nekdo popoldne ali zvečer kliče na pomoč, je verjetno zelo bolan, in razumejo, da moram iti.« / Foto: Gorazd Kavčič

nikomur ne ostane občutek krivde, da nečesa niso zmogli ali da so svojega bližnjega razočarali. Tudi v takem primeru nudimo oporo in ustrezno svetovanje.«

Kakšna je vloga zdravil pri lajšanju bolečin neozdravljivo bolnih?

»Bolečina je pogost simptom napredovale bolezni, vendar je zmotno misliti, da se bolečina v zadnjem obdobju življenja lahko zelo poveča. Telo postopoma usiha in telesna bolečina se umika bolečini duše. Velikokrat se v bolečini kažeta strah, jeza in obup. Ko tako mešanico čustev pravilno prepoznamo, bolečino lahko obvladamo tudi na drugačen način. V timu imamo tudi psihologa, duhovnega spremljevalca in socialnega delavca, ki jih vključujemo glede na potrebe. Na Gorenjskem deluje tudi območna enota hospica in bolnik se lahko odloči tudi za takšno spremljanje. Naši bolniki se praviloma bolečine ne bojijo. Pomembno je, da so pričakovanja usklajena z možnostmi, ki jih zdravlila nudijo. Uporabljamo pa tudi različne nefarmakološke principe: aromaterapijo, glasbo, kinezioterapijo ...«

V zadnjem času se veliko govori o hašiševem olju, ki naj bi ga užival že vsak drugi bolnik z rakom. Kakšne so vaše izkušnje in vaše stališče do njegove uporabe?

»Uporaba hašiševega olja je dobila neslutene razsežnosti. Preprodajajo ga takšni in drugačni pridelovalci konoplje. V medicinskem smislu uporabljamo zdravila, ki vsebujejo THC (to je učinkovina konoplje), za spodbujanje apetita, zmanjševanje slabosti po kemoterapiji in preprečevanje izgube telesne teže pri bolnikih, ki so okuženi s HIV. Kombiniran pripravek (THC in CDB) se uporablja za zmanjševanje spastičnosti (krčev) pri nekaterih živčnomišičnih obolenjih.

Večinoma pa naši bolniki uživajo hašišovo olje z namenom, da bi ozdravili rakavo bolezen. O taki učinkovitosti olja se seznanijo na osnovi posameznih zgodb, ki nikoli niso povsem transparentne. Zaenkrat pa pravih dokazov o učinkovitem zdravljenju ni. Sama nikomur ne branim uživanje tega olja, prosim samo, da mi o tem povedo, da lahko ostala zdravila potem ustrezno prilagodim. Ključno je,

da se bolnik dobro počuti, ker je tako kvaliteta življenja mnogo boljša.«

Kako pogosto se po vaših izkušnjah bolniki zatekajo k alternativnim oblikam medicine?

»Zelo pogosto. V Sloveniji je to področje še vedno zelo neurejeno in bolniki so pogosto žrtve raznih strokovnjakov. Velja pa poudariti, da mečemo vse oblike zdravljenja, o katerih se v Sloveniji ne učimo na fakultetah, v koš alternativne medicine. Nekatere metode so v svetu priznane ravno tako kot uradna medicina in se imenujejo komplementarna medicina. Bolnikom so dostopne tudi preko zavarovalnic.«

Strah jih je poti do tja

Strah pred smrtjo je verjetno eden največjih strahov vsakega posameznika. Kako se soočiti z njim? Na kakšen način se vi o tem pogovarjate z bolniki?

»Pogosto se govori o strahu pred smrtjo – pa večina naših bolnikov pove, da jih smrti ni strah. Strah jih je poti do tja, skrbi jih, ali bodo trpeli, ali bodo breme, ali bodo nemočni. Strah jih je

izgube dostojanstva. Strah jih je izgube bližnjih, nekateri imajo velike občutke krivde, ker puščajo majhne otroke, ta krivda je še večja, če socialne, gmotne razmere niso urejene.

Z bolniki in svojci se že kmalu začnemo pogovarjati o tem. V življenju, ki ima omejeno število dni, je vsak dan, izgubljen v strahu, dokončno zamujen. Prizadevamo se, da strahove naslovimo in odpravimo, in omogočimo, da se življenje res da uživati vse do konca.«

Kako težko je vsakodnevno delati z neozdravljivo bolnimi, se vsakodnevno srečevati s smrtjo?

»Ni težko, je pa drugačno. Srečujemo se z najrazličnejšimi zgodbami, veselimo se majhnih uspehov, ki se mogoče drugim zdijo smešni. Pa vendar je uspeh, ko ti uspe po kemoterapiji spet pojesti celo kosilo, ne da bi ti bilo slabo; ko lahko prideš sam do ambulante, ne da bi ti težko dihanje vzelo vso moč, ko se spet sam pelješ z avtom ali greš v trgovino kupiti kruh. To so male sreče, tiha zadovoljstva, ki pa jih moramo ceniti. Kljub težki bolezni imajo naši bolniki vseeno možnost, da svoje življenje osmislijo in ga živijo človeka vredno, za razliko od vseh tistih, ki umrejo nenadne smrti in ki nimajo nikoli več možnosti objeti svojih dragih, končati začete dela, povedati, kaj mislijo in čutijo. In tega jih tudi učimo.«

Menda je vaš mobilni telefon prižgan 24 ur na dan?

»Moj mobilni telefon je res na voljo 24 ur, pa ne čutim te obremenitve, saj so naši bolniki izjemno potrpežljivi in pokličejo res, kadar so v stiski. Pa še takrat počakajo, da je ura primerna.«

Zasebno ste mama štirih majhnih otrok, kako se z njimi pogovarjate o vaši službi?

»Moja družina je nehotno vpeta v moje delo zaradi telefonskih pogovorov, ki so jim včasih priča. Sicer se o službi doma ne pogovarjamo veliko. Vedo pa, da če me nekdo popoldne ali zvečer kliče na pomoč, je verjetno zelo bolan, in razumejo, da moram iti.«

»Otroci so pogosto velika opora družini, ki izgublja bližnjega. Veliko krivico jim delamo, če jih izključimo in jim ne pustimo blizu. Nikoli ne bom pozabila, kako mi je osemletni fantek po smrti mamice rekel, da je vesel, da je bil lahko zraven, in da si bo za vedno zapomnil, kako mamica diši, da jo bo spet našel, ko pride čas.«

Novi župani

Župan, ki bo ostal gasilec

Občino Komenda bo prihodnja štiri leta vodil Slavko Poglajen, ki delo občinske uprave že dobro pozna, zato se še toliko bolj zaveda težkega dela, ki ga čaka.

JASNA PALADIN

Komenda – Volivci občine Komenda so se odločili za spremembe, saj so v drugem krogu županskih volitev prepričljivo izvolili kandidata, ki ni imel podpore dosedanjega župana Tomaža Drolca. Izvolili so 55-letnega Komendčana Slavka Poglajna, dosedanjega vodjo občinskega režijskega obrata, ki bo svoj županski mandat uradno nastopil po konstitutivni seji komendskega občinskega sveta, ki bo v četrtek, 6. novembra.

Čeprav je bilo ob najinem pogovoru do konstitutivne seje še dva tedna, časa za počitek po dolgi in naporni predvolilni kampanji in za priprave na županovanje preprosto ni. V občini poteka kar nekaj komunalnih projektov, zato ima tudi režijski obrat te dni veliko dela. Svojo delovno mizo bo, kot pravi, praznil postopoma, z novo službo pa mu ne bo treba zamenjati okolja, saj se bo preselil le v drugo nadstropje

občinske stavbe, v kateri ima prostore tudi režijski obrat. Tam ga že čaka znana ekipa občinske uprave, ki ga je – česar je zelo vesel – na volitvah odkrito podprla, prav tako se je večina z njim veselila že na večer izvolitve. »Vikali se tako tudi zdaj ne bomo,« pravi novi župan, ki je na občini Komenda zaposlen že petnajst let, pred vodenjem režijskega obrata pa je bil celo direktor občinske uprave, zato zakonodajo, posebnosti lokalne samouprave in delovanje občin zelo dobro pozna.

Pa se te dni skozi občino pelje z drugačnimi očmi? Vidi kakšen problem več kot prej? »Probleme sem videl že prej, a škarje in platio nista bila v mojih rokah. Marsikaj bi naredil drugače in zdaj bo priložnost za to. Sicer bo, glede na nezavidljivo stanje občine, težko in tega se dobro zavedam, a dela pod pritiskom sem vaje. Ko pridejo težki trenutki in pomembne odločitve, se je treba ustaviti, za

hip razmisliti in nato odločiti. Nikoli ne reagiram na hitro, saj so takšne odločitve pogosto lahko povsem napačne,« nam pove mož, oče, tudi že dedek, predvsem pa dolgoletni gasilec. »Osem let sem bil tudi član dobrodelne Ustanove Petra Pavla Glavarja, a res je, da me večina občanov pozna kot gasilca. Mnogi so me spraševali, ali bom zdaj še gasilec, zato vsem sporočam, da sem gasilec in da bom gasilec tudi ostal, saj je to preprosto moj način življenja.« Slavko Poglajen tako ostaja poveljnik PGD Komenda, pozivnik pa bo njegov zvesti spremljevalec tudi zdaj, ko je bil izvoljen za župana.

Že kot gasilec je bil vajen tega, da mora biti svojemu delu predan in za posredovanje pripravljen noč in dan, zato županovanje, za katerega radi rečemo, da je služba, ki traja 25 ur na dan, spremembe v tem pogledu ne bo prineslo. Pa je vseeno kaj, čemur se zdaj ne bo odpovedal? »Vsakoletnemu

Slavko Poglajen bo mesto vodje občinskega režijskega obrata za mesto župana občine Komenda uradno zamenjal po konstitutivni seji, ki bo v četrtek, 6. novembra.

enotedenskemu smučanju na Rogli se verjetno ne bom odrekel, saj je to najboljši način, da si spočijem in izpra znim glavo, pa tudi

odbojki ne, saj sem jo doslej vsaj enkrat tedensko igral v komendski športni dvorani, včasih pa tudi sodim, saj sem odbojcarski sodnik,«

nam še pove in poudari, da ima pri delu vseskozi močno podporo svoje družine – žene Mihaele in obeh sinov, in nič drugače ni bilo ob volitvah. Jedro volilnega štaba je namreč sestavljala prav njegova najožja družina. »Za župansko kandidaturo sem se naprej odločil sam pri sebi, nato pa odločitev sporočil družini, ki me je takoj podprla. Mihaela se je zato letos odločila, da ne bo kandidirala za občinsko svetnico, saj je bila vseskozi trdno prepričana v mojo zmago, zato je ves svoj čas in energijo raje usmerila v mojo volilno kampanjo.«

Čeprav je Slavko Poglajen doma v samem središču Komende in se do gasilskega doma vsakokrat odpravi kar peš, se bo v župansko službo vozil z avtom. Sestankov v Ljubljani in okoliških občinah ter terenskega dela doma bo zdaj namreč veliko več. Že prihodnji teden bo tako začel dokazovati, ali so se volivci s svojo izbiro odločili prav.

Raje več delam in manj govorim

»Sem človek dejanj, takega me občani poznajo in to od mene tudi pričakujejo,« pravi novi šenčurski župan Ciril Kozjek.

SIMON ŠUBIC

Na dogovorjeni pogovor z novim šenčurskim županom Cirilom Kozjekom je bilo treba počakati približno pol ure, za kolikor se je zavlekel kolegij z občinsko upravo, na katerem so razpravljali o občinskem proračunu za 2015. Kako kaže za prihodnje leto, smo ga zato najprej pobarali. »Proračun za 2015 je sicer še v prvih povojih, a trenutno kaže, da bomo imeli okoli 6,34 milijona evrov prihodkov, potrebovali pa bi vsaj še tri milijone evrov več, če bi hoteli uresničiti vse načrtovane investicije. Nekaj bo sicer ostalo še presežka iz letošnjega proračuna, a zagotovo premalo. Tako majhnega proračuna v Šenčurju v zadnjih letih nismo imeli, nekaj tudi na račun napovedanega zmanjšanja prihodkov od države, najbrž pa smo tudi načrtovali malo preveč investicij za prihodnje leto. Vsekakor jih bo treba sedaj razporediti v naslednja leta. A počakajmo še, gre le za osnutek proračuna, ki ga bo občinski svet obravnaval sredi novembra. Ne vemo tudi še, koliko

evropskih sredstev bomo pridobili. Ko bo razdelitev znana, bo proračun precej lažje sestaviti,« je razložil.

Sestavljanje proračuna za naslednje leto pa ni edina zadeva, s katero se 63-letni Voklanec, ki so mu volivci na oktobrskih volitvah že v prvem krogu izrekli skoraj 60-odstotno podporo, ukvarja v prvih dneh županovanja. »Najprej smo pregledali stanje pri tekočih investicijah v severnem delu občine, saj skušamo čim prej dokončati cesti Luže–Visoko in Visoko–Hotemaže, kjer je še nekaj odprtih problemov s pridobivanjem zemljišč. Takoj sem se seznanil tudi z realizacijo letošnjega proračuna, aktivno se pogovarjamo o prenosu upravljanja športne dvorane z Osnovne šole Šenčur na občino, podobno pa tudi za prenos upravljanja celotnega športnega parka na občino. O možnosti povezovanja se že pogovarjam z okoliškimi župani, čim prej pa bi se rad sestal tudi z novim kranjskim županom na temo kolesarske povezave med Šenčurjem in Kranjem. Že prihodnji teden se bomo srečali tudi

s predstavniki Direkcije RS za ceste glede ureditve ceste Brnik–Šenčur, še posebej pa krožišča v poslovno cono, saj bomo direktorju predlagali drugačno ureditev, ki bo cenejša in zato za državo najbrž bolj sprejemljiva,« je povedal.

Novi šenčurski župan zase pravi, da je človek dejanj, po tem ga občani tudi poznajo in to od njega pričakujejo. Konkretnost v besedah in dejanjih sta posledica tridesetletnega dela v gospodarstvu, natančneje v Iskri oz. Iskratelu, kjer je bil nazadnje vodja vzdrževanja telekomunikacijske opreme, pa tudi dela v družinskem vrtnarskem podjetju, dodaja. »V družinskem podjetju, dokler ga nisem prepustil sinu in hčeri, sem bil kot prokurist odgovoren za finance in investicije, pri katerih sem ves čas pazil, da ne bi ogrozile ostalega družinskega premoženja. Enako bom pristopil tudi k vodenju občine.«

V lokalno politiko je vstopil leta 2000, ko se je včlanil v SLS, dve leti kasneje je postal predsednik strankinega občinskega odbora in bil izvoljen za občinskega svetnika.

Ciril Kozjek, novi šenčurski župan / Foto: Gorazd Kavčič

Leta 2003 je prvič prevzel podžupansko funkcijo in jo opravljal vse do letošnjih volitev, na katerih je kandidiral kot skupni kandidat SLS in SDS. »Že pred izvolitvijo sem nenehno poudarjal, da se v občinskem svetu ne bomo

delili na leve in desne ter da bomo skupaj delali za dobrobit občank in občanov. Ne nazadnje imamo zelo podobne programe, ki se razlikujejo le v podrobnostih.«

Odločitev, da kandidira za župana, ni bila težka,

pravi, ker je v zadnjih dvanajstih letih dodobra spoznal delovanje občine, strukturo proračuna in problematiko vseh naselij in društev. »Nekateri pravijo, da bo z mojo izvolitvijo v Šenčurju vse po starem, a ne bo ravno tako. Že ob primopredaji poslov sva se z nekdanjim županom strinjala, da vsaka nova metla prinese tudi nov red, nov način dela in razmišljanja,« zagotavlja Kozjek, ki sicer prva dva župana Franca Kerna in Mira Kozelja spoštuje in se z njima tudi večkrat posvetojuje. »Oba sta se po načinu vodenja občine razlikovala in sam skušam od vsakega potegniti najboljše stvari, tako kot tudi od uspešnih županov v okolici.«

Ciril Kozjek je v prostem času navdušen igralec namiznega tenisa, na rekreativni ravni se z njim intenzivno ukvarja zadnjih deset let in je na jakostni lestvici igralcev v rekreativni skupini od 60 do 65 let trenutno na petem mestu v Sloveniji. Rad tudi kolesari in obiskuje najvišji šenčurski vrh – Apnišče (742 metrov).

Na robu

Vrnitev v rodni kraj, 2. del

Spočetje

MILENA MIKLAVČIČ

usode

»Mogoče je prav, da na tem mestu povem še to, kaj se je zgodilo s stricem Jožetom. Njegov zakon je bil jalov, žena, ki ni mogla več prenašati žalitev in trpinčenja, pa je leta 1943 naredila samomor. Utopila se je. Stric si izgube ni preveč jemal k srcu, saj si je že po treh mesecih našel drugo. A tudi s to ni imel sreče. Otrok ni in ni hotelo biti.«

Bilo je zgodaj jeseni, ko je Ida pri sosedovih pomagala pobirati krompir. Bilo ji je kakšnih štirinajst let. Ne več. Skupaj z ostalimi je od daleč gledala četo fantov iz bližnjih in daljnih vasi, ki so jih mobilizirali Nemci. Nekdo je povedal, da jih bodo naložili na vlak in odpeljali proti

severu, menda na Dansko ali Nizozemsko, na urjenje.

»Pozno zvečer, vsi so že spali, le jaz sem bedela, ker sem v kuhinji ob soju ognja v štedilniku brala, nenadoma zaslišim pritajene korake pod oknom. Zelo sem se ustrašila, vseeno pa me je premagala radovednost. Pri zadnjih vratih sem se splazila ven in prej, preden sem zajela sapo, z glavo treščim v fanta, ki je čepel pri tleh in se je v trenutku, ko me je zagledal, sunkovito dvignil. Ida, lepo te prosim, skrij me! je šepnil, ko me je prijel za roko. Njegova dlan je bila ledeno mrzla, pa saj ni bilo nič čudnega, bogvedi, koliko časa se je revež zadrževal po grmovju! V trenutku sem se odločila. V bregu smo imeli skopano klet, kamor smo shranjevali različne pridelke. V kotu je bilo naložene precej šare, s skupnimi močmi sva za njo naredila kotichek, ki je bil komaj dovolj velik za sedenje. V skopih stavih mi je povedal, da mu je ime Janko in da se je odločil, da v nemško vojsko ne gre. Niti sanjalo se mi ni, v kaj se podajam, ko sem mu priskočila na pomoč. A je bil že na prvi pogled zaupanja vreden, zato mi tudi kasneje, ko sem mu na skrivaj nosila hrano, ni bilo žal. Nekoč me je

zalotila mama, ko sem zvečer smuknila k njemu. Bila je zgrožena, bolj kot nevarnosti, da ga kdo odkrije, se je bala, da mi stori silo. Vso noč nisem spala, tako me je bilo sram njenih besed. Janko je zimo prebil pri nas, spomladi pa se je poslovil z obljubo, da se še vrne. Ob slovesu mi je izročil zapestnico, ki jo je izdelal iz tanke vrvice. Ko boš še malo kruha pojedla, pridem potem in se poročim s teboj, je dejal, potem pa ga nisem več videla. Po vojni, ko se je bilo treba javiti na krajevnem uradu, pa se je o njem spet pričelo šušljati med ljudmi. Pripovedovali so, da je stopil pred komisijo in prednje na mizo položil dve pištoli. Ko so ga vprašali, zakaj ni šel v partizane, jim je odgovoril: Če bi se vsi skrivali, tako kot sem se jaz, bi bilo vojne hitro konec. Nekateri so se ob teh besedah zasmjeli, pa so jih potem za kazen vrgli iz komisije, drugi so slišano vzeli kot žalitev in so dosegli, da so Janka za leto in pol zaprli,« se spominja Ida.

A ko je bil fant spet na svobodi je prej, preden je šel domov, stopil do Ide in jo kar naravnost vprašal, če je pojedla že dovolj kruha, da se lahko poročita.

Poroka je bila zelo skromna, pravzaprav nenavadna.

Idina mama, četudi se je bližala petdesetem letu, je spet skrivnostno zanosila. Svatje so se nasmihali, ko so zraven neveste opazili nosečnico.

»Tudi meni je bilo nerodno, a kaj sem mogla?! Tik preden smo se usedli na voz, da zapeljemo do cerkve, me je mama poklicala k sebi in mi rekla: Včasih v ženski zagori zelo močan ogenj. Če ga ne bi pogasila, ji posledice lahko udarijo na možgane. Pojma nisem imela, o kakšnem ognju govori, k poroki sem namreč šla nedolžna, a ko se je mama pobožala po trebuhu, mi je bilo vse jasno. Zdelo se mi je, da je pravi trenutek, da jo vprašam, kdo je oče otroku, a je le zmajala z glavo. Pomembno je, kakšna je mati, ki otroka rodi, je dodala, preden me je porinila skozi vrata, češ, sedaj pa pojdi, ženin te čaka.«

Po poroki se je Ida preselila na Jankovo domačijo. Ogromna hiša, ki ji tudi barbarsko opustošenje in uničenje ni prišlo do živoga, je bila prazna. Mama je živela pri eni od hčera, oče je tik pred koncem vojne umrl, štirje bratje pa so se izgubili po svetu.

»Bilo je res strašljivo! Neznanci so poruvali okna iz sten, uničili so bohkov kot, potrgali deske s tal. Kamro, kjer sta spala ded in babica, pa so imeli za stranišče. Preden sem pospravila človeški drek, da ni več smrdelo, je trajalo več tednov.

Kar sama sva se lotila dotrajanih tramov. Strešno opeko, kar je je manjkalo, pa sva si sposodila na domačijah,

ki so bile brez lastnika, ker so jih ali pobili ali so umrli v taboriščih. Lastnoročno sem skopala graben, po katerem je potem tekla gnojnica iz hleva na travnik. Napeljala sva tudi vodo, da sem jo potem imela v veži tik zraven kuhinjskih vrat.«

Z Jankom sta se imela zelo rada, a kaj, ko ni hotelo biti otrok. To ju je zelo čudilo, saj sta verjela, da je Ida vsaj toliko plodna kot njena mama, ki je vsakič, ko je počepnila, tudi zanosila. Bala se je, da jo je doletela usoda strica Jožeta.

»Poleg Lipeta sem pazila še na najmlajšega bratca Zdravka, saj sta zelo rada prihajala k meni. Mama pa je bila vesela, če se ju je znebila. Pravzaprav ji kaj dosti tudi nista pomenila. In potem se je zgodilo še nekaj: vrnil se je tudi oče! S seboj je pripeljal deklico, najmlajšo od otrok, ki jih je imel s Katico. Še danes mi je žal, da nisem bila zraven, ko sta si z mamo zrla v oči. Menda sta oba jokala in mama je bila takrat presrečna, da obeh fantkov, ki jih je rodila v očetovi odsotnosti, ni bilo doma. Oče je prinesel s seboj tudi precej denarja, tako da je mama čez noč postala gospa. Ni ji bilo več treba hoditi pomagat kmetom, z očetom pa sta doživljala ponovne medene tedne, ki so, jasno, spet rodili konkretne sadove. Žal so njuno ponovno snidenje precej zagrenile govornice, ki so očetu prihajale na ušesa. A je moral, hočeš nočeš, potlačiti moški ponos in se sprijazniti, da ima zelo

živahno ženo. Zavedal se je, da če se umakne drugam, bo spet pričela loviti druge moške. Mama je kljub letom – imela jih je že dvainpetdeset – rodila hčerko, a tudi zanjo ji ni bilo dosti mar, saj se je otrok kmalu preselil k meni. Ne morem povedati, kako sem trpela! Dala bi vse na svetu, da bi lahko imela lastnega otroka, pa se to ni in ni hotelo zgoditi. Janko je bil zelo priden, domačijo sva spravila v red, v hlevu je bilo ravno prav živine, nič nama ni manjkalo – le otrok nisva imela. Potem pa me le pregovori, da se odpeljeva v Ljubljano, k zdravniku, da pregleda, kaj je narobe z mano. Mislila sem, da se bom v tla vdrla, ko mi je zdravnik – zelo siten in zadirčen je bil – ukazal, naj zlezem na tisto belo mizo. Vse me je bolelo, ko me je pregledoval, potem pa ukaže sestri, naj pokliče še moža. Ko smo bili spet sami, nama pove, da imam dvorogo maternico, ki naj bi bila razlog za najine težave. In potem – groza vseh grozot – je možu začel razlagati, kako mora leči name, da pa se mogoče vseeno posreči. Mislim, da so naju oba tiste besede pošteno zablokirale, da sva kakšen mesec živela kot brat in sestra. Še v oči si nisva upala pogledati. Potem pa Janko udari po mizi, češ, če se nisem bal zapora, se ne bom bal lastne žene. In me je odvrle v spalnico in naredil tako, kot mu je bilo naročeno. In to – kot se je izkazalo čez devet mesecev – zelo uspešno!«

(Se nadaljuje)

Žalovanje in obžalovanje

DAMJANA ŠMID

moj pogled

Star mož je sedel na klopici ob obali. Vsi so vedeli, zakaj sedi sključen in potr. Njegova žena je umrla. Deček je pritekkel k njemu in sedel na klopco. Sedela sta tam, dokler ni deček odšel nazaj k svoji mami. Vprašala ga je, kaj sta se pogovarjala s starim možem. Odgovoril je, da se nista pogovarjala. Kaj sta pa potem delala? »Nič. Samo pomagala sem mu jokati.«

Tako preprosto, pa vendar težko je ljudem stati ob strani, ko so žalostni. Vsi bi radi nekaj pomagali, delali, čarali, bili koristni in aktivni. Nihče pa ne mara jokati z drugimi, sedeti in samo biti. Kot da je narobe biti nemočen. Kot da je žalost šibkost, ki jo moramo pregnati s čimerkoli. Žalovanja se bojimo. Čeprav so izgube del življenja in ne izgubimo ljudi samo ob smrti. Ampak smrt je tako dokončna. To je najhujše, ta dokončnost. Zares ni več upanja na eno samo misel, na zadnji

objem, na stavek, ki bi ga lahko rekli, pa ga nismo. Če bi vedeli

Ves čas se obnašamo, kot da smo večni. Čakamo na boljše priložnosti. Da bo oni drugi spregledal in prišel nasproti. Da bomo že uredili nekega dne. Na kaj čakamo? V garancijski list so nam pozabili vpisati datum uporabe. S kom naj se pogajamo, ko je konec? S kom naj sklepamo kupčije, da bi nam vrnil nam ljube, mrtve ljudi? Najboljše je živeti, živeti ves čas. Živeti do konca. Opraviti stvari, ki nas bremenijo, takrat, ko smo živi. Le tako bo žalovanje vredno človeka, ki smo ga ljubili. Sicer nastane iz žalovanja – obžalovanje. Obžalovanje, ker nismo naredili, slišali, se opravičili, objeli, ljubili, pomagali, ko bi vse to še lahko. Obžalovanje ne koristi nikomur. Niti živim niti mrtvim. Zamujenega ne moremo nadomestiti s spomenikom, z rožami in s svečami.

Dan mrtvih nas kvečjemu spomni, da še lahko naredimo boljše, zase in za tiste, ki so ostali. Če znamo to uvideti, potem ima vsaka smrt smisel za žive.

Se družina poveže ob smrti, ali nadaljuje vsak svoj skregani, križarski pohod, vse do zapuščinske razprave na sodišču? Včasih bi bilo boljše, če bi živi malo manj mislili na materialne dobrine, ki jih bodo zapustili, in malo več živeli. Kaj nam pomaga hiša, če v njej ni življenja? Preveč je teh ostankov bivališč širom po naši deželi, ki zevajo prazni in sporočajo o tem, kdo je živel tam. Sodniki pa razpravljajo o tem, kdo bi lahko živel tam. Ni zidovje pomembno, ampak dom. Tega bi se morali starši zavedati že davno prej. Koliko obžalovanja bi prihranili vsem žalujočim.

Ena izmed ljubih prijateljic, mama treh otrok, je eno izmed hčerk izgubila v prometni nesreči. Takoj ko

ljudje izvedo za njeno zgodbo, jo pomilujejo in se jim smili. Ona pa pravi takole: »Naj se vam ne smilim. Bilo je težko, najtežje. Ampak lahko živim z mislijo, da sva s hčerko preživeli najlepša leta. Ničesar mi ni potrebno obžalovati. Hčerka bi želela, da živim naprej. In jaz živim, zase, zanjo in za vse, ki so ostali. To je največ, kar lahko naredim.« Zaradi kvalitete njunega skupnega življenja je samo žalovala, ne pa tudi obžalovala.

Ljudje ostanejo sami s svojimi občutki in mnogi od teh niso zdravilni niti odrešilni. To so občutki jeze, dolžnosti, nemoči, ki v večini primerov izzovejo občutke krivde. Vendar smrt in krivda nista prijatelja, zato ju nikakor ne moremo združiti. Smrt in življenje pa sta prijatelja, naravna, od nekdanj. Mogoče je danes še težje razmišljati o smrti, ker je vsak napor povezan z nekim dosežkom, pogosto

presežkom. Težje nam je, ker nismo povezani z naravo in skoraj ne občutimo več rojevanja novega in umiranja starega. Bolj kot se oddaljujemo od narave, večja je želja premagati tudi smrt. Kot bi želeli premagati življenje. Bežimo iz situacij in občutij, ki nas bolijo – v delo, v omame, v nezdrave odnose. Na koncu smo spet na začetku. Ko se poslovimo od ljubega človeka, se srečamo z vsem lepim in grdim. Namesto da bi se ukvarjali s tem, si dovolili, da nas prevzame bolečina, tečemo naprej. Tako nikoli zares ne odžalujemo. Velikih izgub se ne da izbrisati in napolniti z juhuho doživetij. Vedno ostane prazen prostor. Mogoče je edini način, da ga napolnimo z življenjem. Vendar je tudi bolečina del življenja. Ko zmanjka solz, je čas za smeh. Ko bomo v teh dneh stali ob grobovih, se spomnimo na to. Smo si ob vseh naših izgubah sploh dovolili jokati?

Zanimivosti

Planinski izlet: Škocjan/ferata Kanzianiberg (795 m)

Vonj po izpostavljenosti

Učni poligon za pravilno gibanje po feratah. Najvišja ocena je C. Škocjan/Kanzianiberg ni znan le med feratarji, temveč predvsem med športnimi plezalci, saj so stene daleč naokoli znano plezališče.

JELENA JUSTIN

Preden se odločimo, da obiščemo kakšno ferato, se pravi zavarovano plezalno pot, ki načeloma ne poteka po naravnih prehodih, ampak je postavljena rahlo »posiljeno«, je dobro, da pridobimo ustrezno znanje pravilnega gibanja po feratah. V Sloveniji imamo le eno, t. i. ekstremno športno ferato, in sicer v Vinski gori nad Velenjem. Nobena zavarovana plezalna pot v Julijskih Alpah se ne da primerjati s feratami, ki jih poznamo iz tujine; iz Italije ali Avstrije. Kam bi se zapeljali, da bi se poučili in naučili pravilne tehnike ter uporabe samovarovalnega kompleta?

Predlagam, da se čez Korensko sedlo zapeljemo proti Beljaku. Ko pridemo do glavne ceste, zavijemo desno proti Beljaku in kmalu spet desno proti kraju Brnca/Fürnitz, ki mu sledi Bekštanj/Finkenstein. Tam zavijemo desno proti Staremu gradu/Altfinkenstein. Cesta se začne vzpenjati in ko zagledamo stene na levi strani, smo že na parkirišču.

Višinska razlika, ki jo premagamo pri plezanju po feratah, je 200 metrov. Smer obhoda, žal, ni označena, se pa držimo smeri urinega kazalca. Vstopna skala je tehnično najzahtevnejša, saj doseže oceno C. Sledi prehod do velike razpoke, kjer

se težavnost ponovi, B/C. Za razpoke se ferata požene navzgor. Nekako sledimo smeri urinega kazalca oz. si ogledamo, kjer se ponovno začne jeklenica. Dejstvo je, da so dolžine kratke, da se da izstopiti praktično vsakih nekaj metrov. Škocjan/Kanzianiberg je res odličen učni poligon. Že kmalu na začetku se sprehodimo preko mostička, ki ga predstavlja precej tanko drevesno deblo. Nad deblom je jeklenica, na katero se pripnemo in se sprehodimo na drugo stran. Naslednji adrenalinski šok predstavlja most v obliki jeklenice. Ja, prav ste prebrali. Sprehodimo se preko jeklenice, vzporedno z višino naših ramen pa sta še

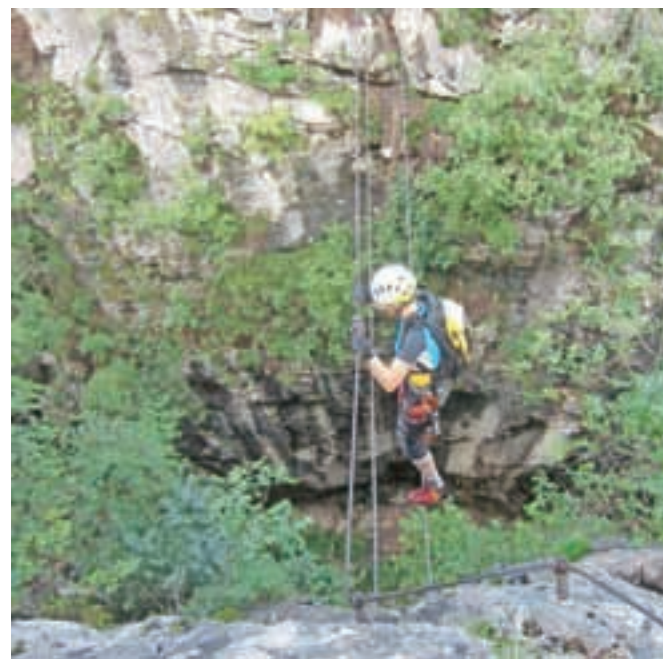
dve jeklenici, na katere se pripnemo in gremo čez. Vsekakor trening za ravnotežje in psiho, seveda.

Ko smo na drugi strani oz. na drugem kamnitem stolpu, se spustimo po zlizanih skalah navzdol, prestopimo na drugo stran in se sprehodimo do stene, ki je pred nami. Zagledamo lestev, po kateri se povzpne do jeklenice, ki se povzpne naravnost navzgor, nato zavije desno. Kmalu smo pri tehnično precej zahtevnem delu, C, ki je rahlo previsen. Jeklenica nas vodi navzgor, nato pa zavije levo. Malce se moramo nagniti na ven, v pomoč nam je tudi nekaj skob. Prečimo v levo, stopi so precej dobri, nato pa sestopimo skoraj navpično navzdol.

Sprehodimo se do vrha, kjer je tudi cerkva, nato pa začnemo sestopati po eni od ferat. Tik pred parkiriščem, ko smo že skoraj na ravnem, pred seboj zagledamo ogromno skalo, ki se ji lahko izognemo ali pa tudi ne. Jeklenica nas požene na vrh, nato pa gre desno in okoli skale. Izpostavljeno in zanimivo.

Škocjan/Kanzianiberg je po feratarsko plezališče, ki se širi. Delček območja je trenutno zaprt, zaradi gnezdenja ptic. Skratka, poučno in zanimivo popezavanje je bilo.

Nadmorska višina: 795 m
Višinska razlika: 200 m
Trajanje: 2 uri
Zahtevnost: ★★★★★

Prečenje mostu v obliki tanke jeklenice. / Foto: D. G.

Delček ferate, ki je odličen učni poligon. / Foto: Jelena Justin

Pogled na stene v Škocjanu/Kanzianiberg / Foto: Jelena Justin

Jelena Justin je v tretji knjigi zbrala 92 vzponov, ki jih je opravila v zadnjih štirih letih.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Redna cena knjige je 20 EUR. Če jo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu je

15 EUR * poštnina

Gorenjski Glas

Štirideset milijonov mozaičnih kamenčkov

ALENKA BOLE VRABEC

mizica,
pogrni se

Topola. Mestece v Šumadiji, 80 km južno od Beograda, ki ima nekaj več kot 5400 prebivalcev. Veliki sejem domače obrti. Ražnji, veliki glinasti lonci na živem ognju, v katerih se cmari s tremi vrstami mesa in slanine »svatbeno zelje«. Raznovrstne stojnice, postavljene ob ulici v položen breg. Na koncu ulice visoka železna ograja. Oplenac. Prostran park, na vrhu griča pa cerkev Sv. Jurija z osrednjo veliko kupolo in štirimi manjšimi. Mavzolej kraljevske rodbine Karadorđević iz snežno belega marmorja, zgrajen v letih 1910–1930. Zunaj sončen jesenski dan, znotraj mavzoleja pa bleščava barv. Freske, na njih

je 725 kompozicij, so narejene iz 40 milijonov mozaičnih kamenčkov v 15.000 niansah iz beneškega stekla. Posnetki fresk iz šestdesetih srbskih samostanov. Kristus, »Bogorodica« z avrelo iz čistega zlata, evangelisti, angeli, svetniki in vsi srbski srednjeveški vladarji. Velikanski lestenec v obliki obrnjene krone. Oplenac je zagotovo edinstven srbski religiozni spomenik. V kriпти je 22 kvadrato oblikovanih sarkofagov, zadnja bivališča Karadorđević. Na sarkofagu kralja Aleksandra, ki je 9. oktobra 1934 omahnil v Marseillu pod strelom atentatorja, veliko svežega cvetja. Obiskovalci se pogovarjajo šepetaje.

Preprosti ženički v poznih letih ne gre v glavo, da svojemu nekdanjemu kralju ne sme prižgati sveče. V hiši kralja Petra I. so razstavljene insignije, dragotine in umetniški predmeti, med njimi neprecenljiva ikona v velikosti 73,5 x 67,5 cm, izrezljana iz biserovine, dar jeruzalemske cerkve, ki predstavlja Zadnjo večerjo. Hermannu Göringu je padla v oči, ko je prišel na Oplenac na pogreb kralja Aleksandra in svečano prinesel venec z napisom Našemu velikemu sovražniku – Nemški rajh. Po začetku II. svetovne vojne je bila ukradena in Göring jo je imel v svoji zbirki umetnin, dokler 1947 ni bila vrnjena v Beograd.

Naj si kupim kaj za spomin? Jasno, Srpski narodni kuvar znanega chefa Milijana Stojanića.

Starinska sarma z orehi

Za 4 osebe potrebujemo: 20 listov kislega zelja, 3 srednje velike pore, 1 šalotko, 100 g riža, 200 g korenja, 50 g sesekljanih orehov, 1 žličko ostre paprike po okusu, 1 žličko sesekljanega peteršilja, olje, sol, poper, 1 lonček kisle smetane.

Por očistimo in ga narežemo na tanke kolobarčke. Očiščeno korenje nastrgamo. Na srednje vročem olju najprej pražimo sesekljamu šalotko in por. Nato dodamo po okusu žličko ostre paprike, da paprika zadiši.

Pridamo korenje in še malce prepražimo. Začinimo s soljo in poprom, peteršiljem ter vejico osmukanega timijana. Lahko uporabimo tudi sladko papriko, vendar bo okus precej manj pikanten. Na koncu dodamo še opran, odcejen riž in orehe. Malce ohladimo. Previdno nadevamo zmes na zeljne liste, liste zvijemo, a ne pretrdo, ker se riž med kuho napne. Sarmice zložimo v primerno posodo, najboljša je glinata, jih prelijemo s čisto zelenjavno juho, zavremo, znižamo temperaturo in kuhljamo približno 1 uro. Od časa do časa posodo potresemo, da se sarmice ne primejo. Posebej ponudimo kisló zemlje in kisló smetano.

Živi v mestu mrtvih

MIHA NAGLIČ

mihovanja

Dan mrtvih je samo eden v letu. Vse dni pa obstaja na Slovenskem poleg vseh živih mest in vasi tudi velikansko mesto mrtvih. Tvorijo ga vsa pokopališča in grobišča v tej deželi. V tem mestu počivajo posmrtni ostanki vseh, ki so v teh krajih živeli nekoč. Pa so vsi po zakonu narave tudi umrli, po njih je ostalo najmanj tisto, kar je na pokopališčih. Mnogi verujejo, da so še vedno nekje tudi njihove duše, da duhovno sploh niso umrli. Najmanj, kar lahko z gotovostjo zatrdimo, je to, da oživijo v nas, kadar se jih spomnimo. Spomnimo pa se jih predvsem 1. novembra, mnogih tudi v drugih letnih časih.

Zgodovinar Jože Dežman v svojih spisih uporablja oznako »slovensko mesto mrtvih«. Z njo označuje predvsem skrita in pozneje razkrita grobišča vseh tistih, ki so jih med drugo svetovno vojni

in po njej pobili in nato skрили v zemljo kot poginule živali, brez obreda pokopa in pomnika, kar je sicer skupna značilnost vseh človeških civilizacij od najstarejših časov do danes. Odrekati nekomu pravico do pokopa in označenega groba je največje ponižanje, ki ga umrli lahko doživi še po smrti. Takšno kazen je tebenski kralj Kreon izrekel nad padlim nečakom Polinejkom, ker je v državljanski vojni sodeloval na poraženi strani. Polinejkova sestra Antigona prekrši stričev prepoved in bratovo truplo pokoplje, za kar tudi njo doleti smrtna kazen. V zgodovini se ponavljajo nekateri vzorci, ki so očitno večni. Predstavlajte si, da bi si v naši deželi nekateri že poleti 1945 upali odkopavati trupla iz množičnih grobišč pobitih nasprotnikov novega režima in jih vozili pokopavat na posvečena pokopališča! Česa takega si seveda nihče ni upal, nato dejstvo sta si drznila javno opozoriti šele Edvard Kocbek (1975) in Spomenka Hribar (v osemdesetih), ki si je zato prislužila častni naziv slovenska Antigona.

Na Glasovi preji o prvi svetovni vojni v Gorenjskem muzeju smo izpostavili še eno zgodovinsko dejstvo te vrste. Opozorili smo na slovensko in gorenjsko mesto mrtvih, ki ga tvorijo vojaška pokopališča, spomeniki in drugi pomniki padlim v letih 1914–1918. Množico vojakov, ki so padli takrat, so času primerno pokopali in njihove grobove označili.

V letih od 1925 do nove vojne so se veterani, ki so vojno preživeli in se povezali v Zvezo bojevnikov, odločili, da padlim tovarišem postavijo javne spomenike. Tako je nastalo celo gibanje in vrsta slovesnih odkritij. Samo na Gorenjskem so postavili 75 spomenikov in nanje napisali več tisoč imen. Ker pa jih niso postavili povsod, je ostalo še kakih 800 imen, ki niso spomeniško izpisana. Število vseh žrtev med Slovenci v prvi svetovni vojni je okrog 36.000, od tega okrog 4000 Gorenjcev.

V naslednjih dneh se bo širom po Slovenskem dogajala velikanska procesija, v kateri bomo obiskovali grobove in pokopališča v slovenskem mestu mrtvih. Živi bomo romali na kraje, kjer počivajo mrtvi, in se poklonili njihovemu spominu. V letu, ko mineva sto let od začetka prve od dveh največjih vojn vseh časov, bi lahko še posebno pozornost izkazali spomenikom, na katerih so napisani padli v tisti vojni. Napisani; njihova trupla so ostala v grobiščih na bojiščih. Zgodovinar Marko Štepec je obiskal mnoga grobišča v nekdanji Galiciji, ki je danes v Ukrajini, in ve povedati, da so na mnogih poimensko ali skupinsko napisani tudi slovenski vojaki. Slovensko mesto mrtvih sega torej daleč čez meje države in je večje od nje. V njem počiva veliko več umrlih, kot je v tej državi živih. Ne le spomina, tudi spoštovanja vredno dejstvo!

Vaš razgled

Gasilce s starodobnima opravo in opremo je na »nujni« vožnji v stari del Kranja pred dnevi ustavil potopni stebriček. K sreči so hiteli le na preventivno prireditev ob mesecu požarne varnosti, tako da izgubljene minute niso bile usodne za premoženje Kranjčanov. No, resnici na ljubo v današnjem času s takšno gasilsko opremo tudi ne bi bili kaj prida uspešni pri gašenju požarov. Sodobno opremljeni kranjski poklicni gasilci pa po našem vedenju tako ali tako nimajo težav pri vstopanju v mestno jedro. S. Š. / Foto: Tina Dokl

Parkiranje po kranjsko ali dober avtomobil še ni zagotovilo, da ga upravlja dober oziroma obziren voznik. Tako nekako bi lahko tudi pospremili zgornjo fotografijo, ki prikazuje ne prav uspešen poskus parkiranja na enem od parkirišč v Kranju, kjer parkirnih mest že tako ni prav na pretek. S. Š. / Foto: Tina Dokl

Eksplzivne knjige in revije

MARKO JENŠTERLE

Resno, a sproščeno

Nova revija je bila nekoč pojem intelektualne opozicije bivšemu sistemu. Debelo revijo, ki je vsakič izšla v obsegu knjige, so ljudje čakali tako nestrpnost, kot bi šlo za običajno tedensko revijo, natisnjeno v barvah in na luksuznem papirju. Ampak v Novi reviji ni bilo fotografij in še manj barv. Samo udarni zelo strokovni teksti, ki so zabijali žeblje v krsto propadajočega sistema. To so bili časi, ko so knjige in takšne revije, kot je bila Nova revija, opravljale funkcijo, ki jo imata običajno dnevno časopisje in tedenski tisk. Večina tega tiska zaradi cenzure ni mogla normalno poročati o perečih problemih, zato

so se aktualnopolitične vsebine selile v literarne revije in knjige. Verjetno ni treba posebej pisati o znameniti 57. številki Nove revije, daleč najbolj udarni številki v vsej zgodovini njenega izhajanja.

Ampak vse te zasluge za narod reviji niso pomagale, da na začetku letošnjega leta proti Založbi Nove revije ne bi bil uveden stečajni postopek. Založba je bila na seznamu davčnih neplačnikov, po različnih ocenah se je znesek neplačanih davkov gibal med 500 tisoč in milijonom evrov.

Kje so vzroki, da ljudje nenadoma niso več brali revije, s pomočjo katere so se osamosvojili? Morda v

tem, da revija v novih časih ni več znala nastavljalati ogledala vsem političnim opcijam in se je jasno opredelila za podporo le eni od njih? Verjetno je kakšnega od odgovorov mogoče iskati tudi v spremenjenih bralnih navadah, saj danes ljudje še dnevnega časopisja ne berejo več. V krizi se ljudje najprej odpovejo kulturi in Nova revija je bila kulturna revija. Ampak najhujši udarec je revija doživela ravno s strani tistih, ki jim je v svoji zadnji fazi najbolj služila. Ko so se v založbi odločili za projekt Zgodovinski atlas, niso slutili, da jim bo hrbet obrnila slovenska desnica. Po poročanju Reporterja je Založba Družina zaradi

po njenem mnenju zavajajočega pogleda na zgodovino atlas umaknila iz svojega prodajnega programa, zaradi česar naj bi prodali okoli 5000 izvodov manj. Po mnenju Družine je v atlasu odbojne druge svetovne vojne prikazano skozi komunistične oči, saj so domobranci predstavljeni kot kolaboranti, OF kot osvobodilno gibanje, o zločinah in terorizmu Komunistične partije pa ni besede.

Bertold Brecht je nekoč zapisal: »Knjiga je orožje, vzemi jo v roke.« In naše knjige so res eksplozivne. Potem, ko je desnica predstavila dinamit pod Zgodovinski atlas, ga je zdaj še pod novi Slovar slovenskega

knjižnega jezika, saj v Zavodu za družino in kulturo bralce pozivajo, naj odpovedo naročila na slovar. Projekt Cankarjeve založbe je zanje sporen, ker pod pojmom družina ni več zapisano, da je to »skupnost zakonskega para z ali brez otrok«, ampak je zdaj »skupnost enega ali obeh staršev z otrokom, otroki«. Pred nekaj dnevi so v Vatikanu škofi, zbrani na sinodi z vsega sveta, zaustavili prizadevanja papeža Frančiška, da bi Katoliško cerkev odprl za vnovično poročene ločence in homoseksualce. Struja, ki v Vatikanu brzda liberalnega papeža, ima očitno v Sloveniji dobre privrženice.

RUDOLPH KUHA

Kuharski mojster Rudolph van Veen bo konec novembra ponovno obiskal Slovenijo. V živo se bo predstavil z atraktivnim kuharskim šovom. V tem času bo izšla tudi njegova nova knjiga Rudolph kuha v slovenščini.

Alenka Brun

Tokrat se bo simpatični nizozemski kuhar, 47-letni Rudolph van Veen, prepoznaven obraz kanala 24Kitchen, ustavil na Gospodarskem razstavišču 22. novembra 2014. V Marmorni dvorani ga boste lahko spremljali dvakrat: ob 14. in ob 20. uri. Celoten dogodek bo zasnovan kot gledališka točka, predstava: »Nekaj, česar ne vidite vsak dan,« pove Rudolph, ki je posebej zaradi promocije dogodka v sredo obiskal Ljubljano in se srečal z mediji. »Podoben kuharski šov v živo sem že imel v Amsterdamu, vendar z drugo tematiko. Traja uro in pol, videti pa je nekako tako, kot bi pripravljali jedi za goste v domači kuhinji, le da bo to tokrat oder dvorane v Ljubljani. Dogajalo se bo veliko, povedal bom kakšno skrivnost, kaj takega, kar je fino, da veste, dal kakšen nasvet, pa tudi kulinarčnih trikov ne bo manjkalo. Prisotna bo glasba, poskrbljeno bo za smeh, na odru se mi bodo pridružili ljudje, ki bodo asistrali, okušali.«

Rudolphova kuhinja

Rudolph bo na odru v Rudolphovi kuhinji predstavil tudi recepte iz svoje nove knjige Rudolph kuha – kuharske osnove za vse ljubitelje kuhanja, ki izide ravno v tednu, ko se bo s svojim šovom predstavil

Slovencem. Gre pa za prvi prevod knjige iz nizozemščine.

»Ogled šova priporočam vsem, ki imajo radi hrano; radi pečejo, kuhajo, gledajo kuharske šove. S seboj lahko pripeljete može, žene, otroke, vnuke, dedke, babice – resnično je namenjen vsem generacijam. Gre za simpatičen, prijateljski večer, ki ga lahko preživimo skupaj.«

Rudolph kljub temu da je Slovenijo že obiskal, ni imel veliko časa, da bi jo spoznal. Večinoma se je ustavil v Ljubljani, pa še to vedno bolj poslovnno. Slišal pa je za naše lepe gore in jezera. Ker pa v prihodnosti pripravljala še en knjižni projekt, Rudolph Balkan, v katerem bo predstavil sto najboljših tradicionalnih balkanskih receptov s svojim pridihom in jih pospremil tudi s slikovnim materialom, se nadeja, da bo takrat tudi videl nekaj Slovenije, pa Hrvaško, Srbijo

Havaji in suši

Rudolph izredno rad potuje in če bi se moral odločiti, kje bi živel, pravi, da so mu najljubši Havaji. Zaradi hrane, seveda. Ta je neka kombinacija japonske in ameriške, pa še kakšen vpliv iz sosednjih otokov zasledimo. »Zelo zanimiva kuhinja in polna okusov.«

Sploh so pa izredno svobodni, kar se tiče sušija, ki ga, mimogrede, Rudolph obožuje. Zdi se mu kot malo simpatično pecivo, kjer te

vsak nov ugriz očara. Pravi, da na Havajih pripravljajo suši na način, kot tega Japonci ne bi nikoli počeli.

Rudolph se je že pri svojih enajstih letih odločil, da bo kuhar. Kot znanemu slovenskemu chefu, ko so mu rekli, naj bo kuhar in nikoli ne bo lačen, je Rudolphu oče, ki je pokojen že dvajset let, bil pa je mornar, razložil, da je povsod po svetu enako: »Ne glede na to, kam potuješ, ne glede na to, kako čudno so ljudje videti, naj se ne bojim navezovanja stikov, ker v njihovih kuhinjah ravno tako visijo lonci, so ognjišča, se nekaj kuha ali peče.« In takrat je očeta povprašal, če bi bil on lahko kuhar.

Kuhanje in televizija

»Ravno pred nekaj dnevi smo se doma pogovarjali, da bo že trideset let, kar sem kuhar, na 24Kitchen pa sem od vsega začetka, od 1. oktobra 2011.« Rudolph se je sicer s televizijo srečal že precej prej, na gastronomskih dogodkih in tekmovanjih pa je sodeloval že od začetka svoje kuharske kariere. Pri rojstnih 27. je že prejel največjo nizozemsko kvalifikacijo na svojem področju: Certified Master Chef. Leta 2007 je uresničil svoje sanje o združitvi vseh njegovih interesov: kuhanja, priprave peciva, komunikacije in potovanja. Nastala je kuharska oddaja The Taste of Life oziroma Okus življenja – potovanja. Izjemno prepoznaven in priljubljen pa je v Sloveniji postal ravno

Rudolph van Veen ponovno prihaja v Ljubljano konec novembra. / Foto: AB

zaradi svoje pekovske oddaje na 24Kitchen.

Pravi, da lahko le ugiba, zakaj ga ljudje tako radi gledajo oziroma spremljajo. »Ne igram neke vloge. Takšen pač sem, ko kuham.«

Blizu sta mu tako peka kot kuha

O svoji restavraciji ni nikoli razmišljal, morda enkrat v prihodnosti, je pa veliko delal po različnih restavracijah, po številnih deželah.

Še vedno se uči tehnik in stilov in tako je pred letom dni recimo za nekaj časa obiskal prodajalno peciva v Maleziji, v mestu blizu Kuala Lumpurja, kjer se je učil kitajskega načina dekoracije tort.

Nikoli se tudi ni odločil, kaj mu je ljubše: peka ali kuhanje. Danes je vesel, da tega ni storil. »Menim, da si boljši kuhar, če razumeš peko, in boljši pek, če razumeš kuho in niti ni potrebno, da izbereš. Pred leti je zadeva izpadla nekako tako, kot bi bil zaljubljen v dvoje različnih ljudi, malce komplicirano, vendar sem se odločil, da lahko izpeljem oboje.«

Njegov kuharski način življenja je tudi njegov hobi. Vedno razmišlja o čem novem, vedno najde kakšen kuharski izziv. Ideja se mu včasih porodi kar tako, iz nič. Pred kratkim je pričakoval obisk prijateljev, ki imajo radi lososa. Pa je dobil idejo, da bi naredil poseben lososov sendvič. Enim se to morda zdi čudno, zanj pa je bilo to popolno doživetje, ko je razmišljal, kako bi lososovo skorjo popekel, da se ne bi skrčila, bila hrustljava in da

bi bil sendvič na koncu tudi okusen. Pomislil je na havajskega lomi lomi lososa. »Je kot tartar iz lososa. Surova riba, narezana na kocke, s paradižnikovimi kockami, mlado čebulo, korianom, z zelo malo sezamovih semen in sojine omake. In neke vmes sem pomislil še na lososovo kožo.«

Moda v prehrani

Trenutno meni, da živimo v časih, ko globalno gledano težijo ljudje k zeliščnim vrtovom, popularni so mestni vrtovi na strehah in balkonih, vse mora imeti svojo identiteto – pomembno je poreklo hrane, naša povezava s hrano. »Če ješ hamburger, hočeš vedeti, od je kod meso in malodane, kako je bilo kravi ime, kdo jo je vzredil, kaj ta kmet počne v prostem času.« Rudolph se je pošalil tudi na račun molekularne gastronomije. Velikokrat okušaš, a bolj ugibaš, kaj ješ in se prej počutiš kot v laboratoriju, namesto v restavraciji. Kajti če sam ustvarja, vseeno rad ostaja pri enostavnem.

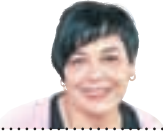
GLASOV ODER, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki Gorenjskega glasa izkoristite popust v višini 10 odstotkov. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: 040 514 975 Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA IN MARICA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Besede nekega modreca so: tam, kjer so angeli, vedno sije sonce. To pomeni, da vsak človek potrebuje nekoga ob sebi, in v tem tednu vam bo ta oseba stala ob strani. Obetajo se vam dobre novice o denarju, zato so vse skrbi odveč.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Na prijateljih boste iskali napake in se počutili skrajno osamljene. Pa ne bodo krivi oni, sami se boste zaprli v svoj svet. Kar nekaj dni ne boste našli pravega izhoda, najdete ga šele ob pravem trenutku. Pravi prijatelj zna sprejeti vse.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Naredili boste drzen korak, ki se vam bo v prihodnosti precej obrestoval, čeprav sprva ne boste opazili rezultatov. Zopet se boste obremenjevali z nepomembnimi stvarmi, zaradi katerih vas bo bolela glava. V ljubezni se vam približuje snidenje.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Zvrstili se vam bodo razni dogodki na čustvenem področju. Skušali se boste odmakniti, vendar vam ne bo uspelo. Prišli boste do točke, ko se bo treba odločiti in postaviti stvari na svoje mesto. Še dobro, da imate skrito zalogo energije.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Že dolgo časa nekaj pričakujete, pa se vam nikakor ni hotelo rešiti. Vaše besede bodo končno naletele na prava ušesa in obeta se vam uspeh. Zaradi nepomembnih stvari boste prišli v navzkriž z nekom, ki vam drugače veliko pomeni.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Nov poslovni začetek vam bo dal veliko energije, tako da boste lahko tudi stare nič kolikokrat preložene zadeve spravili na svoje mesto. Končno pride do vas sporočilo, ki ga že nekaj časa pričakujete. Vsebinsko vam bo dala veliko misliti.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Napake iz bližnje preteklosti vas bodo opozarjale. Energije bo dovolj in vztrajnosti tudi, zato se bodo našle prave rešitve. Čaka vas težek, a dober teden. V domačem okolju se izogibajte situacijam, za katere dobro veste, da jim niste kos.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)
Počutili se boste zmedeno, hujših posledic ne bo, razen tega, da se boste malce oddaljili od svojih ciljev. Na delovnem mestu ne boste zmogli sami dočakati nekega projekta in nikar se ne branite pomoči, ki vam bo ponujena.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Končno boste le prejeli novico, ki jo že tako dolgo časa pričakujete. Kljub dobrim smernicam bo odločitev težka in nikar je ne prepuščajte drugim. Bliža se vaš čas osebnega praznovanja in že boste kovali načrte, kaj narediti, da se boste imeli čim lepše.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
V naslednjih dneh boste izkoristili čisto vse ugodnosti, ki vam bodo ponujene. Marsikaj se vam bo spremenilo na boljše, v ljubezensko življenje pa vam vstopi oseba, ki bo ključnega pomena za vašo prihodnost. Pogum velja.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Dobro bi bilo, da bi naredili nekaj koristnega samo zase. Za vami je kar nekaj čustvenih stresov, ki se jih lahko znebite samo na ta način, da se odprete ljubezni in postavite na kocko stara prepričanja, ki so vas obremenjevala.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Kar nekaj dni boste premišljevali o tem, ali ima vse, kar počnete, sploh kakšen smisel ali ne. Iskali boste odgovore na razna vprašanja, ki jih seveda ne morete dobiti. Črne misli vam še ob pravem trenutku prežene nekdo, ki vas ima resnično rad.

FOLKLORA, GLASBA IN PESMI

Prejšnji teden je srbsko Kulturno društvo Brdo iz Kranja praznovalo dvojni jubilej: dvajseto obletnico ustanovitve in deseto obletnico Dnevov srbske kulture.

Tina Dokl

Kulturno društvo Brdo ohranja kulturno dediščino v novi domovini tako, da mladim predstavi kulturo njihovih dedov, njihove korenine. Vanj je včlanjenih devetdeset družin in sto trideset aktivnih plesalcev. Samo društvo že od nastanka deluje v več sekcijah. Najbolj množična je folklorna sekcija. Podpredsednik KD Brdo Milan Glamočanin pravi: »Pri nas so dobrodošli vsi, ki jih veseli folklor, glasba, ples. Imamo tudi desetčlanski narodni orkester, ki se ukvarja s tradicionalno glasbo.« Doda še, da so hvaležni Mesni občini Kranj, ki je društvu

Renata Agostini / Foto: Luka Rener

omogočila prostore, kjer delujejo že tri leta. Tako so lahko v lanskem letu uspešno izvajali in zaključili Kulturni inkubator, evropski projekt, sofinanciran iz Evropskega socialnega sklada.

Dnevi srbske kulture

Deseto obletnico Dnevov srbske kulture so prejšnji teden obeležili z več dogodki. Začeli so v Kranju, v avli mestne hiše, s svečano akademijo ob dvajsetletnici

Z leve: dr. Duško Pevulja, Zoran Kostić, Boro Kapetanović, Zlatko Jurić / Foto: Tina Dokl

Razigrana folklorna mladost / Foto: Matic Zorman

Kulturnega društva Brdo, na kateri so podelili priznanja zaslužnim članom, med njimi tudi ustanovnim, ki so aktivni še danes. Na slovesnosti je nastopil še narodni orkester Brdo Kranj in ženska pevska skupina Brđanke. Dan kasneje so v kulturnem domu v Predosljah pripravili knjižno tribuno z dr. Vladimirjem Osolnikom, dr. Duškom Pevuljo in Zlatkom Juričem, ki so spregovorili o vplivih prve svetovne vojne v srbski književnosti. Večer je nadaljevala Renata Agostini, predavateljica dramske igre iz Banja Luke, z monokomedijo Evropa opa opa. V bistvu je bila to predstavitev njene doktorske dizertacije, izmišljenega lika Dude. Tretji dan so na literarnem večeru v Predosljah ponovno nastopili dr. Pevulja in Zlatko Jurić, ki sicer piše tudi poezijo in prozo; pa Boro Kapetanović, ki je svoje prve pesmi objavil leta 1972, ter večkratni kulturni nagajenec Zoran Kostić, bolj umirjen, ampak zelo neposreden pri pisanju svoje poezije. Sledil je večer tradicionalnih pesmi s pevci društva, gosti in

znano pevsko skupino Zvuci s kamena.

Razigrana mladost

Vrhunec letošnjih Dnevov srbske kulture je predstavljala sobotna mednarodna folklorna manifestacija v Kulturnem hramu Ignacija Borštnika in športni dvorani v Cerkljah na Gorenjskem: Razigrana mladost. Zaradi nje so se Dnevi srbske

kulture sploh začeli. Tokratna manifestacija je bila že dvajseta po vrsti.

Na zaključnem večeru je nastopilo dvesto sedemdeset plesalcev devetih folklornih skupin, po koncertu pa je sledilo druženje vseh udeležencev letošnjih Dnevov. Posebno presenečenje je bil Trubaški orkester iz Šida iz Srbije. Seveda pa pravega zaključka ne bi bilo brez kulinarike: domačih srbskih specialitet.

LAŽJI SUDOKU

6		2				1		
	1		2		9		5	
7			5		1			8
	2	1		4		3	9	
	6	3		2		5	4	
5			8		7			3
	8		9		6		1	
		9				7		

Rešitev:

9	9	2	5	7	9	9	9	1
9	1	7	9	6	2	9	2	2
1	2	2	1	9	9	9	9	9
1	9	2	2	1	9	9	9	9
2	9	9	6	1	5	1	7	9
7	6	9	9	7	9	9	9	9
9	1	9	9	9	2	2	2	2
7	9	9	6	2	9	1	6	9
6	2	1	7	9	9	2	9	9

TEŽJI SUDOKU

8				7				4
5		9	8	2		6		
	1		4				2	
						1	9	
1	5			9			8	7
	3	6						
	8				7			3
		2		8	3	9		4
	9			4				

Rešitev:

9	9	2	7	1	5	6	6	6
7	1	6	9	9	2	9	2	2
1	2	9	1	2	9	9	9	9
2	9	9	1	7	9	9	9	9
7	6	9	6	2	7	9	1	9
9	1	9	9	9	2	2	2	2
7	9	9	6	2	9	1	6	9
6	2	1	7	9	9	7	9	9
1	7	9	6	2	9	2	9	9

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravila Petra F.

NAGRADNA KRIŽANKA

DOBRODELNI KONCERT

PERPETUUM JAZZILE
Vokalna Ekstaza

Vstopnice že v prodaji:
Škofja Loka:
Turizem Škofja Loka, Kidričeva 1a
Turistično društvo Škofja Loka, Mestni trg 7
Kranj:
Gorenjski Glas, Bleiweisova 4
Eventim: prodajna mesta
Vstopnina: 20 €

Športna dvorana
TRATA ŠKOFJA LOKA
petek, 21. november
ob 19.30 uri

Organizator: Lions klub Škofja Loka

GORENJSKI GLAS	DUMASOV MUSKETIR	PISNO ŠOLSKO DELO	VEČ KOT ENA	EVROPSKI VELETOK	ENKA	JOSIP STRITAR	ČEBER	PLAVALEC THORPE	PISATELJ DOSTOJEVSKI	REDKOST	REKA NA ŠVEDSKEM	KRAJ PRI KRŠKEM		
NAŠ GLASBENIK (A. Š.)							27							
KRAŠKA JAMA PRI CERKNEM														
IRANSKO PLEME V RUSIJI		8				VETRNI JOPIČ REKA V MONGOLJI						23		
MOLIBDEN				DEL OBRAZA	OKRAS NA KAPI IGRALEC BOGATAJ		30	ENOTA ZA SILO						
PRAVOSLAVNI OPAT				25				NAŠ TELOVADEC (ALJAZ)	OLIVER TWIST GL. MESTO ARMENIJE			BELI ŠPORT BELGIJSKA GLASBENA DRUŽINA		
STARI GERMANI						ODRSKO GLASBENO DELO REKA NA ŠKOTSKEM								
GORENJSKI GLAS	NASLOV	ŠPORTNI VADITELJ MOČVIRSKA RASTLINA									KATRAN VOTLA MERA			
REKA V TURCIJI, ARAS							VELIKAN REKA V ŠPANIJI		10					
DIEGO MARADONA	1			OSMI INTERVAL SNEMALNA PRIPRAVA								IVAN OMAN REKA V FRANCIJI		
VODNA ŽIVAL S KLEŠČAMI					KRACA	LETOPISEC ANTON FUNTEK				33				
ZNAK ZA ENAKOST						32		DEL OBRAZA BAMBUSU PODOBNA TRSTIKA				RALKA ATESTAT		
PROMETNA SIGNALNA NAPRAVA V KRIZIŠČU									REKA V ITALIJI PANIČAR					
JAVOR PO LATINSKO		14				ZABOJ NA KAMIONU HLAPLJIVA TEKOČINA								
GORENJSKI GLAS	UDORINA	SIGNALNI IZSTRELEK IGRA S KARTAMI										PLESNI LIK PRI ČETVORKI 7		
PASJA KOČA					GORLJIV PLIN						RELIKT KARMEN STAVEC MODEL VOZILA KIA			
PRITR-DILNICA ELEMENT HOJE				SOSEDNJA DRŽAVA	SKUPNOST SENIORJEV PESNIK CVITAN					20				
							12		GR. ČRKA PRERJUSKI VOLK			DEL OBLAČILA ZA ROKO KOTNI PLUG		
MORSKA PTICA, STRAKOŠ							4		NASELJE PRI UMAGU BARIJ					
VISOK, ČUSTVEN MORSKI PEVSKI GLAS		19						POGANJEK		18	MODEL VOZILA VW LOČEK	34	ORANJE KRAJ PRI OPATJI	
BODEČ PLEVEL				TRN VELIKA DVORANA				DRŽAVA V AZIJI UMIVALNA SKLEDA					FRNIKOLA PAVEL OREŠNIK	
NUŠA TOME	9			NAŠ HARMONIKAR (VITAL) TIRNICA				BARAKA		5			TOASTER 28	
DEL OBLAČILA				SKLAD, HATURJAN REKA V SRBIJI		SONČNI SIJ ŽELATINA IZ ALG		VOJAŠKI ČIN			31		OZKA DOLINA S STRUGO 17	
SLIKARSKA TEHNIKA					PESNICA MAURER DINAMIČNOST								OBER MITOLOŠKO BITJE	
ALONŽA ARTOT EVERT NAGANO NOBLESA	PLEMENITO VEDEDJE VELIKA MUHA JESENSKI MESEC		26			JAPONSKO MESTO TEKOČ BOJNI STRUP					36		NAŠA BIVŠA GLASBENA SKUPINA RIBJA KOŠČICA	
SPODNJA OKONČINA				PREBIVALEC ISTRJE IGRALKA KRAJNC					ETIOPSKI KNEZ				22	
GLINASTA PIŠČAL						ST. ENOTA ZA DELO GR. MUZA POEZIJE			RUŠA (NAREČNO) GEORGE RAFT GLASBENA VAJA					
BOJAN TRAVEN			IME VEČ NASELJ V SLOVENIJI	DEL VARA			11	BIVŠA AM. TENISAČICA (CHRIS) LUKA V ITALIJI						
MET ŽOGE PREKO NASPROTNIKA			3	NOGOMETAŠ KARIČ REKA V ANGLIJI		ČREVESNI IZLOČKI REZALNA PRIPRAVA							24	
EBENOVINA				SUMERSKA BOGINJA PLODNOSTI VLADO KRESLIN					JUHA PO GORENJSKO EDO GLAVIČ					
SIRSKI KRALJ SELEUKOS		15											6	
MADŽ. ŽENSKO IME														35
														OGOREK VULKAN NA FILIPINIH

Nagrade: 3-krat po 1 vstopnica za dobrodelni koncert Perpetuum jazzile na Trati

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 12. novembra 2014, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

			1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13	14	
15	16	17	18	19	20	21	22	
23	24	25	26	27	28	29	30	
31	32	33	34	35	36			

DRUŽABNA KRONIKA

ZLATA DVAJSETA

Slovensko-nemška gospodarska zbornica je v Portorožu pod pokroviteljstvom Veleposlaništva Zvezne republike Nemčije v Ljubljani organizirala že kar peti ples nemškega gospodarstva Der Deutsche Ball.

Alenka Brun

Ples je bil v portoroškem hotelu Kempinski Palace, povabljeni goste pa je popeljal v zlata dvajseta leta prejšnjega stoletja. Sploh letos naj bi bila omenjena leta priljubljena tema plesnih večerov. In na Nemškem plesu si opazil vsega po malo. Dvorana hotela se je za en večer prelevila v plesišče iz leta 1925. Prisoten je bil hollywoodski glamur kot tudi občutek varieteteja, priljubljenih 'flapper' deklet. Ni manjkalo niti perja, celo kakšen graciozen dolgi ustnik za cigareto in boo smo

videli, perle pa so bile pri večini plesalk nujne. Lase so krasili najmanj elegantni naglavni obroči, zanimive cvetice in seveda lasne sponke, polne bleščečih se kamenčkov.

Poleg drugih eminentnih gostov se je Nemškega plesa udeležil tudi predsednik Republike Slovenije Borut Pahor. Uvodni ples v večer so pripravili organizatorji plesa, ki so se zavrtili v ritmični enajstčlanski orkestru za ples in salonske gala dogodke, ansambla Imperial. Glavno vlogo je odplešala kar predsednica Slovensko-nemške gospodarske zbornice Gertrud Rantzen, ki je kasneje nagovorila tudi prisotne. V nagovoru sta se

ji pridružila še Pahor in veleposlanica Zvezne republike Nemčije v Sloveniji Anna Elisabeth Prinz.

Sledila je večerja v duhu nemške kuhinje, seveda v modernejši izvedbi. Krompirjeva solata, svinjska krach z gobovo omako, dušnim sladkim zeljem in grahvim krompirjevim pirejem, cesarski praženec ...

Vmes je vseskozi potekal srečelov, katerega izkupiček so namenili v dobrodelne namene, glavne nagrade pa so srečneže popeljale z Air Berlinom v nemško prestolnico in na ogled predstave The Wyld; pa na Dunaj in Bled. Celotni večerni dogodek je v slovenščini in

nemščini povezoval eden najbolj prepoznavnih ženskih obrazov slovenske nacionalne televizije: Rosvita Pesek. In ko se je ples zaključil, se je druženje nadaljevalo v hotelskem disko klubu, kjer je za muziko skrbel Radio SI International.

Večina gostov se je strinjala, da je plesni večer minil v simpatičnem vzdušju. Dejansko je bil večer namenjen plesu, saj je bilo vse ostalo dogajanje bolj del spremljevalnega programa in dame v srebrnih in zlatih čevljičih so zagotovo naslednji dan potožile soprogom, da so od vsega vrtenja po plesišču popolnoma 'znucale' petke.

Ob prihodu na ples je goste pozdravil zvok lajne in z njih nič drug kot Kranjčan Rastko Tepina (levo). / Foto: AB

'Flapper' dekleta že s svojim videzom zbudijo spomin na čase, ko se je plesal čarlston. / Foto: AB

Nemškega plesa se je udeležil tudi slovenski predsednik Borut Pahor. Na fotografiji v družbi dveh dam: Gertrud Rantzen in veleposlanice Anne Elisabeth Prinz. / Foto: AB

S simpatično uvodno plesno točko so goste popeljali v čase zlatih dvajsetih let. Ansambel Imperial pa je bil tisti, ki je ves večer skrbel za vse, ki so jih srbele pete. / Foto: AB

Prišel je tudi tenorist Matjaž Robavs. / Foto: AB

Rosvita Pesek in njen Prifarski muzikant Mitja Ferenc / Foto: AB

VRTIMO GLOBUS

Robbie 'pomagal' pri rodu

Robbie Williams (40) pravi, da še nikoli ni bil bolj ponosen na svojo ženo kot ob rojstvu njenega drugega otroka. Par se je po deklici Theodori Rose (2) razveselil dečka, čigar ime zaenkrat ostaja še neznan. Pevec je na spletu objavil sicer humorne posnetke poroda, ki pa so jih mediji označili za bizarne. Na njem Robbie ob soprogi Aydi Field poje, pleše ter jo bodri med popadki.

Hugh Jackman tretjič na zdravljenju

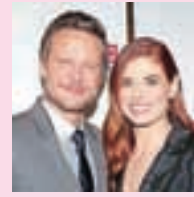
Hugh Jackman (46) upa, da bo tretji obisk zdravnika zaradi kožnega raka njegov zadnji. Zvezdnik je imel enak poseg novembra lani in potem še maja, sedaj pa se je izkazalo, da se je bolezen ponovila. Hugh opozarja javnost na nevarnost kožnega raka, nazadnje pa je celo zapisal: »Prosim, ne bodite tako neumni, kot sem bil sam, in uporabljajte sončno kremo.«

Amanda Bynes znova na psihiatriji

Amanda Bynes (28) bo preživela še najmanj mesec dni v oskrbi psihiatrične bolnišnice. Tako je določil sodnik, ki je podprl zdravnikovo mnenje, da nekdanja otroška zvezdnica še ni dovolj zdrava, da bi jo lahko odpustili iz bolnišnice. Igralka je na zdravljenju od desetega oktobra, po tem ko so jo pridržali po aretaciji pod vplivom prepovedanih substanc, nenavadnih objavah sporočil na Tweeterju ter kraji v neki trgovini.

Konec zveze igralcev serije Smash

Debra Messing (46) in Will Chase (44), ki sta skupaj zaigrala v seriji Smash, sta se po dveh letih zveze dokončno razšla. »Debra in Will sta končala razmerje, vendar ostajata dobra prijatelja,« je potrdil igralkin predstavnik. Kemija med njima je bila tako močna, da je Debra takrat končala desetletni zakon z Danielom Zelmanom, Chase pa je prav tako zapustil svojo ženo Stephanie Gibson, s katero sta bila poročena tri leta.

Novinarka, zadolžena tudi za stike z javnostjo, in modna ikona Hermina Kovačič ter televizijska voditeljica Mojca Mavec; njun slog zlatih dvajsetih na Nemškem plesu ni ostal neopažen. / Foto: AB

Pripravljali so kislo zelje

Osnovnošolci iz podružnične šole Oviše so se pred dobrim tednom dni odpravili do svojih prvih sosedov, Fistrovih na ekološki kmetiji Porta, kjer so se v živo naučili, kako se pripravlja okusno in zdravo kislo zelje.

MARJANA AHAČIČ

Oviše – Da živiš na vasi, kjer hodiš v majhno podružnično šolo, je pogosto prednost. Otroci se med seboj poznajo, povezani so med seboj, z

učitelji in s krajem. Zato ni naključje, da so imajo posebno prijateljske odnose s svojimi prvimi sosedi, Fistrovimi, ki imajo znano ekološko kmetijo Porta. Tam se naravnin človeku prijaznega kmetovanja

vse leto učijo tudi šolarji. Imajo celo svoj vrt, na katerem pridelujejo zelenjavo.

To jesen pa so se odločili, da se naučijo tudi stare gorenjske umetnosti pridelave okusnega in zdravega kislega

zelja. Na kmetiji so jim pokazali, kako ga razrežemo, narijemo, osolimo in potlačimo ter obtežimo s kamni, da dozori v slastno in hranljivo jed, ki pozimi nadomesti sveže sadje in zelenjavo.

Foto: Gorazd Kavčič

Slastne, sveže zeljne glave so najprej razrezali.

Foto: Gorazd Kavčič

Nato so mali mojstri ob pomoči starejših zelje naribali ...

... ga ravno prav osolili ... / Foto: Gorazd Kavčič

... in nato dobro pretlačili. / Foto: Gorazd Kavčič

Nova igrala za otroke

Prejšnji teden so simbolno odprli novo otroško igrišče pri Osnovni šoli Trzič.

Trak ob novem otroškem igrišču pri OŠ Trzič so prerezali najmlajši uporabniki ter organizacijska vodja vrtčevske enote Deteljica Ana Peharc, ravnatelj OŠ Trzič Stane Grum, ravnateljica Vrtca Trzič Nataša Durjava in tržiški župan Borut Sajovic. / Foto: Luka Renar

SUZANA P. KOVAČIČ

Trzič – Občina Trzič se je kot partner pridružila projektu Otroška igrišča – igrjamo se skupaj in s pomočjo evropskih sredstev programa Leader uredila otroški igrišči v Bistrici pri Trziču in pred Osnovno šolo (OŠ) Trzič. Obnovljeno igrišče na Bistrici so odprli 1. oktobra, novo igrišče pred tržiško šolo so predali namenu prejšnji teden. »Vrednost izvedenih del znaša okrog 65 tisoč evrov za obe igrišči skupaj, predvidena višina sofinanciranja s strani programa Leader pa znaša dobrih 19 tisoč evrov,« je povedal Drago Zadnikar, direktor tržiške občinske uprave in še pojasnil: »Pri OŠ Trzič je urejeno novo dinamično

igrišče, ki ga sestavlja osem igral. Vsa igrala imajo certifikat o ustreznosti in varnosti. Osnovna konstrukcija igral je izdelana iz aluminija, ustrežno barvanega za večjo obstojnost. Izvajalec in dobavitelj igral je Elan Inventa, projektno dokumentacijo in nadzor je opravljalo podjetje Taurus šport, Borut Bizjak.« Ravnatelj OŠ Trzič Stane Grum je povedal, da je igrišče do pol četrte popoldan v šolski uporabi, popoldne pa je namenjeno najmlajšim občanom in zanj skrbi podjetje Bios, ki upravlja tudi s sosednjo Dvorano tržiških olimpijcev. Igrišče je ograjeno in je ponoči zaklenjeno. »Naloga vseh pa je, da pazimo na igrišče, da bo ostalo lepo ohranjeno,« je izpostavil Grum.

V knjigi je zbranih okoli 100 receptov za kruh za vsako priložnost. Poleg klasične peke kruha v pečici predstavlja tudi peko v kruhomatu, ki pa ga po želji lahko uporabite tudi samo za mesenje testa. V knjigi boste našli kar nekaj receptov za kruh brez glutena.

VSI PEČEMO KRUH

Andrej Goljat
in ljubitelji peke kruha

ZALOŽBA KMEČKI GLAS

10⁵⁰ EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Med več kot 70 izjemnimi tortami in torticami boste našli npr.: torto iz pirine moke z orehi, malinami in smetano, torto z grškim jogurtom in pomarančo, torto za otroški rojstni dan, torto brez glutena, poročno torto, torto brez jajc, tortice na palčki (cake pop), pa tudi presne torte ...

Torte in tortice

Alenka Kodela

10⁵⁰ EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Si pripravljena na izdelavo najbolj zakon in zabavnega nakita vseh časov? S samo nekaj preprostimi orodji in vzorci lahko ustvariš lepe barvne in super modne zapestnice, ogrlice, prstane, uhane, pasove v le nekaj minutah.

elastični nakit

FANTASTIČNI

10 EUR
* poština

V knjigi boste našli: ustvarjalne namige, trike in navodila. Jasne in nedvoumne vzorce za statve ter barvne kombinacije za prav vsak slog.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtega do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

Janez Rozman, s. p. – Rozman bus, www.rozmanbus.si, T: 04/531 52 49
TRST: 31. 10.; **MARTINOVANJE:** 8. 11.; **KOPALNI IZLET: ŠMARJEŠKE TOPLICE:** 3. 11., **STRUNJAN:** 30. 11.–3. 12.; **MADŽARSKE TOPLICE:** 2.–6. 11. – **AKCIJA,** 29.11.–1. 12.; **SILVESTROVANJE MADŽARSKE TOPLICE ALI TERME TUHELJ:** 30. 12. 2014–2. 1. 2015; **BANJA VRUČICA:** 23.–26. 11.; 8–15. 12.; **RADENCI ZA BOŽIČ:** 26.–28. 12. **AVTOBUSI: 52-, 56-, 60-SEDEŽNI IN KOMBI 8+1.**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki glasov Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PIREDITVE**Komemoracija**

Šenčur – Krajevni organizaciji ZB Šenčur in ZB Visoko v soboto, 1. novembra, vabita na komemoracijo ob dnevu spomina na mrtve. Ob 10.40 se bo začelo zbiranje pred trgovino Mercator Šenčur, ob 11. uri bo sledil odhod k spomeniku, kjer bo nato slovesnost s kulturnim programom.

Predstavitel knjige dr. Ivana Kristana

Škofja Loka – V Kašči na Spodnjem trgu se bo v torek, 4. novembra, ob 19. uri začela predstavitel knjige dr. Ivana Kristana Osamosvajanje Slovenije: pogled iz Ljubljane in Beograda. Voditelj pogovora z avtorjem bo mag. Marjan Šiftar.

Za otroke

Gorenja vas – V uri pravljic, ki se bo v knjižnici začela v ponedeljek, 3. novembra, bodo ob 17. uri otroci lahko prisluhnili hrvaški ljudski pravljici Koštrunček.

Poljane – V knjižnici se bo v ponedeljek, 3. novembra, ob 17. uri začela delavnica za spretno prste Barve jeseni.

Škofja Loka – Ura pravljic – predstava za otroke, ki naj pridejo skupaj s starši, Pošastozavri in jabolko se bo na Mladinskem oddelku Knjižnice Škofja Loka začela v torek, 4. novembra, ob 17.30.

IZLETI**Po Gozdni učni poti Rute**

Gozd - Martuljek – V petek, 7. novembra, ob 14. uri Planinsko društvo Gozd Martuljek in Triglavski narodni park vabita na odprtje in voden ogled po Gozdni učni poti Rute ter predstavitel projekta Lepi čevljev v Gozdu - Martuljku. Pričetek dogajanja bo na začetku učne poti pri skalnjaku, to je ob poti, ki vodi do Kopišča in naprej v Jasenje.

Pohod v neznano

Žirovnica – Društvo upokojencev Žirovnica – pohodna sekcija vabi v torek, 4. novembra, na pohod v neznano. Avtobus bo odpeljal ob 7. uri z avtobusne postaje Moste na Breg, v Žirovnico in na Rodine. Lahke, v glavnem ravninske hoje bo do štiri ure. Potrebna je pohodna oprema, ker bo lahko pot blatna. Po pohodu bo okrepčilo v gostišču Osvald na Selu. Prijave in informacije sprejema Drago Kajdiž, tel.: 045 801 469, GSM: 031 535 799.

PREDAVANJA**Proučevanje Svetega pisma**

Kranj – KAC Kranj vabi jutri, v soboto, 1. novembra, ob 9. uri v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma z okvirno temo O prednosti poslušnosti. Pogovor bo povezoval Stjepan Jurčič. Vstopnine ni.

OBVESTILA**Srečanje staršev bodočih prvošolčkov**

Radovljica – Waldorfska šola vabi v sredo, 5. novembra, ob 17. uri na srečanje staršev bodočih prvošolčkov s tematiko O

učnem načrtu, prilagojenem otrokovemu razvoju. Več informacij na www.waldorf-gorenjska.si.

Meritve krvnega tlaka, holesterola in sladkorja

Žirovnica – Društvo upokojencev in Rdeči križ Žirovnica obveščata, da bodo preventivne meritve krvnega tlaka, holesterola in sladkorja v krvi v mesecu novembru potekale v sredo, 5. novembra, od 8. do 10. ure v Čopovi rojstni hiši v Žirovnici. Po možnosti ne zajtrkujete.

Filozofske delavnice

Kranj – Janez Ciperle, prof. filozofije in nemščine, bo v Layerjevi hiši vodil delavnice s skupnim naslovom Od trditve do utemeljitve. Srečanja bodo zasnovana kot moderiran dialog med udeleženci. Ti bodo lahko sami odločali, o čem bodo razmišljali. Prek naših srečanj se bomo učili civiliziranega in razumske utemeljenega dialoga z drugače mislečimi. Delavnice se lahko udeležite v torek, 4. novembra, ob 10. uri. Ne potrebujete predznanja.

Testiranje inteligenčnega kvocienta (IQ)

Ljubljana – Društvo Mensa Slovenija v okviru Mednarodne organizacije Mensa organizira testiranje inteligenčnega kvocienta, ki bo v Ljubljani v petek, 7. novembra. Termini so: ob 16.30, ob 17.20 ter ob 18.10. Testiranje bo na Fakulteti za upravo v Ljubljani, Gosarjeva ulica 5. E-prijavnica se nahaja na www.mensa.si/?page=testiranje. Prednost bodo imeli kandidati, ki bodo prijave oddali prek e-prijavnice.

KONCERTI**Nastop finalistov Chopinovega zlatega prstana**

Bled – Zaključni koncert finalistov tekmovanja pianistov Chopinov zlati prstan v kategoriji C bo jutri, v petek, 31. oktobra, ob 18. uri v Festivalni dvorani Bled. Finalisti bodo nastopali s simfoničnim orkestrom.

RAZSTAVE**Planinska koča**

Bled – Odprtje muzejske razstave Planinska koča bo v sredo, 5. novembra, ob 19. uri v Infocentru Triglavsko roža Bled. Razstavo je pripravil Slovenski planinski muzej ob 120. obletnici postavitve prve koče Slovenskega planinskega društva – Orožnevo kočje pod Črno prstjo v Bohinju. Na ogled bo do 26. novembra 2014.

Stripovski album in male skulpture

Kranj – V Galeriji Layerjeve hiše bo v torek, 4. novembra, ob 20. uri odprtje razstave stripovskega albuma Marka Kocipra Jazbec in otok mrtvih ter malih skulptur Marka Kovačiča. Razstava bo na ogled do 27. novembra.

domplan

Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, F: 04/20 68 701
M: 030 641 621, E: www.domplan.si
E: domplan@domplan.si

- **Društvo Domplan, d. d.**, zagotavlja profesionalno in korektno posredovanje nepremičnin, ki ga izvajajo naši strokovni nepremičninski posredniki. V zadovoljstvo naših strank, opravljamo zanesljivo in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami.
- Aktualno ponudbo si lahko ogledate na naši spletni strani www.domplan.si ali na www.nepremicnine.net.

STANOVANJE – PRODAJO

Tržič, središče starega mestnega jedra, 63,67 m², 3-sobno v III. etaži, zgrajeno l. 1950, v celoti obnovljeno l. 2007 – instalacije, tlaki, CK na elektriko (možnost priključitve na plin), balkon in klet. ZK urejeno. Možnost menjave za manjše stanovanje z balkonom. Stanovanje ima tudi svoje parkirno mesto, prodamo, cena 65.000,00 EUR.

Tržič, Ravne, 2-sobno stanovanje v I. nadstropju v izmeri 54,30 m², l. gr. 1984. Stanovanje obsega bivalno kuhinjo, dnevni prostor, spalnico, kopalnico z WC-jem, hodnik, balkon, CK na plin, prodamo, cena 46.000,00 EUR.

Kranj, Vodovodni stolp, 3-sobno v III. nadst. izmere 73,80 m², l. gr. 1965, obnovljeno l. 2005 – kopalnica, WC, instalacije, lastno ogrevanje – plin, kuhinja, okna obnovljena 2013, balkon, klet, dvigalica ni, vpisano v ZK, prodamo, cena 110.000,00 EUR.

Kranj, Zlato polje, trosobno, II. nadst. v izmeri 97,07 m² (uporabne površine 73 m²), l. gr. 1949, prenovljeno l. 2007 – okna, CK, l. 2008 – kopalnica, WC, ZK urejeno, stanovanje je prazno, cena 95.000,00 EUR.

GARAŽA – ODDAMO V NAJEM

V kletni etaži garažne hiše na Gogalovi ulici v Kranju oddamo garažo z elektriko v velikosti 12,30 m², l. izgr. 1984, cena 50,00 EUR/mesečno + stroški. Mesečna najemina se plača za 1 leto vnaprej.

PARKIRNA MESTA – ODDAMO V NAJEM
Na zgornji ploščadi parkirne hiše ob Gogalovi ulici (poleg trgovske šole) oddamo parkirna mesta v velikosti 12,50 m², l. izgr. 1980. Možnost parkiranja takoj. Cena najema znaša 18,00 EUR/mes. + 29,00 EUR za daljinski upravljalnik. Najemniki imajo možnost pranja avtomobila poleg garažne hiše za doplačilo cca 1,00 EUR – odvisno od porabe vode.

POSLOVNI PROSTORI – ODDAMO V NAJEM

Kranj, Primskovo, l. nadst. 4 pisarne velikosti od 23 m² – 34 m², l. gr. 1978, možnost parkiranja, cena 8,00 EUR/m² skupaj z vsemi stroški.

HIŠE – PRODAJO

Virmaše, bližina Škofje Loke, enonadstropna dvodružinska, tloris 113 m² na parceli velikosti 350 m², l. gr. 1942, obnovljena l. 1995, delno podkletena, CK na olje, vsi priključki, cena 190.000,00 EUR.

Britof, naselje Voge, 159 m², samostojna, zgrajena l. 2009, 797 m² zemljišča, v visoki pritlični hiši tloris 18,80 m x 15 m, zgrajena do III. gradbene faze, so 4 trosobna stanovanja, dve v pritl. izmere 159 m² (klet 19 m²) in 146 m² (klet 15 m²) in dve v mansardi izmere 155 m² (klet 21 m²) in 157 m² (klet 11 m²), pritlični stanovanji imata odprto teraso izmere 26 m², v mansardi pa je loža 6 m², vsako stanovanje ima dve parkirni mesti, cena 298.000,00 EUR (brez DDV).

PARCELE – PRODAJO

Britof, parceli v velikosti 928 m² in 1123 m², zelo lepa sončna lega, infrastruktura na parcelah ali v neposredni bližini, dostop urejen preko sosednje parcele z vpisano služnostjo, pretežno namenjeno za stanovanjsko, poslovno ali storitveno dejavnost, cena 115,00 EUR/m².

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo: **za objavo v petek – do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!**

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 7. do 15. ure, sredo od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE**STANOVANJA****PRODAM**

BEGUNJE, enosobno, 38 m², 1. nad./3. mirno okolje, vpis v ZK, vrednost GURS-a 61.500 EUR, tel.: 040/567-544

14004067

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

KRANJ - Huje, 4-SS, 110 m², renovirano, opremljeno. Možna menjava za manjše, 103.000 EUR, tel.: 070/917-223

14004166

ODDAM

ENOSOBNO opremljeno stanovanje v Kranju, tel.: 041/322-653

14004165

JESENICE - oddam obnovljeno, opremljeno 1-sobno stanovanje s kletjo, cena po dogovoru, tel.: 041/214-501

14004179

Maistrov trg 12, 4000 Kranj
Tel. 04/202 13 53, 202 25 66
GSM 051/320 700, Email: info@k3-kern.si

UGODNO oddam 1-sobno stanovanje na Planini, tel.: 040/887-425

14004138

GARAŽE**ODDAM**

GARAŽO, Vodovodni stolp, Šorlijeva ulica, tel.: 031/689-156

14004164

MOTORNÁ VOZILA**AVTOMOBILI****KUPIM**

OSEBNO vozilo, lepo ohranjeno, tel.: 040/315-388

14004193

MOTORNÁ KOLESÁ**KUPIM**

DOBRO ohranjen Tomos ATX ali Tomos 14, tel.: 04/51-41-297, 068/614-699

14004212

AVTODELI IN OPREMA**PRODAM**

GUME zimске Fulda 165-70-13 in 165-65-13, po 4 kose, kot nove, prevoženo samo 500 km, tel.: 041/722-625

14004180

GRADBENI MATERIAL**GRADBENI MATERIAL****PRODAM**

RAZLIČNE vrste lesa za ostrešje (tramovi, letve, morali ...), tel.: 040/287-574

14004167

STAVBNO POHIŠTVO**PRODAM**

STARÁ garažna vrata, lesena, ugodno, širine 230 cm, višine 204 cm, tel.: 031/272-632

14004205

KURIVO**PRODAM**

DRVA – metrska ali razžagana, možna dostava, tel.: 041/718-019

14003743

BREZOVA drva, cca 40 m³, možna dostava, Prebačevo 41, tel.: 041/781-013

14004178

BUKOVA, jesenova in brezova drva ter bukovke goli, cena 50 EUR/m³, tel.: 041/657-175

14003974

DRVA bukova, suha, možna dostava, tel.: 041/386-967

14004169

KVALITETNA bukova in mešana drva, možna dostava, tel.: 051/412-165

14003807

SUHA hrastova drva, tel.: 041/378-937

14004185

STANOVANJSKA OPREMA**POHIŠTVO****PRODAM**

POSTELJO, 90 x 200, hrast, skoraj novo, s predalom, cena po dogovoru – 150 EUR, tel.: 01/36-13-653, 031/720-413

14004187

GOSPODINJSKI APARATI**PRODAM**

POMIVALNI stroj Bosch za 12 pogrinjkov, enojno pomivalno korito, desno z odcejalnikom, tel.: 041/858-149

14004207

OGREVANJE, HLAJENJE**PRODAM**

KAMIN, 20 x 30, cena 100 EUR, malo rabljen, tel.: 04/58-80-124

14004182

HOBÍ**KUPIM**

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kovance in drobnarije, tel.: 051/258-936

14003747

UMETNINE, NAKIT**PRODAM**

TAPISERIJE, 28 izd., strogi unikati, teh., umetniške in sporočilne vrednosti, 52.000 EUR, tel.: 040/567-544

14004068

OBLAČILA IN OBUTEV**PRODAM**

ZA simbolično ceno prodam plašč št. 48 in kučmo, rjava nutrija, tel.: 041/820-567

14004168

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

PREGLED VIDA kot na napatnico, popust do 100 EUR, v Optiki Aleksandra v Qlandii. Tel. 04 234 234 2, www.optika-aleksandra.si

14003741

ŽIVALI IN RASTLINE**PRODAM**

KANARČKI, letošnji, dobri pevci, beli, rumeni, Zgornje Gorje, tel.: 031/395-545

14004105

LIGUSTER - kalina, lepe sadike za živo mejo, velikosti do 80 cm, ugodno, tel.: 04/53-18-314, 040/295-312

14004139

KMETIJSKI STROJI**PRODAM**

NAKLADALCO Sip 616 in pajek Sip 350 spider, možna menjava za večje, tel.: 031/316-548

14004196

TRAKTOR Zetor 4911, tel.: 051/650-222

14004161

KUPIM

FREZA Pasquali ali Tomo Vinkovič, lahko tudi v okvari, tel.: 041/677-605

14004198

TRAKTORJE različnih znamk: Zetor, IMT, Ursus, Deutz, Tomo Vinkovič, Store, Univerzal, letnik ni pomemben in motokultivator, tel.: 041/678-130
14004098

VRTAVKASTO brano in izkopalnik krompirja, tel.: 031/604-918
14004186

TRAKTOR, prikolico in rovokopača, lahko tudi v okviru, tel.: 031/500-933
14003731

PRIDELKI

PRODAM

FIŽOL sušen v kozolcu, tel.: 041/347-507
14004172

HLEVSKI gnoj, uležan, sadjevec, neškropljena jabolka, voščenka tudi za sok, tel.: 040/845-860
14004202

JABOLKA in jabolčni sok, integrirana pridelava, Dorfarje 32, Zabnica, tel.: 04/51-33-313, 041/916-611
14003883

JABOLKA in hruške, domače, od visokodebelnih dreves, ugodno prodajamo. Kmetija Princ, Hudo 1 (pri Kovorju), Tržič, tel.: 041/747-623
14004144

JEDILNI krompir rdeči in ječmen, tel.: 041/347-507
14004173

KORUZO v zrnju - svežo, tel.: 041/623-449
14004129

KRMNO peso za živali, 700 kg, tel.: 031/241-218
14004194

KROMPIR, gnojen z hlevskim gnojem, beli sora in fiana ter rdeči desire in bela rosa, tel.: 041/971-508
14004086

NEŠKROPLJENA jabolka starih sort, cena 0,50 EUR/kg, Gorje, tel.: 04/57-25-060, 051/271-715
14004189

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

2 BIKCA, ČB in križanca, stara 14 dni, tel.: 041/582-168
14004201

2 ČB bikca, tel.: 031/596-077
14004210

9 MESECEV starega bikca LS/JE, 230 kg, cena 650 EUR, tel.: 041/892-735
14004197

BIKCA, starega 14 dni, tel.: 041/938-150
14004181

BIKCA in teličko simentalca, stara 10 dni, tel.: 041/961-554
14004209

ČB bikca, starega 10 dni, tel.: 041/378-937
14004183

ČB bikca, starega 10 dni, tel.: 031/803-521
14004184

ČB bikca, starega 1 teden, tel.: 041/506-183
14004199

ČB bikca, tel.: 041/356-292
14004200

ČB bikca, starega 14 dni, tel.: 041/589-823
14004208

KOKOŠI - jarkice, rjave in bele, tik pred nesnostjo, pripeljemo na dom, tel.: 040/130-979
14004059

KOPUNE, očiščene ali cele, tel.: 041/916-180
14004175

KRAVO simentalco, staro 3 leta in brejo 6 mesecev, cena po dogovoru, tel.: 031/656-379
14004176

KUNCE za zakol ali nadaljnjo rejo ter nemškega lisca za plemo, starega 6 mesecev, tel.: 040/672-702
14004190

MLADE peteline cverglje, ki že lepo pojejo, ter holandske velike peteline, brez repa, tel.: 04/25-71-084
14004170

TELICO simentalco, 8 mesecev brejo, vajeno paše, tel.: 030/604-027
14004171

TELIČKO simentalco, staro 14 dni, Prebačevo, tel.: 041/781-013
14004177

KUPIM

BIKA mesne pasme, težkega 400-500 kg, tel.: 031/387-021
14004191

BIKCA sim. ali mesne pasme, 2 do 4 meseca starega, in prodam krmni krompir, tel.: 04/25-22-610, 041/229-159
14004188

OSTALO

PRODAM

MESO mladega bika po ugodni ceni, tel.: 031/387-021
14004192

POSLOVNI STIKI

FESST d.o.o., Koroška c. 2, Kranj

Nudimo vse vrste posojil,
ugodne obresti
04/236-73-75

ZAPOSLOTITVE (m/ž)

NUDIM

ZA DELO v telefonskem studiu v Kranju zaposlimo 3 telefonistke/-te z izkušnjami, lahko tudi mlajše upokojenke. Prednost imajo kandidati iz Kranja in okolice. Španovina, d.o.o., Savska Loka 21, Kranj, tel.: 051/317-977
14004162

ZAPOSILIMO več prodajalcev za prodajo dobro prodajnega artikla po Sloveniji. Warmont Rado Ovčar, s.p., Kajuhova 4, Slov. Konjice, tel.: 070/800-285
14004160

IŠČEM

DUO Rolo išče delo na zabavah, porokah z domačo in zabavno glasbo, tel.: 041/741-355
14004125

STORITVE

NUDIM

ASTERIKS SENČILA Rozman Peter, s. p., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net
14003744

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela - z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, tel.: 041/222-741
14003675

ADAPTACIJE vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišč, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d. o. o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838
14003697

BARVANJE napuščev in fasad, glajenje in beljenje sten, barvanje vrat in oken, dekorativne omete in opleske, antiglivne premaze vam nudi Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909
14003735

BELENJE in prenova stanovanj, barvanje napuščev in fasad z dvigali do višine 25 m. Brezplačen ogled in svetovanje. Akcija: do 20 % popusta v nov. in dec. Sandi Ferlan, s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166
14003764

EKOCLEAN, d.o.o., Podljubelj 259, Tržič vam ponuja čiščenje, razrez cistern, filtracijo, prevoz in odkup kurilnega olja, tel.: 041/989-987
14003746

FLORJANI, d. o. o., C. na Brdo 33, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871
14004070

IZVAJAMO adaptacije - prenove, novogradnje, dvorišča in vsa manjša gradbena dela. TIP TOP, gradbenišvo, d. o. o., Planina 27, Kranj, tel.: 031/458-289
14003876

POLAGANJE vseh vrst keramike, kompletna adaptacija kopalnic, Pečarstvo Železnik, Stanislav Železnik, s.p., Vinharje 14, Poljane nad Sk. Loko, tel.: 031/505-468
14003291

PREŠANJE sadja in pasterizacijo soka vam nudi kmetija Matijovc, Janko Jeglič, n.d.d.k., Podbrezje 192, Naklo, tel.: 041/538-583
14003770

V KERAMIČARSTVU Janez Kleč, s.p., Milje 77, Visoko vam nudimo kakovostno in cenovno ugodno polaganje keramičnih ploščic in mozaikov, adaptacije kopalnic in drugih prostorov. Ustrežemo tudi najbolj zahtevnim, tel.: 051/477-438
14003739

IŠČEM

IŠČEM pomoč pri čiščenju, enkrat tedensko, Zg. Gorje, tel.: 031/395-545
14004112

ZASEBNI STIKI

ŽENITNA posredovalnica Zupanje Leopold Orešnik, s.p., Dolenja vas 85, Prebold, tel.: 031/836-378
14003748

RAZNO

PRODAM

1000-LITRSKO PVC cisterno za kurilno olje ali deževnico, ugodno, tel.: 031/716-559
14004204

5 M kuh. elementov, elek. štedilnik, napo in pomivalni stroj, vse dobro ohranjeno, tel.: 031/713-091
14004174

DOMAČO ovčjo volno, pripravljeno za pletenje, Višelnica 13, Gorje, tel.: 04/57-25-251, 051/711-569
14004195

ELEKTROMOTOR 0.55 kw, 1400 o/min, s prirobnico in nogicami, 10 kg plinsko jeklenko, tel.: 041/858-149
14004206

PEČ - kamnin, board z vezmi, moško kolo, zvočniki + Wofer (5 komadov) JBL, boben, tel.: 040/640-701
14004213

ŽENSKO kolo iz Nemčije, starejši gramofon, mizarska tiplarica, 12 vratov, kombinirani stroj, tel.: 041/583-870
14004211

89.8 91.1 96.3
Gorenjski prijatelj
Radio Sora d.o.o.,
Kapucinski trg 4, 4220 Škofja Loka,
tel.: 04/506 50 50, fax: 04/506 50 60,
e-mail: info@radio-sora.si

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

MIRNO VOJAKI SPITE VEČNO SPANJE
1914-1918
Slikovno izredno bogat katalog je posvečen vojni vihrni prve svetovne vojne. V njem so poimensko navedene tudi do sedaj zabeležene žrtve prve svetovne vojne med gorenjskim prebivalstvom. Je med njimi tudi kdo od vaših prednikov? Cena je **18 EUR** + poština
Katalog lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, ga naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si
Gorenjski Glas

Mestno pokopališče Kranj
Pogrebne storitve
Komunala Kranj, javno podjetje, d.o.o.
Pogrebne in pokopališke storitve
Neprekinjeno smo vam na voljo na številki 041 638 561. Z vami tudi v najtežjih trenutkih.

ZAHVALA
V 78. letu se je poslovila naša draga mama
MARIJA SUŠNIK
z Zg. Besnice
Iskreno se zahvaljujemo vsem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče. Pristrčna hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti k večnemu počitku.
Sin Milan s sorodniki
Zg. Besnica, Kranj

ZAHVALA
V 85. letu se je poslovila naša draga mama, babica in prababica
MARIJA KRISTAN
iz Volake št. 10
Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, sovaščanom in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče ter za spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvalo izrekamo gospodu župniku za slovesni pogrebni obred, pevskemu zboru za občutno zapete žalostinke, vnuku Mateju za prijazne besede ob slovesu ter trobentaču za zaigrano Tišino.
Žalujoči: hči Vlasta z družino, sin Ivo z družino, svakinja Nevenka s Sašo in Urbanom Škofja Loka, Dobravšce, Žiri

ZAHVALA
*Veš, da je vse tako, kot je bilo.
V vsaki stvari si, ki je v hiši,
v mislih si, besedah naših,
da, celo v sanjah,
le da korak se tvoj
nič več ne sliši ...
(J. Medvešek)*
V 84. letu starosti se je od nas poslovila naša draga
ALOJZIJA ŽLEBIR
rojena Jakopina, iz Dvorij pri Cerkljah na Gorenjskem
Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, sodelavcem ter prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče. Še posebej iskrena hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, gospodu župniku za lepo opravljen obred, zvonarjem in pevcem za lepo petje ter vsem drugim, ki ste jo imeli radi.
Žalujoči: vsi njeni
Dvorje, oktober 2014

ZAHVALA
V 65. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in tast
JOŽEF KRIŽNAR
iz Šenčurja
Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, hvala nekdanjim sodelavcem Gorenjske mlekarne Kranj, kolektivno podjetja Gitas in kolektivno podjetja Špan za izražena sožalja, darovano cvetje in sveče. Zahvaljujemo se kaplanu Marku Mohorju Stegnarju za pogrebni obred, pevcem, nosačem, pogrebni službi Navček, dežurni službi ZD Kranj in osebnim zdravnicam dr. Mariji Ravnihar.
Vsem imenovanim in neimenovanim, ki sta ga imeli radi in ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, se iskreno zahvaljujemo.
Žalujoči: vsi njegovi
Šenčur, Visoko

ANKETA

Glasovi naročniki
radi potujejo

GREGA FLAJNIK

Glasovi naročniki so se prejšnji vikend podali na dvodnevni izlet v dolino Neretve, kjer so obirali mandarine, se s posebnimi ladjicami peljali na okusno kosilo, ki je še boljše teknilo ob dobrem vinu in prijetni dalmatinski glasbi. Nekaj gostov nam je zaupal, kam, s kom in koliko potujejo.

Irena Jezeršek, Škofja Loka:

»Z mozem ne marava potovati v večja mesta in se izogibava krajem, kjer je veliko prometa in betona. Rada greva v naravo ali raziskovat kulturne znamenitosti. Pred dvema letoma sva si ogledala bavarske gradove.«

Matevž Frlc, Godešič:

»Veliko potujemo in težko se spomnim vseh destinacij. Pred štirinajstimi dnevi smo šli za tri dni v Srbijo. Na glavnem dopustu smo bili v Barbarigi, čez prvomajske praznike pa na Poljskem.«

Marinka Klaneček, Železniki:

»Vsako leto grem vsaj enkrat na morje, pa še kdaj vmes. Najdlje sem bila v Parizu. Včasih smo hodili na sindikalne izlete, sedaj pa je tega manj. Zato sva se s sodelavko odločili, da poskusiva tudi z agencijo.«

Hilda Kravanja, Bohinj:

»Rada potujem in bi zelo rada še kam šla. Ampak denarja ni dovolj za vse. Moja velika želja, romanje v Lurd, se mi je maja uresničila. Sem pa morala vzeti posojilo, da sem lahko izlet odplačala.«

Mateja Bogataj, Dolenja vas:

»Na večdnevni izletih sem bila v Benetkah, rada bi šla v Maroko, v Provanso. Eno-dnevne izlete pa si z mozem organizirava kar sama. Rada potujeva z motorjem, za kar pa ne potrebujeva agencije.«

Počitnice na kmetiji

Na kmetiji Smolej - Uric v Planini pod Golico v času jesenskih počitnic potekajo aktivne počitnice, na katerih otroci spoznavajo domače živali, zlasti konje, in se seznanjajo s kmečkimi opravili.

URŠA PETERNEL

Planina pod Golico – »Na kmetiji mi je najbolj všeč, ko se vozimo s kočijo. Zabavno je tudi, ko jahamo konje. Najbolj mi je všeč kobila Heli,« je o tem, kaj ji je najbolj všeč na počitnicah na kmetiji, povedala sedemletna Lena iz Ljubljane. Petletna Ela iz Lesc je dejala: »Meni je najbolj všeč kuža.« Prav tako petletna Mia z Jesenic pa je dodala: »Najbolj mi je všeč, ko jaham Heli. Nič se je ne bojim ...« Kar okrog dvajset otrok, starih od štiri do petnajst let, jesenske počitnice preživlja na kmetiji Smolej, po domače Uric v Planini pod Golico, vodi jih mladi gospodar kmetije Miha Smolej. Vsak dan počitnic se otroci zberejo ob osmih zjutraj, nato pa aktivno preživijo dopoldne vse do trinajste ure. »Najprej gremo nahraniti krave, nesemo jim žito, najbolj prijazno kravo Murko otroci skušajo tudi pomolzti. Potem gremo jahat, se vozit z gikom ali kočijo, skakat po balah, igramo se razne igre. Ob tem pa se ne izognemo kmečkim opravilom, kot je kidanje, pometanje, hranjenje živali, česanje konj ...« je povedal

Miha. Najbolj zanimiv del dneva je, so povedali otroci, ko po kmetiji iščejo jajca, ki jih znesejo domače kokoši. »Namen aktivnih počitnic na kmetiji je, da otroci spoznajo domače živali, kot so konji, krave, kokoši, zajci, da navežejo stik z živalmi, zlasti s konji, obenem pa se seznanijo s kmečkimi opravili.

Aktivne počitnice so tako zabavne in poučne,« je dodal Miha. Nekateri od otrok pridejo le za en dan, drugi prihajajo vse počitniške dni. Udeleženci so iz bližnje in daljne okolice, nekateri celo iz Ljubljane, Mengša, Radomelj ... Miha pripravlja tudi aktivne vikende na kmetiji, organizira rojstnodnevne

zabave, turistično jahanje in vožnje s kočijo po rovtih. Jutri, v petek, pa bo kmetijo predstavil na dnevu odprtih vrat. Kot pravi, je najbolj vesel, da je kmetija polna življenja in otroškega življenja, na ta način pa želi pokazati tudi otrokom iz blokov in mest, da je življenje na kmetiji prav lušno.

Na aktivnih počitnicah se otroci največ družijo s konji: jih jahajo, se vozijo z gikom in kočijo.

Razveselili so se novih igral

Begunje – Tik pred jesenskimi počitnicami so na priložnostni slovesnosti odprli obnovljeno otroško igrišče ob osnovni šoli v Begunjah, kamor so namestili tudi sedem novih igral. Kot so sporočili z občine Radovljica, so v zadnjih dveh letih v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi uredili pet otroških igrišč: v letu 2012 na Brezjah, lani igrišči v Kamni Gorici in Ljubnem, letos pa na Posavcu in v Begunjah. Za njihovo ureditev je občina namenila skupaj 65 tisoč evrov, od tega 27 tisoč evrov iz programa Leader Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, veliko prostovoljnega dela pa so opravili krajanji sami.

Vstopamo v teden solidarnosti

Kranj – Teden solidarnosti Rdečega križa Slovenije (RKS) tradicionalno poteka vsako leto od prvega do sedmega novembra, ko s prodajo doplačilnih znamk in vozovnic na železniških in avtobusnih postajah zbirajo sredstva za nujno pomoč prebivalcem Slovenije ob naravnih in drugih nesrečah. V okviru dogodka, ki so ga poimenovali »Solidarnost v nesrečah«, so pri RKS v sodelovanju s predstavniki Uprave RS za zaščito in reševanje že predstavili oblike pomoči v letošnjih ledeni ujmi in poplavih s katastrofalnimi razsežnostmi.

V spomin padlim v prvi svetovni vojni

Bohinj – V soboto, 1. novembra, bodo v Bohinju na komemoracijah počastili spomin na padle v prvi svetovni vojni. Komemoracija na pokopališču Rebno v Bohinjski Bistrici bo ob 10.30, komemoracija v Ukancu pa ob 12. uri.

vremenska napoved

Precej jasno bo. Zjutraj in dopoldne bo po nižinah megla ali nizka oblačnost. Jutranje temperature bodo malo pod 0, dnevne pa okoli 10 °C.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

ČETRTEK

-1/10 °C

PETEK

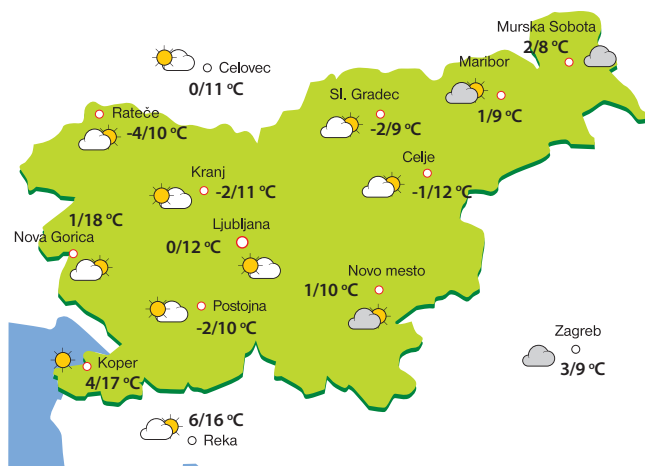

-1/11 °C

SOBOTA

0/12 °C

RADIO
KRANJ 97.3

E-pošta: radiokranj@radio-kranj.si

www.radio-kranj.si

04 / 28 12 220 - 051 303 505

GORENJSKI megaršček